

**โครงการศึกษาวิจัย แนวทางการจัดสวัสดิการ
สังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี**

**The Appropriate Model of Social Welfare for
The Non-registered Population in Chonburi Province.**

เอกสารวิชาการเลขที่ 11/2559

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

การศึกษาวิจัย “แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี” เป็นการศึกษาสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ และแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่ โดยคัดเลือกจากประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี จำนวน 11 อำเภอ จากฐานข้อมูลองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (2553) ซึ่งมีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,285,252 คน และมีจำนวนประชากรแฝง รวมทั้งสิ้น 962,688 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจำนวน 480 ชุด ส่วนการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ จัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในพื้นที่ ประกอบด้วย ประชากรแฝงอยู่เกิน 5 ปี ควรย้ายภูมิลำเนาเข้ามาในพื้นที่ ปรับระเบียบกฎหมายให้เปิดกว้างในเรื่องบริการ การปรับอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถทำได้ หน่วยงานทุกภาคส่วนส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้นในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงเพื่อลดจำนวนประชากรแฝง เนื่องจากเข้ามาอาศัยเพื่อหางาน การแก้ไขการกระจายงบประมาณภาครัฐสู่พื้นที่ให้ตรงกับประชากรที่อาศัยอยู่จริงในจังหวัด

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนโครงการวิจัย ขอขอบคุณหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งภาคประชาชนที่ให้ความร่วมมือในด้านข้อมูล ขอขอบคุณ ดร.สมศรี ศิริขวัญชัย ในการเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานโครงการในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านการประสานงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการร่วมมือกันจัดทำโครงการ และขอขอบคุณนางพรสม เปาปราโมทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดำเนินโครงการวิจัย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คณะผู้วิจัย

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน 2559

จำนวนพิมพ์ : 132 เล่ม

จัดพิมพ์โดย : กลุ่มวิจัยและพัฒนา
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
172/9 ม.4 ต.บางละมุง อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
โทรศัพท์/โทรสาร : 038 240938 – 9
E-Mail : tpso3@hotmail.com

พิมพ์ที่ : บริษัท เก็ทคูคเคีเอชัน
โทรศัพท์ 038-443202

เอกสารวิชาการเลขที่ 11/2259

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี
ผู้วิจัย : สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
ปี พ.ศ. : 2559

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ และแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการบริการของประชากรแฝงต่อการให้บริการของภาคส่วนในด้านความมั่นคง บริการสวัสดิการด้านสุขภาพระดับมาก ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมระดับปานกลาง ด้านการศึกษาความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ระดับมาก ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสารระดับมาก ด้านเศรษฐกิจ ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออมระดับมาก และด้านสังคมความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมระดับมากความต้องการบริการทางสังคม ระดับมาก

แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในพื้นที่ ประกอบด้วย ประชากรแฝงอยู่เกิน 5 ปี ควรย้ายภูมิลำเนาเข้ามาในพื้นที่ ปรับระเบียบกฎหมายให้เปิดกว้างในเรื่องบริการ การปรับอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถทำได้ หน่วยงานทุกภาคส่วนส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้นในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงเพื่อลดจำนวนประชากรแฝงเนื่องจากเข้ามาอาศัยเพื่อหางาน การแก้ไขการกระจายงบประมาณภาครัฐสู่พื้นที่ให้ตรงกับประชากรที่อาศัยอยู่จริงในจังหวัด ข้อเสนอแนะ ท้องถิ่นจัดสำรวจประชากรแฝงในเขตพื้นที่เป็นฐานข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ ในระบบสมาร์ตการ์ด มีช่องทางการสื่อสารให้ประชากรแฝงทราบ ใช้สิทธิของตน มีเครือข่ายสหวิชาชีพ/สหวิชาการ การเชื่อมประสานภาคธุรกิจช่วยสนับสนุนในเรื่องการจัดสวัสดิการ

ABSTRACT

Title : The Appropriate Model of Social Welfare for The Non-registered Population in Chonburi Province .

Researcher : The Technical Promotion and Support Office, Region 3

Year : 2016

The objectives of this research were to study welfare situation, problems and needs of the non-registered population in the local areas, and to suggest guidelines for managing welfare suitable for the non-registered population. It was a mixed-method research approach. The study results revealed that the sample population needed security and health welfare services at the high level. They also needed residential and environmental welfare at the middle level, the educational and learning welfare at the high level, informational service at the high level, the economic income and saving services at the high level, and social and participatory aspects at the high level, and social service at the high level. Guidelines for managing social welfare appropriate for the non-registered population in the local areas were developed.

The non-registered populations were those who moved into the area and had lived in for over five years. The guidelines also suggested for adjusting the law and regulations to allow local authorities to manage this issue. All sectors should create short-termed occupations in the local areas in order to minimize the number of their people to move for job seeking in other areas. Improving the budget distribution to the provincial population was also needed. It was suggested that the local authorities should conduct a survey to identify the non-registered population in their areas for updating database. The effective management needed smart card system, a channel for communication to inform population about their rights, multidisciplinary and interdisciplinary networks, and connecting with business sectors in welfare management.

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัย เรื่องการศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรีขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและมาตรการในการรองรับและป้องกันปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงอย่างทั่วถึงรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยคัดเลือกจากประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี จำนวน 11 อำเภอ จากฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (2553) ซึ่งมีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,285,252 คน และมีจำนวนประชากรแฝง รวมทั้งสิ้น 962,688 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจำนวน 480 ชุด ส่วนการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ จัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ปัญหาประชากรแฝงในปัจจุบัน พื้นที่จังหวัดชลบุรี

1.1 ด้านความมั่นคง ในชีวิตประเด้นครอบครัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มาอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ มีจำนวน 1-2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ เป็นสามี/ภรรยาที่มาอยู่ด้วยกัน ประเด้นสุขภาพปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัวไม่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว โดยใช้หลักประกันจากประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน และเคยใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ ประเด้นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านเช่า/ห้องเช่า ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัยด้านความมั่นคงแข็งแรงส่วนใหญ่มีความมั่นคง ด้านห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย ด้านแสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวันมีเพียงพอ ด้านความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน ด้านความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเช่นไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน

1.2 ด้านการศึกษา ประเด้นการศึกษาการบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ ด้านห้องสมุดประชาชน/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ด้านการเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา ด้านสื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่นอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ ด้านการจัดไปทัศนศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ประเด้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่เข้าถึงทางโทรทัศน์

1.3 ด้านเศรษฐกิจ ประเด้นรายได้เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพก่อนและหลังย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างจ้างทั่วไป ก่อนย้าย หลังย้ายเข้ามาอยู่เพิ่มเป็น ร้อยละ 47.9 แสดงว่า

คนส่วนใหญ่ที่ย้ายมายังคงอาชีพเดิมอาชีพเกษตรกรรม โดยรายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัวส่วนใหญ่มาจากการทำงาน มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 11,743.17 บาท โดยส่วนใหญ่ไม่มีการออม และมีการออมเฉลี่ย 1,344.85 บาท วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน คือ ยืมญาติ/พี่น้อง

1.4 ด้านสังคม ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคมการรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม ส่วนใหญ่เข้าถึงโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชน ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเช่นอุทยานแห่งชาติพิพิภภัณฑ์โบราณสถานสวนสัตว์โรงมหรสพส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่แพ้อาศัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวันประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ เป็นต้น

2. ความต้องการการบริการของประชากรแฝงต่อการให้บริการของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของการจัดการบริการสวัสดิการสังคม มีความต้องการการได้รับการจัดสวัสดิการ ประกอบด้วย **ด้านความมั่นคง** ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ ระดับมาก ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมระดับปานกลาง **ด้านการศึกษา** ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ระดับมาก ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ระดับมาก **ด้านเศรษฐกิจ** ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออมระดับมาก และ**ด้านสังคม** ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมระดับมาก ความต้องการบริการทางสังคม ระดับมาก

3. ข้อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงจากหน่วยงานในพื้นที่

1. ประชากรแฝงที่อยู่เกิน 5 ปี ควรย้ายภูมิลำเนาเข้ามาในพื้นที่ที่อาศัยเพื่อจะได้จัดสวัสดิการที่เหมาะสมต่อไป
2. การปรับระเบียบกฎหมายให้เปิดกว้างในเรื่องให้บริการ เช่น การย้าย การเปลี่ยนชื่อ การปรับอำนาจให้กับท้องถิ่นสามารถทำได้
3. จัดระเบียบบ้านพัก/บ้านเช่าให้ชัดเจนว่าควรพักได้กี่คน โดยให้เจ้าของบ้านเช่าเป็นผู้ดูแลการเข้าถึงเบียดบังชีพ ต่างพื้นที่ทำให้ขาดสิทธิ์ ควรช่วยเหลือให้ตรงจุด
4. แก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย หน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้น
5. สนับสนุนให้มีอาชีพในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงเพื่อลดจำนวนประชากรแฝง เนื่องจากเข้ามาอาศัยเพื่อหางาน
6. การแก้ไขการกระจายงบประมาณภาครัฐสู่พื้นที่ให้ตรงกับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงในจังหวัด เพื่อจัดสวัสดิการในพื้นที่ให้เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่แท้จริง
7. ควรมีสิทธิเท่าเทียมกับประชากรในพื้นที่เรื่องที่อยู่อาศัย เงินสงเคราะห์ เงินกู้ยืมจากกองทุนต่างๆ แต่ต้องมีต้องเงื่อนไข โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่เลือกถือปฏิบัติ
8. เจาะลึกด้านความต้องการสวัสดิการเป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส เน้นกลุ่มประชากรแฝงที่เดือดร้อน
9. ภาครัฐควรให้ความสำคัญโดยการเป็นเจ้าภาพหลักมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับประชากรแฝงในด้านต่างๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่าเรือแห่งประเทศไทย ฯลฯ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1 ข้อเสนอแนะด้านการจัดสวัสดิการสังคม

1. ท้องถิ่นจัดสำรวจประชากรหรือการสำมะโนประชากรแฝงในเขตพื้นที่ของตนและจัดทำเป็นฐาน ข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ โดยอาจผนวกเรื่องการสำรวจข้อมูลประชากรแฝงในการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง สำหรับวางแผนการจัดสวัสดิการ

2. ประชาสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจให้ประชากรแฝงย้ายทะเบียน หรือมาแจ้ง/รายงานตัวเพื่อแสดงตนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ต่อหน่วยงานที่ดูแล และบันทึกในระบบสมาร์ทการ์ด (smart card) เพื่อการติดตาม และสามารถจัด บริการสวัสดิการได้ทั่วถึง

3. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการและการบริการทางสังคมควรเปิดช่องทางการสื่อสารให้ประชากรแฝงได้ทราบและใช้สิทธิของตน เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนที่พำนักของประชากรแฝงอาศัยอยู่ หรือการบอกสิทธิที่ประชากรแฝงสามารถใช้บริการได้ เป็นต้น

4. ควรมีหน่วยประสานงานกลางหรือช่องทางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการในลักษณะเป็นเครือข่ายสหวิชาชีพ/สหวิชาการ เพื่อบูรณาการการจัดกิจกรรม/การทำงานร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนและหนุนเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน

5. สร้างความรู้จากตัวแบบการทำงานที่ดีด้านการจัดสวัสดิการแก่ประชากรแฝง เช่น เทศบาลเคลื่อนที่ อบจ. เคลื่อนที่ รูปแบบของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ตำบลห่างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ตัวแบบการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพ “คลินิกมิตรไมตรี” ฯลฯ

6. จังหวัดชลบุรีมีโอกาสในเรื่องมีภาคธุรกิจมาลงทุนในพื้นที่จำนวนมาก หากสามารถเชื่อมประสานให้ภาคธุรกิจดังกล่าวนี้ มาช่วยสนับสนุนในเรื่องการจัดสวัสดิการ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นข้อจำกัดของภาค รัฐ (เครือข่ายความร่วมมือ) จะเป็นการสร้าง/ขยายโอกาสแรงในการเข้าถึงสวัสดิการของกลุ่มประชากรแฝงได้ครอบคลุมมากขึ้น

7. เสริมพลังเครือข่ายที่ทำงานในพื้นที่ (ทั้งการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ และสร้างความร่วมมือ) กำหนดบทบาทอาสาสมัครในพื้นที่ดูแลสวัสดิการด้านต่างๆ ของประชากรแฝงในเขตที่รับผิดชอบด้วย เพื่อเป็นเครือข่ายในการดูแลกลุ่มประชากรแฝง

8. การสร้างแรงจูงใจ/การให้ความสำคัญของผู้บริหารองค์กรที่ดูแลเรื่องสวัสดิการกลุ่มประชากรแฝงแบบไม่เลือกปฏิบัติ

9. การจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงในชีวิต เพื่อให้ประชากรแฝง (แรงงานนอกระบบ) รับรู้และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคม (มาตรา 40) มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการสร้างประกันความมั่นคงให้แก่ชีวิต หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเรื่องสิทธิประกันสังคม จึงต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารข้อมูล สร้างความรู้ความเข้าใจต่อกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

10. การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนซึ่งควรได้รับการศึกษาตามสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่มีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงระบบการศึกษาในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานด้านการศึกษาจึงต้องมีรูปแบบการจัดบริการด้านการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องกับกลุ่มประชากรที่เป็นแรงงาน ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก ซึ่งต้องได้รับการจัดบริการด้านการศึกษาที่ต่อเนื่อง และในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก

เร่ร่อน เป็นอีกหนึ่งกลุ่มประชากรแฝงที่อยู่นอกระบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน จึงต้องมีการศึกษาแนวทางในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทำความเข้าใจสภาพปัญหาความต้องการ อันจะนำไปสู่การจัดบริการสวัสดิการสังคมที่รองรับและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของเด็กเร่ร่อน

11. การจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจประชากรแฝงมีช่องทางการเข้าถึงความรู้ การฝึกทักษะการประกอบอาชีพที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการฝึกอาชีพที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในส่วนประชากรแฝงในสถานประกอบการ นายจ้าง/สถานประกอบการที่มีแรงงานเป็นประชากรแฝง ซึ่งย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ต้องให้ความสำคัญต่อการจัดให้สวัสดิการดูแล สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงาน ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต้องเป็นกลไกสำคัญในการเข้าไปตรวจสอบ ควบคุม กำกับ สถานประกอบการและ นายจ้างให้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
1.3 โจทย์การศึกษาวิจัย	5
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี	6
1.7 กรอบแนวความคิด	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิด และทฤษฎีด้านการจัดสวัสดิการสังคม (Social Welfare)	8
2.2 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับประชากรแฝง	20
2.3 สถานการณ์ประชากรแฝงของจังหวัดชลบุรี	33
2.4 รูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมในประเทศไทยที่มีในปัจจุบัน	41
2.5 งานวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 วิธีการศึกษา	51
3.2 การคัดเลือกพื้นที่	51
3.3 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	51
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
3.6 การวิเคราะห์	55
3.7 กระบวนการดำเนินการวิจัย	57

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี	58
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลการสำรวจประชากรแฝง	58
4.2 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี	62
4.3 ความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี	81
4.4 การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี	96
บทที่ 5 บทสรุปข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ	121
5.1 สรุปผลการวิจัย	121
5.2 ข้อสังเกต	126
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	132
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามรายอำเภอ จังหวัดชลบุรี	34
ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองชลบุรี	35
ตารางที่ 2.3 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนัสนิคม	36
ตารางที่ 2.4 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านบึง	37
ตารางที่ 2.5 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพานทอง	37
ตารางที่ 2.6 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีราชา	38
ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางละมุง	39
ตารางที่ 2.8 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสัตหีบ	39
ตารางที่ 2.9 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองใหญ่	40
ตารางที่ 2.10 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ่อทอง	40
ตารางที่ 2.11 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะสีชัง	41
ตารางที่ 2.12 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะจันทร์	41
ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	52
ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่น และความเป็นมิติเดียวกันของข้อคำถามของแบบสอบถาม	55
ตารางที่ 3.3 กระบวนการดำเนินการวิจัย	57
ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ	59
ตารางที่ 4.2 ฐานะที่อยู่อาศัยตามลำนาทะเลเบียนบ้าน	61
ตารางที่ 4.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว	63
ตารางที่ 4.4 ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว	64
ตารางที่ 4.5 หลักประกันสุขภาพ	65
ตารางที่ 4.6 การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ	65
ตารางที่ 4.7 ลักษณะที่อยู่อาศัย	66
ตารางที่ 4.8 ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย	67
ตารางที่ 4.9 การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	68
ตารางที่ 4.10 ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล	69
ตารางที่ 4.11 อาชีพก่อนย้าย	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.12 อาชีพปัจจุบัน	71
ตารางที่ 4.13 ตารางเปรียบเทียบ ด้านอาชีพก่อน/หลังย้ายมาอยู่ชลบุรี	72
ตารางที่ 4.13.1 รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัว	72
ตารางที่ 4.14 รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม ต่อเดือน	73
ตารางที่ 4.15 วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน	75
ตารางที่ 4.16 การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม	76
ตารางที่ 4.17 กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน	78
ตารางที่ 4.18 ระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ	82
ตารางที่ 4.19 ระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	84
ตารางที่ 4.20 ระดับความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้	85
ตารางที่ 4.21 ระดับความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร	87
ตารางที่ 4.22 ระดับความต้องการบริการด้านรายได้และการออม	89
ตารางที่ 4.23 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม	90
ตารางที่ 4.24 ระดับความต้องการบริการทางสังคม	92
ตารางที่ 4.25 ความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี	93
ตารางที่ 4.26 สรุปผลการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี	111
ตารางที่ 5.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ของหน่วยงาน	134

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 2.1 ภาพรวมของระบบบ้านนฤภาคารัฐในปัจจุบัน	28
ภาพที่ 4.1 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการดำเนินการตามนโยบาย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ینگบประมาณ พ.ศ.2558 ตามนโยบายรัฐบาลด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ คือ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรม และการยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ของประชาชน โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีภารกิจสำคัญในการดูแลกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม ประกอบด้วย เด็กและเยาวชน 21 ล้านคน (31.83% ของประชากร) ผู้สูงอายุ 10 ล้านคน (14.9% ของประชากร) ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม 11 ล้านคน ซึ่งประกอบด้วย คนพิการ คนยากจน ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร ผู้ติดเชื้อ HIV ผู้พันโทษ คนเร่ร่อน ฯลฯ และภารกิจสำหรับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว เป็นการดูแลครอบคลุมทุกช่วงวัย (Life Cycle) 5 ช่วงวัย คือ ช่วงวัยที่ 1 เด็กแรกเกิด – ปฐมวัย (อายุ 0 – 5 ปี) ช่วงวัยที่ 2 วัยเรียน (อายุ 5 – 14 ปี ช่วงวัยที่ 3 วัยรุ่น-นักศึกษา (อายุ 15 - 21 ปี) ช่วงวัยที่ 4 วัยแรงงาน (อายุ 15 – 59 ปี) ช่วงวัยที่ 5 วัยผู้สูงอายุ (อายุ 60ปีขึ้นไป)

จากนโยบายทำให้จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมชายฝั่งตะวันออก “ซึ่งมี 5 แลนด์มาร์ค (landmark) ของจังหวัดชลบุรี” โดยจังหวัดชลบุรีถูกกำหนดให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่และเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศจึงมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วโดยในช่วง 20 ปีเศษที่ผ่านมาได้มีจำนวน โรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมากมายส่งผลให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศและมีบทบาทต่อเศรษฐกิจส่วนรวมเพิ่มมากขึ้นและยังมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรสูงเป็นอันดับต้นของประเทศอีกด้วย โดยจังหวัดชลบุรีมีนิคมอุตสาหกรรม ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี (โครงการ 2) นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร (โครงการ 2) นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (แหลมฉบัง) นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (โครงการ 3) นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (โครงการ 4) นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (โครงการ 5) นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมบ้านบึง นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 2 นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 3 นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 4 และนิคมอุตสาหกรรมยามาโตะ อินดัสตรีส์ (<https://th.wikipedia.org/wiki/การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย>) อีกทั้งจังหวัดชลบุรียังเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งทะเลตะวันออก” ซึ่งแหล่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงามและน่าสนใจเป็นจำนวนมาก โดยจำแนกออกเป็นหลายประเภท ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมผจญภัย และแหล่งท่องเที่ยวบันเทิงสมัยใหม่ ความหลากหลายซึ่งมารวมกันอยู่ในแหล่งเดียวนี้เอง เอื้ออำนวยให้ชลบุรีกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกซึ่งทุกคนมีอาชีพพิเศษได้จากสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี ชลบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 10 ล้านคน ทำรายได้ราว 91,733 ล้านบาท (ข้อมูลประมาณการ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2555) เฉพาะเมืองพัทยาแห่งเดียวมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง 9 ล้านคน จากผลการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งมาเยือนจังหวัดชลบุรี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชาวจีน รัสเซีย เยอรมนี ไต้หวัน และอินเดีย ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวแต่ละคนมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยอยู่ในจังหวัดราว 3 วันปัจจัยที่ช่วยเอื้ออำนวยให้กิจกรรมการท่องเที่ยวของชลบุรีเติบโตอย่างต่อเนื่องมิได้มีเฉพาะความหลากหลายของตัวแหล่งท่องเที่ยวเองเท่านั้น หากแต่ยังเกิดขึ้นจากปัจจัยแวดล้อมอีกหลายประการ อันได้แก่ นโยบายส่งเสริมของส่วนกลางและทางจังหวัด รวมถึงความร่วมมือจากผู้ประกอบการภาคเอกชน (<http://www.chonburi.go.th/สวสคเมืองชล/รจกชลบร/tabid/59/language/th-TH/Default.aspx?PageContentID=43>) และด้วยปัจจัยความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ มีชายฝั่งทะเลทอดยาวกว่า 160 กิโลเมตร อีกทั้งคลื่นลมไม่รุนแรงมากนัก แม้ในฤดูมรสุม เอื้ออำนวยให้จังหวัดชลบุรีกลายเป็นบริเวณที่เหมาะสมในการสร้างท่าจอดเรือพาณิชย์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี ตำแหน่งที่ตั้งของชลบุรีที่อยู่ใกล้กับเมืองหลวงของประเทศ อีกทั้งไม่ห่างไกลจากสนามบินสุวรรณภูมิมากนัก ยิ่งเสริมให้ชายฝั่งทะเลตะวันออกของชลบุรีกลายเป็นศูนย์กลางการส่งออกทางทะเลของประเทศในเวลาอันรวดเร็ว รัฐบาลจึงจัดให้ชลบุรีเป็นพื้นที่เป้าหมาย โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ซึ่งมีระยะเวลาโครงการ 20 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524-2544 ครอบคลุมพื้นที่ถึง 8.3 ล้านไร่ อีกทั้งด้วยลักษณะที่ตั้งของประเทศไทย ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ยังสามารถติดต่อทำการค้าผ่านแดนกับประเทศใกล้เคียง ได้แก่ จีนตอนใต้ และเวียดนาม เป็นต้น โดยมีลักษณะเป็น “หน้าด่านของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยจังหวัดชลบุรีมี “ท่าเรือระดับนานาชาติ A World Class Port” เช่น ท่าเทียบเรือแหลมฉบัง ทำให้ท่าเรือแหลมฉบังมีข้อได้เปรียบในลักษณะที่เป็นท่าเรือที่มีดินแดนหลังท่า (Hinterland) ขนาดกว้างใหญ่ ทำให้มีศักยภาพสูงในการพัฒนาไปเป็น “Gateway Port” ที่เชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และวิถีชีวิตผู้คนท้องถิ่นเข้าด้วยกัน ความทันสมัยได้มาตรฐาน ผสานวิสัยทัศน์กว้างไกลโดยท่าเรือแหลมฉบังได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกขนาดย่อมและขนาดกลาง ที่ปราศจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาแหลมฉบังให้เป็นเมืองท่าที่ทันสมัย ประกอบด้วย “ท่าเรือพาณิชย์” เป็นท่าเรือน้ำลึกสำหรับขนถ่ายสินค้าประเภทบรรจุตู้เป็นหลัก มีท่าเรือสินค้าประเภทตู้ 4 ท่า ท่าเรือสินค้าเกษตร 2 ท่า ท่าเทียบเรือชายฝั่ง 1 ท่า มีการสร้างเขื่อนกันคลื่น ขุดร่องน้ำลึก ตลอดจนโครงการก่อสร้างพื้นฐาน เช่น โรงพักสินค้า พื้นที่ลานสินค้ากลางแจ้ง อาคารที่ทำการ ถนน ทางรถไฟ ฯลฯ และมีสาธารณูปโภคครบถ้วน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการจัดสร้าง “นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง” ซึ่งใช้เป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไป เขตอุตสาหกรรมส่งออก และเขตพาณิชย์กรรม ที่มีโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงระบบ

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการพร้อมสรรพ โดยในปีงบประมาณเดือนตุลาคม พ.ศ.2554 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2555 สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ได้รายงานสถิติการนำเข้า-ส่งออกสินค้า วัสดุนี้ คือมีสินค้าเข้า 2,456,602.066 ล้านบาท และสินค้าขาออก 3,254,236.902 ล้านบาท (<http://www.chonburi.go.th/สวสคเมองชล/รจกชลบร/tabid/59/language/th-TH/Default.aspx?PageContentID=44>) อีกทั้งในปัจจุบันจังหวัดชลบุรียังเป็น “เมืองแห่งการศึกษา” โดยมีมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนมากมาย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาชลบุรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี มหาวิทยาลัยเอเชียัน อีกด้วย (<http://www.ecitepage.com/viewtopic.php?t=66822>) นอกจากนี้จังหวัดชลบุรียังเป็นจังหวัดแห่งเศรษฐกิจ มั่งคั่ง ผู้คนอยู่ดีกินดี มีรายได้หล่อเลี้ยงในระดับครอบครัวและสังคมอย่างพอเพียง นำไปสู่ความเป็น “เมืองแห่งเศรษฐกิจและเกษตรสมบูรณ์” เมื่อพิจารณาในแง่การเกษตร จังหวัดชลบุรีจัดว่าเป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านนี้ไม่แพ้จังหวัดใดๆ ในเมืองไทย เนื่องจากมีความหลากหลายของภูมิประเทศ ทั้งภูเขา ที่ราบลุ่ม และชายฝั่งทะเล ช่วยเอื้ออำนวยให้สามารถปลูกพืชผลได้หลากหลายในทุกฤดูกาล กล่าวคือพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบ มีลำน้ำพานทองซึ่งเป็นสาขาของแม่น้ำบางปะกงไหลผ่าน พื้นดินเป็นดินร่วนปนทราย เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ โดยเฉพาะอ้อย มันสำปะหลัง และสับปะรด ซึ่งล้วนเป็นพืชทนแล้งได้ดี ทิศตะวันออกและใต้ของชลบุรีเป็นภูเขาและพื้นที่ดอนซึ่งเคยมีป่าปกคลุม ทว่าปัจจุบันกลายเป็นสภาพเป็นแหล่งปลูกพืชไร่ ส่วนด้านทิศตะวันตกของจังหวัดเป็นชายฝั่งทะเลมีหาดทรายสวยงาม ชาวบ้านแถบริมทะเลมักทำสวนมะพร้าว ทำประมงทั้งน้ำลึกและน้ำตื้น สัตว์ทะเลที่จับได้มีทั้งเป็นปลา หมึก กุ้ง ปู และหอยชนิดต่างๆ สามารถนำมารับประทานสด หรือแปรรูปด้วยวิธีการถนอมอาหารอันหลากหลาย และสินค้าพื้นถิ่นของชลบุรีหลายชนิดได้รับการประกาศให้เป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP) ที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา หารใดก็ดี สินค้าโดดเด่นของเมืองชายทะเลอย่างชลบุรี คือ ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูป สิ่งเหล่านี้หาซื้อได้ทั่วไปในจังหวัดอีกทั้งจากผลการสำรวจล่าสุดด้านประมงในปี พ.ศ. 2556 ระบุว่าชลบุรีมีพื้นที่ทำประมงรวม 31,865 ไร่ โดยการประกอบอาชีพประมงแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ การประมงทะเล สามารถจับสัตว์น้ำได้ปริมาณ 25,786.90 ตัน มูลค่ารวม 840.53 ล้านบาท การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด คิดเป็นปริมาณสัตว์น้ำจืดเท่ากับ 14,713.75 ตัน มูลค่ารวม 315.76 ล้านบาท และการทำประมงชายฝั่ง มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้เท่ากับ 43,017.76 ตัน มูลค่ารวม 314.23 ล้านบาท ปริมาณสัตว์น้ำมวลรวมทั้งสิ้น 83,518.41 ตัน คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 1,470.52 ล้านบาท และจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2556 พบว่าชลบุรีมีพื้นที่เกษตรกรรม รวม 948,022 ไร่ หรือคิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 46 ของพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่เพาะปลูกข้าว 130,622 ไร่ พืชไร่ 588,483 ไร่ พืชผัก 19,528 ไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้น 579,229 ไร่ และไม้ดอกไม้ประดับ 1,327 ไร่ พืชเศรษฐกิจสำคัญที่มีการเพาะปลูกกันมาก คือ ข้าว พืชไร่ อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา และสับปะรด มีครัวเรือนเกษตรกร รวม 47,803 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.44 ของครัวเรือนทั้งจังหวัด และ

จังหวัดชลบุรีมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลุสัตว์ รวม 30,458 ครัวเรือน เป็นโคนม 2,785 ตัว โคนเนื้อ 12,443 ตัวกระบือ 5,410 ตัว สุกร 257,715 ตัว แพะ 975 ตัว แกะ 26 ตัว ไก่พื้นเมือง 493,558 ตัว ไก่เนื้อ 3,510,678 ตัว ไก่ไข่ 776,835 ตัว (จังหวัดชลบุรีได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่เลี้ยงไก่มากที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย) เป็ดเนื้อ 756,026 ตัว เป็ดไข่ 218,076 ตัว ประกอบธุรกิจโรงฆ่าสัตว์ 250 แห่ง และมีสหกรณ์โคนม 1 แห่ง และจากคำขวัญประจำจังหวัดชลบุรี “ทะเลงาม ข้าวหลามอร่อย อ้อยหวาน จักสานดี ประเพณีวิ่งควาย” ก็กล่าวถึงสินค้าหรือของที่ระลึกเนื่องซื้อไว้ถึง 3 ชนิดแล้ว ทั้งข้าวหลาม อ้อย และเครื่องจักสาน บ่งบอกถึงศักยภาพการผลิตที่มีมาช้านานโดยยืนอยู่บนพื้นฐานทรัพยากรอันมั่งคั่งทั้งบนบกและในท้องทะเลของจังหวัดชลบุรี หากใครอาศัยอยู่ใกล้ทะเลก็ประกอบอาชีพประมง ใครอยู่ใกล้ป่าก็ได้เก็บหาผลิตผลจากพงไพรมาเลี้ยงชีพ ใครอาศัยอยู่ใกล้กับที่ลุ่ม-ที่ราบก็มักทำนาทำสวน ปลูกพืชไร่ตามความเหมาะสม ควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ (<http://www.chonburi.go.th/สวสคเมองชล/รจกชลปร/tabid/59/language/th-TH/Default.aspx?PageContentMode=1>)

จากบริบทของจังหวัดชลบุรีข้างต้นทำให้มีการเคลื่อนย้ายประชากรทั้งกลุ่มแรงงาน เจ้าของธุรกิจ นักท่องเที่ยวเดินทางและอพยพเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งประชากรกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ได้ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของจังหวัดให้มีมูลค่าสูงขึ้นอันเป็นการเพิ่มผลิตภาพโดยรวมให้กับประเทศ อย่างไรก็ตามประชากรเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้แจ้งย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรขั้นพื้นฐานของภาครัฐยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนเหล่านี้ได้อย่างครอบคลุม ขณะเดียวกันประชาชนท้องถิ่นมีความรู้สึกว่ามีผู้มาแบ่งใช้สาธารณูปการและสาธารณูปโภคต่างๆ โดยเฉพาะบริการสังคม เช่น สถานพยาบาล ทำให้ไม่เพียงพอต่อการให้บริการเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่อยู่อาศัยแออัด ปัญหาจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และปัญหาสังคมอื่นๆ ที่ตามมา เช่น อาชญากรรมยาเสพติดเป็นต้นซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชนในท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในด้านรายได้จากภาษีและเงินอุดหนุนที่ทางจังหวัดพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกได้รับจัดสรรมีสัดส่วนตามจำนวนประชากรในทะเบียนราษฎรที่ต่ำกว่าที่ควรจะได้รับ และต่ำกว่ารายได้ที่ทางพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกสร้างให้กับประเทศ และจากรายงานสถิติประชากรแฝง พ.ศ.2553 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553) เมื่อพิจารณาประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่จริง พบว่า มีจำนวนประมาณ 8.2 ล้านคน หรือร้อยละ 12.5 ของประชากรทั้งประเทศ โดย ประชากรแฝงในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 36.9) รองลงมาคือ ภาคกลาง และภาคใต้ (ร้อยละ 18.4 และ 8.3 ตามลำดับ) ส่วนในระดับจังหวัดพบว่า จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรแฝงที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.6 ของประชากรในจังหวัด รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 36.9) จังหวัดภูเก็ต (ร้อยละ 34.2) และชลบุรี ซึ่งมีจำนวน 494,782 คน (ร้อยละ 31.8) ตามลำดับ

ดังนั้น เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายด้านสังคมให้แก่ประชากรได้รับการบริการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการจัดหาและจัดให้บริการด้านสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย ได้เล็งเห็นถึงประเด็นปัญหาด้านประชากรแฝงที่เกิดขึ้น จึงได้จัดทำโครงการศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรีขึ้น เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและมาตรการในการรองรับและป้องกันปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงอย่างทั่วถึง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

1. สถานการณ์ปัญหาประชากรแฝงในปัจจุบัน (เฉพาะพื้นที่จังหวัดชลบุรี)
2. ความต้องการการบริการของประชากรแฝงต่อการให้บริการของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของการจัดการบริการสวัสดิการสังคม
3. แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในพื้นที่

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. **สวัสดิการสังคม หมายถึง** ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2556 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) มาตรา 3 หมายความว่าระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมเป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และการบริการทางสังคมทั่วไปโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

2. **ประชากรแฝง หมายถึง** ประชากรที่เข้ามาอาศัยอยู่ และ/หรือ ประกอบอาชีพอยู่ในเขตนั้นๆ โดยไม่มีการแจ้งย้ายสำมะโนครัว/ทะเบียนราษฎร เป็นผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตนั้นๆ อย่างถาวรหรือนานกว่าที่กฎหมายกำหนดให้มีการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎร (ภายใน 15 วัน)

3. นักวิจัยชุมชน หมายถึง เจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานอื่นที่สนใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย และได้รับการชี้แจงทำความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย และร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

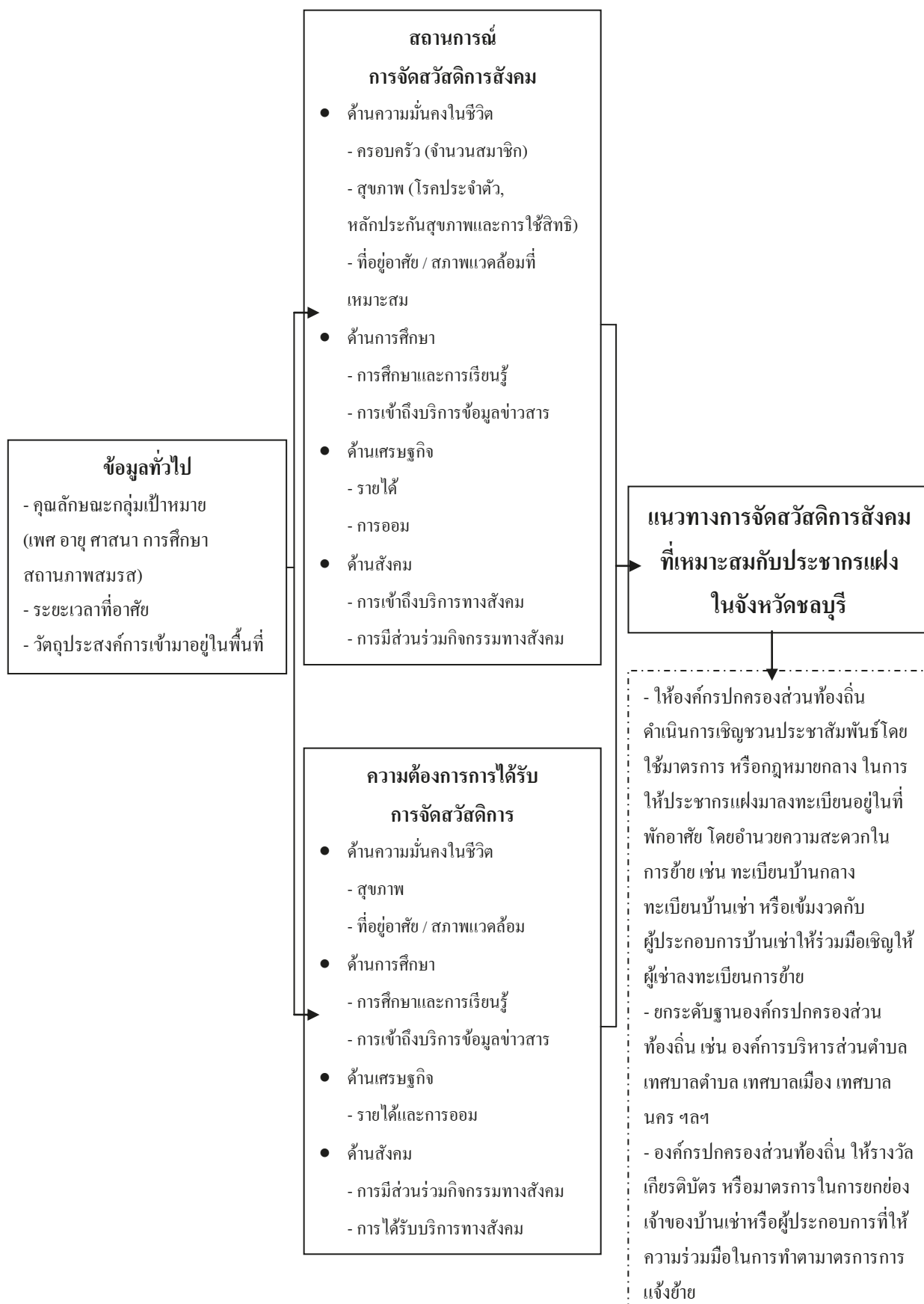
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงสถานการณ์ และแนวโน้มการเกิดกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่ เพื่อคาดการณ์สถานการณ์สร้างแนวทางการรองรับปัญหาที่เกิดจากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น
2. เกิดแนวทางการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชากรแฝง

1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

1. การจัดเวทีประชาคมเพื่อคืนข้อมูลให้กลุ่มเป้าหมายและเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ
2. การนำเสนอผลการวิจัยในเวทีวิชาการของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
3. การเผยแพร่ผลการวิจัยในเว็บไซต์และจดหมายข่าวของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
4. การจัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัยเพื่อการเผยแพร่ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง

1.7 กรอบแนวความคิด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่ เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัด ชลบุรีในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารทั้งจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมี หัวข้อการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- 2.1 แนวคิด และทฤษฎีด้านการจัดสวัสดิการสังคม (Social Welfare)
- 2.2 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับประชากรแฝง
- 2.3 สถานการณ์ประชากรแฝงของจังหวัดชลบุรี
- 2.4 รูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมในประเทศไทยที่มีในปัจจุบัน
- 2.5 งานวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีด้านการจัดสวัสดิการสังคม (Social Welfare)

ความสำคัญของงานสวัสดิการสังคม

งานสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคมตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย อาจกล่าวได้ว่าวัฏจักรชีวิต (Life Cycle) ของคนในสังคม แต่ละคนต้องได้รับการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งมักจะมี ข้อคำถามว่าใครควรจะทำหน้าที่จัดระบบบริการสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนและใครควรจะได้รับ บริการบ้าง ทำอย่างไรที่จะทำให้คนในสังคมได้รับการบริการสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง การกระจายบริการ หรือทรัพยากรให้กับประชาชนที่มีลักษณะปัญหาหลากหลาย แตกต่างกันได้ได้รับการบริการอย่างเป็นธรรม ประเด็นเหล่านี้ยังมีข้อโต้แย้งเป็นอย่างมากทั้งในด้านปรัชญา แนวคิดพัฒนาการของสังคมแต่ละสังคมและ การประยุกต์ใช้ในลักษณะของนโยบาย แผนงานและกิจกรรมในอดีต การดูแลคุ้มครองสมาชิกของสังคม เป็นหน้าที่ของครอบครัว ครอบครัวจึงเป็นสถาบันแรกที่สำคัญต่อการสร้างระบบความมั่นคงทางสังคมให้ ครอบครัว ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นๆ ว่าเป็นอย่างไร แต่ถ้าครอบครัวไม่สามารถทำ หน้าที่ดังกล่าวได้หรือญาติ เพื่อนบ้าน จะทำหน้าที่ให้การดูแลสงเคราะห์แบบชั่วคราว จากลักษณะเช่นนี้จึง ทำให้รัฐต้องเข้ามามีบทบาทรับผิดชอบในการจัดบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อกลุ่มคนที่ไม่สามารถ ช่วยเหลือตัวเองได้ในลักษณะของการจัดตั้งสถาบันหรือองค์กรดูแลรับผิดชอบ ในทางปฏิบัติรัฐจะดูแล รับผิดชอบเฉพาะกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมที่มีปัญหาแต่เพียง อย่างเดียวไม่ได้เพราะหน้าที่ของรัฐที่สำคัญประการหนึ่งคือ การดูแลรับผิดชอบให้คนทุกคนในสังคมได้รับ บริการสังคมหรือบริการสวัสดิการสังคมของรัฐ ฉะนั้นสิทธิของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ (Civil Right) ก็ควรจะได้รับบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของรัฐ ในฐานะผู้ปกครองที่มีอำนาจซึ่ง

มีหน้าที่โดยชอบธรรมที่จะจัดสรรทรัพยากรให้กับประชาชนและรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลสำคัญต่องานสวัสดิการสังคม ข้อสังเกต คือ ในอดีตรัฐกับประชาชนได้สร้างพันธมิตรร่วมกันที่เรียกว่า “ สัญญาประชาคม ” อำนาจของรัฐจึงเป็นอำนาจหน้าที่ชอบธรรม ประกอบกับผู้นำรัฐที่ดี ต้องมีคุณธรรม ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีความศรัทธา เชื่อถือต่ออำนาจรัฐว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมต่อการจัดสวัสดิการสังคมได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐในรูปของกฎหมายและพระราชบัญญัติสวัสดิการสังคมของแต่ละประเทศ งานสวัสดิการสังคมจึงขึ้นอยู่กับระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจและระบบสังคม วัฒนธรรมด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดบริการสวัสดิการสังคมอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มประเทศเสรีนิยมประชาธิปไตยเชื่อว่าควรปล่อยให้กลไกตลาดทำหน้าที่จัดระบบสวัสดิการสังคม รัฐจะปล่อยให้ประชาชนรับผิดชอบดูแลสวัสดิการของตนเอง รัฐจะเข้ามาทำหน้าที่ดูแลจัดสวัสดิการเฉพาะกลุ่มประชาชนที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ โดยรัฐได้สร้างเครื่องมือทดสอบความจำเป็น (Means-Test) ขึ้นมา รัฐจะจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งมาให้กับหน่วยงานที่ได้รับผิดชอบเพื่อให้เกิดการกระจายบริการสวัสดิการสังคมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ขณะที่กลุ่มประเทศสังคมนิยมส่วนหนึ่งเชื่อว่ารัฐควรมีหน้าที่จัดสรรทรัพยากร บริการสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม รัฐในฐานะผู้ปกครองจะไม่ปล่อยให้บริการสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลบริการของรัฐในลักษณะนี้คำนึงถึงความเสมอภาคของคนทุกคนในสังคมที่พึงได้รับบริการจากรัฐ จากความเชื่อดังกล่าวจึงส่งผลให้งานสวัสดิการสังคมของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป

ปัจจุบันกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ทำให้กลุ่มประเทศสังคมนิยมส่วนหนึ่งล่มสลายไป สังคมโลกได้ก้าวเข้าสู่ระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย งานสวัสดิการสังคมที่ปรากฏในลักษณะของรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ส่วนหนึ่งได้ประสบปัญหาาร่วมกันที่สำคัญคือ รัฐไม่สามารถแบกรับภาระงบประมาณค่าใช้จ่าย ด้านบริการสวัสดิการสังคมที่เพิ่มขึ้นอย่างคาดไม่ถึง โปรแกรมการจัดบริการในลักษณะการสงเคราะห์ประชาชน (Public Assistance) ไม่สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการที่แท้จริงให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้ โดยเฉพาะการพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีข้อโต้แย้งของผู้บริหารประเทศส่วนหนึ่งเชื่อว่า กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเป็นกลุ่มคนที่ขี้เกียจไม่ทำงานรอรับบริการจากรัฐ ซึ่งไม่เป็นธรรมกับประชาชนส่วนใหญ่ที่ต้องทำงานเสียภาษีให้รัฐ แต่รัฐต้องนำภาษีส่วนหนึ่งมาจัดให้กับคนกลุ่มนี้ที่มีแนวโน้มจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมักจะพึ่งพาบริการของรัฐในระยะยาว รัฐจึงมีภาระความรับผิดชอบกับประชาชนกลุ่มนี้โดยไม่จำเป็น ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาในยุค ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา ได้ตัดทอนโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาการเลี้ยงดูเด็ก (The Aid to Families with Dependent Children) หรือเรียกโดยย่อว่า AFDC และโปรแกรมที่จัดให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้มีงานทำและช่วยเหลือตนเองมากขึ้น แทนการเป็นผู้รอรับบริการจากรัฐจัดบริการสวัสดิการสังคมในอนาคตจึงได้รับการวิพากษ์ให้มีการทบทวนบทบาทของรัฐประเภทและลักษณะบริการสวัสดิการสังคมที่เป็นอยู่อาจไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาและความ

ต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงได้ สังคมไทยก็ได้ประสบปัญหาในลักษณะดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งเป็นผลจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในกลางปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา รัฐไม่สามารถที่จะจัดบริการในลักษณะของรัฐสวัสดิการ (Welfare State) อีกต่อไป รัฐจึงพยายามจัดวางระบบเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Net) ที่ครอบคลุมกับคนทุกคนในสังคมแทนการจัดบริการสวัสดิการสังคมเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมแบบสงเคราะห์เฉพาะหน้า ซึ่งระบบบริการดังกล่าวจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสวัสดิการสังคมมากขึ้นการจัดระบบสวัสดิการสังคมจึงไม่ใช่บทบาทของรัฐเช่นที่ผ่านมาประชาชนกลุ่มต่างๆ ได้มีการเคลื่อนไหวรวมกลุ่มและเรียกร้องผลักดันให้เกิดระบบสวัสดิการสังคมที่มีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น โดยเริ่มจากความพร้อมของกลุ่มเล็กๆ ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างระบบความมั่นคงทางสังคม ให้กับกลุ่มของตนเองในลักษณะของกองทุนในลักษณะของกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่อาศัยการระดมทุนตามศักยภาพของคนในชุมชนเป็นหลักเน้นรูปแบบการจัดการที่มีความยืดหยุ่นคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก กระแสการเปลี่ยนแปลงระบบสวัสดิการสังคมไทยจึงขึ้นอยู่กับประชาคมต่างๆ มากกว่าการปล่อยให้รัฐทำหน้าที่ดูแลด้านสวัสดิการสังคมต่อไป

ความหมายของสวัสดิการสังคม

Encyclopedia of Social Work (1971, p1446) ให้นิยามว่า “สวัสดิการสังคม” หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานทั้งของรัฐและอาสาสมัครเพื่อมุ่งป้องกันและขจัดปัญหาสังคม หรือปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ระบุว่า

“สวัสดิการสังคม” หมายความว่า ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไปโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และ “การจัดสวัสดิการสังคม” (มาตรา 3 วรรคสอง) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหมายความว่า การจัดบริการสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด

นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมาย / คำนิยาม “สวัสดิการสังคม” (Social Welfare) ไว้มากมาย ดังนี้

Friedlander and Apte(1980, p.4) สวัสดิการสังคมเป็นระเบียบ นโยบาย และบริการซึ่งจะทำให้การดำเนินการจัดบริการต่างๆ เป็นไปโดยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นที่ยอมรับกันว่า

สวัสดิการสังคมเป็นบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและถาวร เปลี่ยนแปลงจากสถานะที่เคยยากลำบากไปสู่สิ่งที่คาดหวังว่าจะดีกว่ารวมไปถึงความอุดมสมบูรณ์ในที่สุด

นอกจากนี้ Martin and Penna (1998 : p. 7-8) กล่าวว่า หากพิจารณาถึงความหมายของคำว่า สวัสดิการสังคมแล้วเน้นที่ “การที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี (Well Being)” ในด้านของสุขภาพ ความมั่นคงปลอดภัย ความสมบูรณ์ด้านวัตถุ การมีส่วนร่วมและปัจจัยอื่น

สุวรรณี รื่นยศ (2512 : อ้างถึงใน สุเทพ เชาวลิต, 2527, น.3-4) ให้ความหมายว่างาน สวัสดิการสังคมมีความหมายครอบคลุมไปถึงการดำเนินการทุกอย่างของรัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์หรือกลุ่มชนที่รวมกันเป็นสังคมเป็นชาติ ผู้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ให้มีความสุขทั้งกายและใจ ให้มีปัจจัยอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ตลอดจนการบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ การศึกษาอบรมตามสมควรแก่อัถุภาพ และความรู้ที่นำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อความเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคม

เรณู โชติศิริ (2523 : อ้างถึงใน สุเทพ เชาวลิต, 2527, น.3-4) ได้ให้ความหมายที่เพิ่มเติม นอกเหนือจากความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเพิ่มว่า สวัสดิการสังคมจะต้องประกอบด้วย หลักประกันและระบบการประกันภัย โดยให้ความหมายว่า “สวัสดิการสังคม” เป็นความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไปทุกด้าน เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสังคมการพัฒนาระบบบุคคลและกลุ่มต่างๆ พื้นฐานในเรื่อง สวัสดิการสังคมจะต้องประกอบด้วยการมีหลักประกันรายได้ต่ำมีการจัดหาบ้านช่องที่พักอาศัยของประชาชน มีระบบการประกันสังคม

ธีระ ศรีธรรมรักษ์ (2538 : น.18-19) สรุปว่า งานสวัสดิการสังคม คือระบบการบริการสังคมและสถาบันเพื่อช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม ให้ได้รับความพอใจ ในมาตรฐานการดำรงชีวิตและสุขภาพ การมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และสังคมเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาตนเองได้ภายใต้ความสามารถที่มีอยู่ ตลอดจนการสร้างเสริมสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ประสานสอดคล้องกับความต้องการของครอบครัวและชุมชน ยังรวมถึงกิจกรรมที่รับและเอกชนทุกระดับ จัดให้มีขึ้นเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ทั้งในยามปกติและในยามที่เขาประสบปัญหาของตน ทั้งนี้ด้วยอาศัยวิธีการสังคมสงเคราะห์เป็นหลัก ดังนั้นสวัสดิการสังคมจึงหมายถึงความรวมถึง กฎหมาย โครงการสิทธิประโยชน์และบริการ ซึ่งเป็นหลักประกันและแรงจูงใจให้เกิดการจัดสรรระบบเพื่อการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่สังคมกำหนด สวัสดิการสังคมจึงมีขอบเขตควบคุมบริการต่างๆ มากมาย เช่น การรักษาความมั่นคงทางรายได้ การศึกษา การพัฒนา การแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาเมือง ที่อยู่อาศัย สวัสดิการสังคมทำให้เกิดการจัดสรรบริการโดยตรงแก่ บุคคล กลุ่มและชุมชน เพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกกลุ่มอายุ กลุ่มอาชีพและกลุ่มรายได้ โดยผู้ที่สมควรได้รับสวัสดิการมิได้หมายถึงเฉพาะแต่คนยากจนเท่านั้น แต่

หมายถึงคนที่ไม่ยากจน ที่มีปัญหาความเดือดร้อนด้วย สวัสดิการสังคมจึงต้องเป็นสิ่งที่ให้กับทุกคนที่สมควรจะได้รับ

จากความหมายสวัสดิการสังคมที่ได้กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดบริการสังคมที่มุ่งช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน รูปแบบการให้ความช่วยเหลือมีทั้งที่เป็นเงิน สิ่งของ การดูแลหรือการให้บริการ โดยความช่วยเหลือหรือบริการอาจเกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัยการประกันรายได้ การจ้างงาน นันทนาการ และบริการสังคมอื่นๆ

คำนิยาม

การที่นักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “สวัสดิการสังคม” ไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้ การให้คุณค่าและปรัชญาแนวคิดที่ต่างกัน ในที่นี้ผู้ศึกษาขอรวบรวมความหมายที่มีผู้ให้นิยามไว้ในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

1. การใช้เกณฑ์คุณภาพชีวิตที่ดี หรือการอยู่ดีกินดี (Quality of Life or Well - Being)

ความหมายในลักษณะดังกล่าว (อ้างถึงใน มาริสสา กูเพิซซ์, 2535, น.6) ได้กล่าวว่า “นักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทยได้นิยามไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2501-2535 ซึ่งสะท้อนองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมว่าเป็นงานที่มุ่งช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในยามปกติและในยามที่ประสบปัญหาการให้ความช่วยเหลือมีหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นเงิน สิ่งของ การดูแลและการให้บริการ (Cash, Kinds, Care and Service) โดยมีองค์ประกอบของกิจกรรมด้านการศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย การประกันรายได้ การจ้างงาน และการบริการสังคม” ผู้ให้นิยามในลักษณะข้างต้นที่น่าสนใจ ได้แก่ Encyclopedia Britannica (1768, อ้างถึงใน มาริสสา กูเพิซซ์: 2535, น.2) ให้ความหมาย “สวัสดิการสังคม” ว่าหมายถึงการปฏิบัติจัดทำทั้งหลายไม่ว่าโดยส่วนราชการหรือเอกชนเป็นการปฏิบัติ จัดทำเพื่อช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มชนหรือชุมชน ให้มีมาตรฐานการครองชีพอันดี มีสุขภาพและสังคมที่น่าพึงพอใจ โดยมุ่งให้ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเดียวกันได้ต่อไป

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ (พ.ศ.2523-2529) นิยามสวัสดิการสังคม ว่าหมายถึงระบบการจัดการสวัสดิการสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมอันเนื่องจากการที่ประชาชนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้ ทั้งนี้โดยที่บริการดังกล่าว จะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนและความมั่นคงทางสังคมในระดับมาตรฐาน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545:น.4) ได้ปรับนิยามความหมายของสวัสดิการสังคมในแผนพัฒนาสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2545 - 2549) ว่าหมายถึงระบบการจัดบริการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาสังคม รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน ให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในด้าน

การศึกษาที่ดี การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ การมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคม การมีนันทนาการ และบริการทางสังคมทั่วไป โดยระบบการบริการสังคมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ประชาชนได้รับและเข้าร่วมเป็นส่วนร่วมในระบบจัดบริการในสังคมทุกระบบ

ข้อสังเกตนิยามและสวัสดิการสังคมของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติในแผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมสงเคราะห์แห่งฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้นิยามความหมายในเชิงกว้าง เน้นการสร้างระบบความมั่นคงทางสังคม ภายใต้หลักการให้คุณค่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิ และมีส่วนร่วมของประชาชนทางสวัสดิการสังคม

2. การใช้เกณฑ์สวัสดิการสังคมเป็นวัตถุประสงค์ (Aims) ความหมายนี้เชื่อว่า สวัสดิการสังคมเป็นเป้าหมาย การทำงานเพื่อใช้งานสวัสดิการสังคมเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมโดยรวม นักวิชาที่ให้ความหมายนี้ได้แก่

วิจิตร ระวิวงศ์ (2523, น.3-4) ให้ความเห็นว่า สวัสดิการสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม ในฐานะที่เป็นเป้าหมายหนึ่งของการพัฒนาสังคม ดังนั้นสวัสดิการสังคมยังอาจหมายถึงการกำหนดนโยบายสังคมโดยรัฐที่จะมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 บริการ ได้แก่ บริการประกันสังคม (Social Insurance) บริการสงเคราะห์ประชาชน/การประชาสงเคราะห์ สาธารณูปการ (Public Assistance) บริการสังคม (Social Services)

ตัวอย่างที่น่าสนใจของสังคมไทย เช่น ในช่วงปี พ.ศ. 2526 ที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดนโยบายสุขภาพดีถ้วนหน้า ปี ค.ศ. 2000 โดยใช้แผนงานสาธารณสุขมูลฐานการใช้ตัวชี้วัด ความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) เพื่อสะท้อนให้เห็นการพัฒนาสุขภาพคนไทยถ้วนหน้าในสังคม โดยเฉพาะสังคมชนบท ข้อสังเกตคือ สวัสดิการสังคมถือเป็นเป้าหมายสุดท้ายของงานสังคมสงเคราะห์ที่ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ต้องใช้วิธีการต่างๆ ผ่านแผนงานและกิจกรรมเพื่อทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับสวัสดิการที่ดีในสังคม

3. การใช้เกณฑ์ความหมายเฉพาะเจาะจงในรูปของโครงการหรือกิจกรรมหรือบริการ (Project or Activities or Services)

นักวิชาการที่ให้ความหมายของสวัสดิการสังคม โดยใช้เกณฑ์ความหมายเฉพาะเจาะจงในรูปของโครงการหรือกิจกรรมได้แก่

Encyclopedia of Social Work (1971,p.1446) ให้นิยามว่า “สวัสดิการสังคม” หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่จะทำขึ้นโดยหน่วยงานทั้งของภาครัฐและอาสาสมัคร เพื่อมุ่งป้องกันและจัดปัญหาสังคมหรือปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน กิจกรรมดังกล่าวให้บุคลากรนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างมากมาย อาทิ แพทย์ พยาบาล นักกฎหมาย นักการศึกษา วิศวกร นักบริหาร นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนผู้ช่วยนักวิชาชีพในสาขาต่างๆ (Paraprofessional)

นิคม จันทรวาทูร (2523 อ้างถึงใน มาริสสา ภู่งเพชร, 2523, น.5) สวัสดิการสังคมหมายถึงโครงการที่รัฐหรือสังคมจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้แก่ เด็กกำพร้า เด็กอนาถาไร้ที่พึ่งและยากจนที่ขาดรายได้ในการครองชีพ คนชรา คนพิการและผู้ประสบภัยต่างๆ โครงการนี้ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยรัฐเรียกว่า การประชาสงเคราะห์สำหรับโครงการที่ดำเนินการ โดยองค์กรเอกชน เรียกว่า การสังคมสงเคราะห์ การสวัสดิการสังคม เป็นโครงการที่ได้รับประโยชน์ไม่ต้องออกเงินสมทบ โดยได้เงินค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของรัฐและการบริจาค ในกรณีที่โครงการที่ดำเนินการองค์กรเอกชน โดยทั่วไปการนิยามความหมายของสวัสดิการสังคมในลักษณะที่ 3 มักจะเป็นที่รู้จักและง่ายต่อการเข้าใจเพราะรูปธรรมที่ชัดเจนเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินงานระบบสวัสดิการสังคมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและความมั่นคงทางสังคม (Social Security Act.1935) ซึ่งแบ่งสวัสดิการสังคมเป็น 3 ประเภทได้แก่ บริการสังคม (Social Insurance) บริการสงเคราะห์ประชาชน (Public Assistance) บริการสังคม (Social Services)

4. การใช้เกณฑ์สวัสดิการสังคมเป็นสถาบันทางสังคม (Social Institution) นักวิชาการที่นิยามความหมายสวัสดิการทางสังคมเป็นสถาบันทางสังคม ได้แก่ Federico(1980, p.5-6) อธิบายว่าสวัสดิการสังคมเป็นสวัสดิการหนึ่งในสังคมในขณะที่ทุกสังคมมักประกอบด้วยอย่างน้อย 5 สถาบันหลัก ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ

Goode W. (1967, อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2546)ให้ความหมายว่าสวัสดิการสังคมเป็นระบบการให้ความช่วยเหลือโดยจัดสรรให้ในรูปของสิ่งของและบริการไปสู่บุคคลกลุ่มคนต่างๆ โดยผ่านสถาบันทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว โบสถ์ สหภาพแรงงานและรัฐ กู๊ดดีเชื่อว่าสวัสดิการสังคมต้องปกป้องคุ้มครองผู้ยากไร้เช่นเดียวกับเป็นการปกป้องสังคมจากผู้ยากไร้ด้วย

P.Nelson Reid (1996, อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2546) ให้คำนิยาม สวัสดิการสังคมว่าคือความคิดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นพันธะทางจริยธรรมทางสังคมที่จะช่วยเหลือผู้ยากไร้ ในลักษณะของกิจกรรมที่จัดระบบโดยผ่านนโยบายและแผนงานของรัฐเพื่อตอบสนองต่อแผนงานสังคมที่เห็นได้ เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงในสังคม

Rocheffore (1986 อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2546) กล่าวว่าสวัสดิการสังคมหมายถึงระบบการจัดสรรของสังคมให้กับคนในสังคมที่มีความเป็นจำเป็น ซึ่งสังคมจะต้องปกป้องกลุ่มคนที่เดือดร้อนและจำเป็นขณะเดียวกันก็ต้องปกป้องสังคมจากกลุ่มที่เดือดร้อนและคนในสังคม องค์ประกอบสำคัญของสวัสดิการสังคมที่สำคัญมี 4 อย่างได้แก่ ระบบการให้การสงเคราะห์ การจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม สถาบันทางสังคม กฎเกณฑ์การให้การสงเคราะห์

การจัดสวัสดิการสังคมจะต้องอาศัยสถาบันทางสังคม โครงสร้างทางสังคมที่มีอยู่จริงเช่น ครอบครัว โบสถ์ วัดชุมชน ภาครัฐ สหภาพแรงงาน ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอยู่จริงมักทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือกับกลุ่มที่เดือดร้อนและจำเป็นอยู่แล้ว หากสถาบันทางสังคมเหล่านี้สามารถทำหน้าที่การสร้าง

สวัสดิการที่ดีให้กับสมาชิกของตนเองก็จะนำไปสู่ “สังคมสวัสดิการ” (Welfare Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้สถาบันทางสังคมต่างๆ ในสังคมให้ทำหน้าที่ส่งเสริมความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่ดี

อย่างไรก็ตามใช้เกณฑ์สวัสดิการสังคมเป็นสถาบันทางสังคมอาจมีข้อโต้แย้งว่า องค์กรทางสังคมหรือสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคม ความกำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐมากกว่า เพราะรัฐสามารถใช้อำนาจหน้าที่จากการสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยใช้กลไกของรัฐที่มีอยู่ผ่านทางนโยบาย แผนงานและมาตรการต่างๆของรัฐ การใช้เกณฑ์สวัสดิการสังคมเป็นสิทธิและความเท่าเทียมของคนทุกคนในสังคม (Rights and Equity)

ป่วย อึ้งภากรณ์ (อ้างถึงใน ญาณากร พิชญานิน, 2547, น 25) ได้เขียนบทความเรื่อง “คุณภาพชีวิต ปฏิทินแห่งความหวังจากครรภ์มารดาสู่เชิงตะกอน” ซึ่งกล่าวถึงชีวิตของคนแต่ละคน จะต้องได้รับบริการสวัสดิการสังคมตั้งแต่เมื่ออยู่ในครรภ์มารดาการได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์การคลอดจากครรภ์มารดาอย่างปลอดภัย การได้รับวัคซีนตามวัย เมื่อเติบโตถึงวัยเรียนก็ได้รับการศึกษาจากรัฐ การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เมื่อจบก็มีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคมเมืองมีครอบครัวก็สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ บทความดังกล่าว กล่าวถึงบริการสังคมพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้กับสมาชิกทุกคนในสังคมและควรมีโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมกันซึ่งผลงานดังกล่าว สะท้อนสวัสดิการสังคมที่คนไทยพึงได้รับจากรัฐ

วันทนี วาสิกะสิน (2541 : น.2, อ้างถึงใน ญาณากร พิชญานิน, 2547, น 25) เห็นสวัสดิการสังคมเป็นเรื่องของทุกคนในสังคมเพราะคำว่า สวัสดิการหรือสวัสดิภาพมีความหมายในแง่การอยู่ดีกินดี (Social Well-Being) ของทุกคนไม่เฉพาะผู้ยากไร้เท่านั้น คนทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ตามปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติในเรื่องสิทธิมนุษยชน กำหนดว่า คนทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอันเป็นสิทธิที่ทุกคนจะต้องได้รับ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการบริการต่างๆ ไว้ให้ และความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่ทุกคนรู้ว่า หมายถึง อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคเป็นปัจจัยพื้นฐานที่รัฐจะต้องจัดหาที่อยู่อาศัยให้ประชาชน โดยจัดให้ประชาชนได้มีงานทำ เพื่อมีเงินสำหรับซื้อเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค จัดให้มีสถาบันพยาบาลสำหรับประชาชน เมื่อเจ็บป่วย ไม่ว่าประชาชนคนนั้นจะอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่หรือในชนบทที่ห่างไกล

ปัจจุบันนักวิชาการด้านสวัสดิการสังคม มักจะแยกสวัสดิการทางสังคมออกเป็น 2 ลักษณะได้แก่

1. สวัสดิการเศรษฐกิจ หมายถึง การกินคืออยู่ดีของคนในสังคมเช่น มีรายได้ ทรัพย์สินที่ครอบครองสถานะทางภาษีและดัชนีอื่นๆ (รายได้ประชาชาติ รายได้ต่อหัว)
2. สวัสดิการที่ไม่ใช่เศรษฐกิจหมายถึง การกินคืออยู่ดีมีสุข ของคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางชีวภาพ สภาพอารมณ์จิตใจและสภาวะมาตรฐานดั่งนั้น คนจนที่มีรายได้น้อยมักจะมีปัญหา

สุขภาพที่ไม่ดี (ทั้งกายและจิตใจ) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับบริการทางสังคม จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

สรุปได้ว่าความหมายของสวัสดิการทางสังคม โดยเน้นสิทธิ ความเท่าเทียมกันที่จะได้รับบริการอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในสังคม การพัฒนาสังคมโดยรวม รวมทั้งระบบความมั่นคงทางสังคมของคนทุกคนในสังคม

องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคม

องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมโดยทั่วไปมีการใช้ใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะกว้าง และแคบดังนี้ องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมในลักษณะกว้างๆ แบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. การศึกษา (Education)
2. สุขภาพอนามัย (Health)
3. ที่อยู่อาศัย (Housing)
4. การทำงานและการมีรายได้(Employment and income maintenance)
5. ความมั่นคงทางสังคม(Social Security)
6. บริการทางสังคม (Social Services)
7. นันทนาการ (Recreation)
8. กระบวนการยุติธรรม (Justice)

แนวทางการจัดสวัสดิการทางสังคม

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคม พ.ศ. 2546 กำหนดขอบเขต รูปแบบวิธีการในการจัดสวัสดิการทางสังคมขององค์การสวัสดิการทางสังคม ให้แก่ผู้รับบริการสวัสดิการสังคม ว่าให้คำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1. สาขาต่างๆ ที่จะดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การบริการทางสังคม การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ นันทนาการและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

2. ลักษณะหรือรูปแบบและวิธีการในการดำเนินการ เช่นการส่งเสริม การพัฒนาการ สงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไขและการบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น

ในการจัดสวัสดิการทางสังคมวรรคหนึ่งให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและองค์กรอื่นที่มีส่วนร่วมด้วย

รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในปัจจุบัน

รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดสวัสดิการสังคมที่เกิดขึ้นในความเป็นจริงของสังคมไทย ขึ้นอยู่กับการให้ความหมายโดยใช้ฐานคิดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสังคมนั้นๆ โดยทั่วไปที่ปรากฏ มีดังนี้

(1) รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมตามพื้นที่ (Area-based)

การจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบของพื้นที่เป็นฐาน โดยทั่วไปเป็นการจัดตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ พื้นที่การปกครองประเทศ เช่น ภาค จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น ตำบล เป็นต้น รูปแบบการจัดสวัสดิการลักษณะนี้หน่วยงานในพื้นที่จะต้องมาร่วมกันจัดบริการตามภารกิจ หน้าที่ขององค์กรสวัสดิการสังคมเพื่อให้เกิดความครอบคลุม ทัวถึง เป็นธรรมและมีมาตรฐานที่ดีด้านคุณภาพบริการ

รูปแบบสวัสดิการสังคมตามพื้นที่เป็นฐานมีข้อจำกัดต่อการเข้าถึงแหล่งบริการของกลุ่มเป้าหมายเพราะต้องแสดงหลักฐานสิทธิตามภูมิลำเนาของการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยเป็นหลัก ปัจจุบันรูปแบบนี้ควรพัฒนาโดยใช้มิติอื่นๆ มาร่วม เช่น ใช้ทั้งพื้นที่เป็นฐาน (Area-based) ร่วมกับการใช้โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรภาครัฐ (Functional-based) และการใช้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ (Participation-based) เพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดสวัสดิการทั้งแนวตั้ง (การสั่งการจากบนลงล่าง) และแนวราบร่วมกันที่สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ

(2) รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมตามวิธีการ (Methods)

รูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับวิธีการให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ระดับจุลภาค เช่น เฉพาะรายกลุ่มชนและชุมชน ซึ่งถือเป็นรูปแบบการจัดบริการโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ขณะที่การให้บริการโดยทางอ้อมระดับมหภาค เช่น การบริหารงานองค์กรและการวิจัยเป็นการสนับสนุนให้เกิดรูปแบบการจัดสวัสดิการใหม่ๆ ขึ้น แต่โดยทั่วไปรูปแบบการจัดสวัสดิการจะเน้นที่การให้บริการเฉพาะรายมาก ส่งผลให้รูปแบบการจัดสวัสดิการในวิธีอื่นๆ ได้รับความสำคัญน้อยกว่ารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในลักษณะนี้ จึงต้องใช้ทั้งระดับจุลภาคร่วมกับระดับมหภาค

ปัจจุบันรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมตามวิธีการจึงต้องมีการพัฒนาหลายๆ วิธีการทางสังคมสงเคราะห์เน้นการบูรณาการร่วมกัน โดยเฉพาะการกระทำทางสังคม (Social action) เช่น การรณรงค์ การผลักดัน การต่อรองกับกลไกต่างๆ ทางสังคมให้เกิดรูปแบบสวัสดิการใหม่ๆ ขึ้น

(3) รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในลักษณะของการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social movement)

รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในลักษณะนี้เป็นการสร้างกระแสใหม่ กระแสทางเลือกของสังคมต่อการจัดสวัสดิการที่เชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาสำคัญของสังคม ที่เชื่อว่าจะต้องมีการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ให้กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ให้รู้จักการปกป้อง คุ้มครองสิทธิของตนเอง การเมืองและสังคมวัฒนธรรม การเคลื่อนไหวทางสังคมก็เพื่อสร้างความตระหนักของคนในสังคมให้มีความรับผิดชอบ

ทางสังคมร่วมกัน เช่น การใช้เครือข่าย การใช้องค์กรชุมชนเคลื่อนไหวต่อรองกับอำนาจรัฐ เป็นต้น รูปแบบนี้เชื่อว่าจำเป็นต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์ เป้าหมาย กลไกการทำงานเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปในทิศทางที่เหมาะสม

(4) รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมโดยสถาบัน (Institutional-based)

รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมโดยสถาบันเป็นการจัดสวัสดิการที่รัฐเชื่อว่ารัฐควรแทรกแซงการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนโดยใช้โครงสร้างอำนาจของรัฐทำหน้าที่จัดระบบสวัสดิการสังคมในลักษณะต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการภาคบังคับ ซึ่งเป็นการจัดผ่านกลไกนโยบายสังคมตามกฎหมาย ตัวอย่างสวัสดิการภาคบังคับ เช่น บริการประกันสังคม บริการการศึกษาภาคบังคับ บริการประกันสุขภาพ บริการสถานสงเคราะห์ต่างๆ เป็นต้น แต่เนื่องจากบริการดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการของทุกคนในสังคมได้ จึงทำให้เกิดรูปแบบการจัดบริการสวัสดิการที่ลดการพึ่งพาสถาบันลง (Deinstitutional-based) บริการในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นจากภาคส่วนของชุมชน ประชาชนที่มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ชุมชน บริการลักษณะนี้มีความเชื่อที่ว่ารัฐควรลดบทบาทการแทรกแซงการจัดสวัสดิการลง แต่ควรปล่อยให้กลไกของชุมชนทำหน้าที่จัดสวัสดิการแทนรัฐ

อย่างไรก็ตามนักวิชาการไทยหลายท่านเชื่อว่าการจัดสวัสดิการสังคมของไทยควรใช้รูปแบบทั้งโดยสถาบัน (Institutional-based) และรูปแบบการจัดบริการสวัสดิการที่ลดการพึ่งพาสถาบันลง (Deinstitutional-based) มาเป็นรูปแบบสวัสดิการผสม (Mixed model) ที่ใช้ทั้ง 2 ลักษณะผสมผสานเข้าด้วยกันจึงจะส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยรวม

นอกจากนี้รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม เป็นธรรมชาติทั่วถึง เท่าเทียม มีมาตรฐาน เป็นรูปแบบที่มีความหลากหลายเป็นสวัสดิการแบบทางเลือกให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคม

ทางเลือกของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การที่ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมมีส่วนร่วมกำหนด ร่วมจัดรูปแบบสวัสดิการสังคมที่มีมากกว่า 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบรัฐสวัสดิการ รูปแบบสวัสดิการพหุลักษณะ รูปแบบสวัสดิการสังคมประชานิยม รูปแบบสวัสดิการสังคมท้องถิ่นและรูปแบบสวัสดิการสังคมเฉพาะกลุ่ม

รูปแบบสวัสดิการ หมายถึง รูปแบบสวัสดิการที่เกิดจากการจัดสวัสดิการมากกว่า 1 รูปแบบขึ้นไป ถือเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order Model) ของนักคิดสวัสดิการสังคมทั่วโลกที่เชื่อว่าหลังยุคโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้ระบบสวัสดิการสังคมในอดีตที่ผ่านมาต้องปรับตัวใหม่ เนื่องจากความหลากหลายของชนเผ่า เชื้อชาติและวัฒนธรรมมีมากขึ้น การจัดสวัสดิการในรูปแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน (Welfare for all) ภายใต้หลักการสิทธิ ความเท่าเทียม ความเป็นธรรม การมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนในที่นี้หมายถึง 3 ส่วนหลัก ได้แก่

(1) สวัสดิการกระแสหลัก

สวัสดิการกระแสหลัก หมายถึง สวัสดิการโดยรัฐ กล่าวคือเป็นการจัดสวัสดิการภาคบังคับของรัฐที่จัดให้กับประชาชน โดยคำนึงถึงความครอบคลุม ทั่วถึง เป็นธรรม ครอบคลุม โดยมีรูปแบบที่จัดให้ เช่น การจัดบริการในรูปแบบของสถาบัน การจัดบริการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสวัสดิการกระแสหลักส่วนใหญ่จะเป็นการจัดโดยผ่านกลไกระบบการเงินการคลัง ระบบภาษีของรัฐและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรเป็นหลัก เช่น รูปแบบสวัสดิการพื้นฐาน (ภาคบังคับ) รูปแบบสวัสดิการท้องถิ่น เป็นต้น

(2) สวัสดิการกระแสรอง

สวัสดิการกระแสรอง หมายถึง สวัสดิการทางเลือกที่เกิดขึ้นจากศักยภาพ ความเข้มแข็งของภาคชุมชน ภาคประชาชนและภาคพื้นถิ่น สวัสดิการในรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นจากความสนใจ ความสมัครใจ ร่วมกันของกลุ่มเป้าหมาย เป็นรูปแบบที่เป็นทางการ การจัดระบบสวัสดิการจึงขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกัน ประกอบด้วย

(2.1) สวัสดิการพื้นถิ่น หมายถึง การสร้างหลักประกันผ่านช่องทางของวัฒนธรรม ให้กับคนในชุมชน เป็นสวัสดิการที่เกิดขึ้นจากฐานคิดด้านประเพณี ด้านวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านศาสนา ด้านจิตวิญญาณ เช่น กองบุญข้าว กองทุนชาภาคในศาสนาอิสลาม เป็นต้น

(2.2) สวัสดิการชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนได้ให้ความหมายสวัสดิการชุมชน หมายถึง การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชน หมายถึงทุกอย่างที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งในรูปแบบของสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย เช่น กองทุนสัจจะออมทรัพย์ กองทุนออมวันละบาท กองทุนสวัสดิการผู้นำชุมชน กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น

(3) สวัสดิการท้องถิ่น

สวัสดิการท้องถิ่น หมายถึง สวัสดิการโดยรัฐที่เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่น โดยใช้แผน โครงการ กิจกรรม ด้านสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

ทิศทางการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การคาดการณ์ถึงการปรับตัวของระบบการจัดสวัสดิการสังคมไทยในอนาคตที่น่าจะเกิดขึ้น หรือเป็นไปได้ในระยะเวลา 5-10 ปีข้างหน้า ในที่นี้จะคาดการณ์เป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะสั้น (5 ปี) ระยะยาว (10 ปีขึ้นไป)

ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม

พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 มาตรา 5 (1) ได้กำหนดขอบเขตของงานสวัสดิการสังคมสอดคล้องกับแผนพัฒนาสังคมฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545 – 2549) ซึ่งกล่าวถึงงานสวัสดิการ

สังคมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การมีสุขภาพอนามัยที่ดี : ประชาชนพึงได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกันเสมอภาค เป็นธรรมและสอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ปัญหาของบุคคล กลุ่มบุคคลและประชาชน
2. การมีการศึกษาที่ดี : ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพตลอดไป
3. การมีที่อยู่อาศัย : การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่อัตตภาพช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในทำนองเดียวกัน ประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มา
4. การมีงานทำ การมีรายได้และการมีสวัสดิการแรงงาน : ประชาชนมีงานทำที่ทำให้มีรายได้อย่างน้อย เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
5. การมีความมั่นคงทางรายได้ : ประชาชนทุกคนที่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ได้รับการคุ้มครองในเรื่องความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตนเองครอบครัวในรูปของการประกันสังคม
6. นันทนาการ:ประชาชนมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจอย่างมีคุณภาพ
7. การบริการสังคมทั่วไป : การให้บริการแก่ประชาชนโดยเฉพาะผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเป้าหมายพิเศษเพื่อช่วยเสริมสร้างและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี
8. กระบวนการยุติธรรม : การที่ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย อย่างเสมอภาค และเป็นธรรมสามารถเข้าถึงบริการที่รัฐจัดให้ เช่น การมีทนายแก้ต่าง เป็นต้น

2.2 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับประชากรแฝง

2.2.1 สรุปการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลรอบ 13 เดือนระหว่างวันที่ 12 กันยายน 2557 – 31 ตุลาคม 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ข้อมูล ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2558)

นโยบายที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ในระยะต่อไปจะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้นรวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักขังที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้อัตราพัฒนาศักยภาพคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสผู้พิการผู้สูงอายุสตรีและเด็ก

โครงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย สถานชนานูเคราะห์ได้ขยายระยะเวลาลดอัตราดอกเบี้ยรับจํานำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อยหรือมีรายได้ไม่เพียงพอ ให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด โดยคิดอัตราดอกเบี้ยรับจํานำในระดับต่ำสุด ร้อยละ 0.25 บาทต่อเดือน กรณี เงินต้นไม่เกิน 5,000 บาท และในระดับสูงสุด เพียงร้อยละ 1.25 กรณี เงินต้น 20,001– 100,000 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2559 ผู้รับผิดชอบ คือ สถานชนานูเคราะห์

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด บรจในยุทธศาสตร์ 5 ช่วงวัย สำหรับวัยเด็กที่เป็นวัยสำคัญเป็นอย่างมาก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการที่ดี เป็นการจัดสวัสดิการพื้นฐานและสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคมให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีพัฒนาการสมวัย รวมทั้งเป็นการเข้าถึงบริการของรัฐและเป็นการประกันสิทธิด้านการอยู่รอด และการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กแรกเกิดที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 บิดาและหรือมารดามีสัญชาติไทย ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใด จากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน ทั้งนี้ ประชาชนสามารถลงทะเบียนรับสิทธิได้ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2558 - 30 มีนาคม 2559 ณ สำนักงานเขตใน กทม. เทศบาล เมืองพัทยา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามถิ่นที่อยู่) และขยายเวลาการลงทะเบียนรับสิทธิ ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2559– 30 กันยายน 2559 ณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ในพื้นที่กทม. และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการเด็กและเยาวชน

โครงการสนับสนุนการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และทุกคนเข้าถึงใช้ประโยชน์ได้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมเพื่อติดตามการปรับปรุงหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในอาคารสถานที่สาธารณะ และทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานของคนพิการ โดยสนับสนุนงบประมาณให้ 76 จังหวัดๆ ละ 20,000 บาท ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการและทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้และอบรมการออกแบบเพื่อการใช้งานได้ทุกกลุ่มในสังคมตามแนวทางการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการพร้อมทั้งพัฒนาระบบ Thai Accessible Place ผู้รับผิดชอบโครงการคือ กองส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการคนพิการ

การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีเงินหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และ โรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

กองทุนผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีศักยภาพ ความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ

องค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ปี 2558 มีการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพผู้สูงอายุ จำนวน 6,626 คน เป็นเงิน 192,410,340 บาท และสนับสนุนโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเพื่อดำเนินการด้านผู้สูงอายุ จำนวน 90 โครงการ เป็นเงิน 9,799,028 บาท ปี 2559 ได้ดำเนินการ ให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพผู้สูงอายุ จำนวน 927 คน เป็นเงิน 26,511,600 บาท โครงการที่ขอรับการสนับสนุน จำนวน 7 โครงการ เป็นเงิน 702,175 บาท ผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการผู้สูงอายุ

การสนับสนุนค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิขั้นพื้นฐานตามมาตรา 11(12) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2556 ปี 2558 สนับสนุนค่าจัดการศพผู้สูงอายุ จำนวน 1,273,299 คน ปี 2559 ผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการผู้สูงอายุ

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุในชุมชน ให้มีความเหมาะสมและปลอดภัย ให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และชุมชนได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมแก่ผู้สูงอายุและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการผู้สูงอายุ

การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในชุมชน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จัดบริการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในชุมชนแก่ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด โดยถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการของผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถปรับตัวในการเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมในพื้นที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ 878 แห่ง (ศพอส.) ผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการผู้สูงอายุ

การขยายผลระบบการดูแลระยะสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน (บ้านกลางผู้สูงอายุ) มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเสริมความรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุ ให้แก่บุคลากรศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อสามารถให้บริการแก่ผู้สูงอายุในรูปแบบที่เหมาะสมตามบริบททางสังคมของผู้สูงอายุ และถ่ายทอดเทคโนโลยี และวิเคราะห์การดำเนินงานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (บ้านกลางของผู้สูงอายุ) ให้แก่หน่วยงาน ส่วนภูมิภาค และเครือข่ายผู้สูงอายุให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จำนวน 1,028 แห่ง ประกอบด้วย พื้นที่เก่า 878 แห่ง พื้นที่ใหม่ 150 แห่ง ผู้รับผิดชอบ คือ กรมกิจการผู้สูงอายุ

ศูนย์เรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นโครงการที่เน้นการพัฒนาบุคลากรผู้ดูแลผู้สูงอายุ เป็นศูนย์อบรมงานด้านผู้สูงอายุทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องกับงานผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้สูงอายุ เพื่อสามารถนำความรู้ไป

ขยายผลในการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุในท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายการจัดอบรม ทั้งปีแก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 600 คน ขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆผู้รับฝึชชอบ คือ กรมกิจการ ผู้สูงอายุ

2.2.2 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการด้านสวัสดิการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546

มาตรา 3 “สวัสดิการสังคม” หมายความว่า ระบบการจัดสวัสดิการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็น ขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้ เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิ ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

“การจัดสวัสดิการสังคม” หมายความว่า การจัดบริการสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่ คณะกรรมการกำหนด

“ผู้รับบริการสวัสดิการสังคม” หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในสภาวะ ยากลำบากหรือจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ เช่น เด็ก เยาวชน คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ถูกละเมิดทางเพศ หรือกลุ่มบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

สวัสดิการแรงงานตามที่กฎหมายกำหนด

เป็นสวัสดิการที่ได้มีการพิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับลูกจ้างในสถาน ประกอบกิจการ ซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อให้สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปต้องมีการ จัดสวัสดิการประเภทนี้ คือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย สำหรับลูกจ้าง จัดให้มีน้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด มีห้องพยาบาล ถ้ามีลูกจ้างทำงานในขณะเดียวกัน ตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป ต้องจัดให้มี (ก) ห้องรักษาพยาบาลพร้อมเตียงพักคนไข้หนึ่งเตียง และเวชภัณฑ์อัน จำเป็นเพียงพอแก่การรักษาพยาบาล (ข) พยาบาลไว้ประจำอย่างน้อยหนึ่งคน และ (ค) แพทย์แผนปัจจุบัน ชั้นหนึ่งอย่างน้อยหนึ่งคนเพื่อตรวจรักษาพยาบาลเป็นครั้งคราว ถ้ามีลูกจ้างทำงานในขณะเดียวกันหนึ่งพัน คนขึ้นไป ต้องจัดให้มี (ก) สถานพยาบาลพร้อมเตียงพักคนไข้สองเตียง และเวชภัณฑ์อันจำเป็นเพียงพอแก่ การรักษาพยาบาล (ข) พยาบาลไว้ประจำอย่างน้อยสองคน (ค) แพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งอย่างน้อยสองคน ประจำตามเวลาที่กำหนดในเวลายานทำงานปกติคราวละไม่น้อยกว่าสองชั่วโมง และ (ง) ยานพาหนะพร้อมที่จะ นำส่งลูกจ้างส่งสถานพยาบาล โรงพยาบาล หรือสถานอนามัยชั้นหนึ่งที่นายจ้างได้ตกลงไว้ เพื่อให้การ รักษาพยาบาลลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยได้โดยพลัน

การส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้มีการจัดสวัสดิการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดไว้ในมาตรา 96 ให้นายจ้างของสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการ ประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง อย่างน้อยห้าคน โดยที่กรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการให้มาจากการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่สถานประกอบการใดของนายจ้างมีคณะกรรมการลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน สัมพันธ์แล้ว ให้คณะกรรมการลูกจ้าง ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการตาม พระราชบัญญัตินี้

เจตนารมณ์ของการจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการฯ เป็นการส่งเสริมระบบทวิภาคีเพื่อเปิดโอกาสให้ลูกจ้างได้มี การหารือกับนายจ้างในการจัดสวัสดิการอื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดได้ อย่างเหมาะสมแก่สถานประกอบการ และเป็นสวัสดิการที่ลูกจ้างเองก็ต้องการ มิใช่ นายจ้างจัดการแต่ฝ่ายเดียว แต่ไม่เป็นที่สนใจของลูกจ้าง การที่เปิดโอกาสให้ลูกจ้างได้แสดงความต้องการ และได้รับฟังความคิดเห็น ข้อมูลจากนายจ้างว่าสามารถจัดสวัสดิการที่เสนอได้หรือไม่ เป็นการส่งเสริมการแรงงานสัมพันธ์ และยุติปัญหาข้อเรียกร้องข้อพิพาทแรงงานแต่เบื้องต้น ทั้งนี้คณะกรรมการฯ ดังกล่าว กฎหมายได้กำหนดหน้าที่ไว้ (มาตรา 97) ดังนี้

1. ร่วมหารือกับนายจ้างจัดสวัสดิการแก่ลูกจ้าง
2. ให้คำปรึกษาหารือและเสนอแนะความเห็นแก่นายจ้างในการจัดสวัสดิการสำหรับลูกจ้าง
3. ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล การจัดสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้แก่ลูกจ้าง
4. เสนอข้อคิดเห็น และแนวทางในการจัดสวัสดิการที่เป็นประโยชน์สำหรับลูกจ้างต่อ

คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน

คณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการ จึงเป็นเสมือนสื่อกลางที่จะถ่ายทอดความต้องการด้าน สวัสดิการของลูกจ้างให้นายจ้างทราบ และร่วมปรึกษาหารือให้ข้อเสนอแนะตลอดจน ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล การจัดสวัสดิการ ภายในสถานประกอบการ เพราะ กฎหมาย (มาตรา 98) ยังได้กำหนดไว้ว่านายจ้างต้องจัดให้มีการประชุมหารือกับคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการอย่างน้อย สามเดือนต่อหนึ่งครั้ง หรือเมื่อกรรมการสวัสดิการในสถาน ประกอบการเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการ ทั้งหมดหรือสหภาพแรงงานร้องขอโดยมีเหตุผลสมควร

ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกเหนือจากการดำเนินการดังกล่าว การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ยังเป็นการที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อแนะนำ รูปแบบของสวัสดิการต่างๆ ที่กฎหมายไม่ได้ กำหนดไว้แต่หากสถานประกอบการใดมีความพร้อม เพียงพอก็สามารถจัดให้เป็นไปตามความต้องการของลูกจ้างได้ สวัสดิการนอกเหนือกฎหมายที่กอง

สวัสดิการแรงงานนำเสนอเป็นทางเลือกสำหรับสถานประกอบการจัดเพิ่มเติม แบ่งออกได้เป็นหมวดใหญ่ๆ ดังนี้

1. สวัสดิการที่มุ่งพัฒนาลูกจ้าง เช่น การส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกเวลาทำงาน การจัดตั้งโรงเรียนในโรงงาน การอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำงานทั้งในและนอกสถานที่ทำงาน การจัดให้มีห้องสมุด หรือมุมอ่านหนังสือ ฯลฯ เป็นต้น
2. สวัสดิการที่ช่วยเหลือในเรื่องค่าครองชีพ เช่น การจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการหรือสหกรณ์ร้านค้า การให้เงินช่วยเหลือต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานอุปสมบท งานศพ การจัดชุดทำงาน การจัดหอพัก การจัดให้มีรถรับ-ส่ง เงินโบนัส ค่าครองชีพ เบี้ยขยัน ค่าเช่ากะ
3. สวัสดิการที่ช่วยเหลือการออมของลูกจ้าง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
4. สวัสดิการที่พัฒนาสถาบันครอบครัวของลูกจ้าง เช่น การจัดสถานเลี้ยงบุตรของลูกจ้าง การช่วยค่ารักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว การช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตรของลูกจ้าง การประกันชีวิตให้กับลูกจ้าง
5. สวัสดิการที่ส่งเสริมความมั่นคงในอนาคต เช่น เงินบำเหน็จ เงินรางวัลทำงานนานให้ลูกจ้างซื้อหุ้นของบริษัท กองทุนฌาปนกิจ เงินกู้เพื่อสวัสดิการที่พักอาศัย
6. สวัสดิการนันทนาการและสุขภาพอนามัย เช่น การจัดทัศนศึกษา การแข่งขันกีฬา การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์พนักงาน การให้ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย

2.2.3 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการด้านเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4

“เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“เด็กเร่ร่อน” หมายความว่าเด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดูได้จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆหรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

“เด็กกำพร้า” หมายความว่าเด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตเด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้

“เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก” หมายความว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้างทั้งร้างถูกคุมขังหรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบากหรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญาหรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

“เด็กพิการ” หมายความว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายสมองสติปัญญาหรือจิตใจไม่ว่าความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

นโยบายรัฐบาลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพื่อขอรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตมุ่งเน้นให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยเพื่อเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคตรวมทั้งเป็นหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิ์ด้านการอยู่รอดและการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยให้เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดที่อยู่ในครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน ซึ่งเกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 รายละ 400 บาทต่อคนต่อเดือนเป็นเวลา 12 เดือน โดยรัฐจ่ายให้กับมารดาหรือผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กแรกเกิดเพื่อใช้ในการเลี้ยงดูเด็กเป็นการคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการพื้นฐานที่ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยรวมทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงบริการของรัฐเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพด้วยการส่งต่อข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่ขอรับสิทธิ์ให้กระทรวงสาธารณสุขเพื่อให้ทีมหมอครอบครัวและอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านให้คำแนะนำดูแลสุขภาพแม่และเด็กและติดตามพัฒนาการเด็กรวมทั้งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในพื้นที่ให้การดูแลในมิติด้านสังคมอื่นๆ เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์และเด็กได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

เป็นเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดถือเป็นสวัสดิการพื้นฐานในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทย อาทิ จีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ผลการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก พบตรงกันว่าเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวจากการศึกษาของ ศ.ดร.เจมส์ เจฮอกแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล พบว่า การลงทุนในเด็กเล็กจะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวกลับมา 7 เท่าและการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนจะได้รับผลตอบแทนระยะยาวถึง 17 เท่าดังนั้นการที่ประเทศไทยเห็นความสำคัญและลงทุนกับการพัฒนาเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจนและครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนผ่านโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดย่อมเกิดผลตอบแทนต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

2.2.4 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการด้านผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546

“ผู้สูงอายุ” หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทยเป็นผู้สูงอายุ

นโยบายแผนบริการทางสังคมและสวัสดิการสังคมของประเทศไทย

นโยบายของรัฐบาลหรือกรอบแนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานของรัฐบาลมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของประเทศไทยมีการปรับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ดังนี้

1. นโยบายด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก“ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการท่องเที่ยวและเร่งรัดการปรับปรุงมาตรฐานในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัยและสุขอนามัยโดยคำนึงถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของผู้พิการและผู้สูงอายุ”

2. นโยบายด้านการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจ “จัดให้มีเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุโดยผู้ที่มีอายุ 60 - 69 ปี จะได้รับ 600 บาทอายุ 70 - 79 ปี จะได้รับ 700 บาทอายุ 80 - 89 ปี จะได้รับ 800 บาท และอายุ 90 ปีขึ้นไป จะได้รับ 1,000 บาท”

3. นโยบายด้านสาธารณสุข “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตั้งแต่ในช่วงตั้งครรภ์วัยเด็กวัยเจริญพันธุ์วัยบรรลุนิติภาวะวัยชราและผู้พิการ สนับสนุนโครงการส่งเสริมเยาว์ปัญญาของเด็กและให้ความช่วยเหลือและฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนสนับสนุน โครงการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสุขภาพสตรีเพื่อดูแลสุขภาพของสตรีและเด็กอย่างบูรณาการทั่วประเทศรวมทั้งเผยแพร่ให้ความรู้ดูแลป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์และลดความรุนแรงต่อเด็กและสตรีสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพสูงอายุและผู้พิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยให้ได้เข้าถึงการบริการอย่างมีศักดิ์ศรีมีคุณภาพและเป็นธรรมรวมทั้งให้มีระบบการฟื้นฟูสุขภาพในชุมชนจัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพผ่านสื่อแขนงต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ระบบหลักประกันทางเศรษฐกิจ

ปี 2554 รัฐได้สร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจยามชราภาพอย่างต่อเนื่องคือ

1. การสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจเพื่อยามสูงอายุโดยระบบบำนาญภาครัฐขยายระบบบำนาญภาครัฐจากเดิมเฉพาะกลุ่มข้าราชการได้ขยายครอบคลุมไปยังประชาชนกลุ่มต่างๆอย่างต่อเนื่อง เช่น

1.1 บำเหน็จบำนาญสำหรับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้มีการปรับปรุงระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการใหม่โดยการออก พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำเหน็จบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนข้าราชการเมื่อออกจากราชการเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และจัดสวัสดิการให้แก่ข้าราชการที่เป็นสมาชิกกองทุน

1.2 บำเหน็จบำนาญสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นมาจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องสมทบเงินเข้ากองทุน ในอัตราที่กฎกระทรวงกำหนดแต่ไม่เกินร้อยละสามของงบประมาณรายได้ประจำปี

1.3 กองทุนสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ผู้อำนวยความสะดวกและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเมื่อออกจากงานและเกษียณอายุ

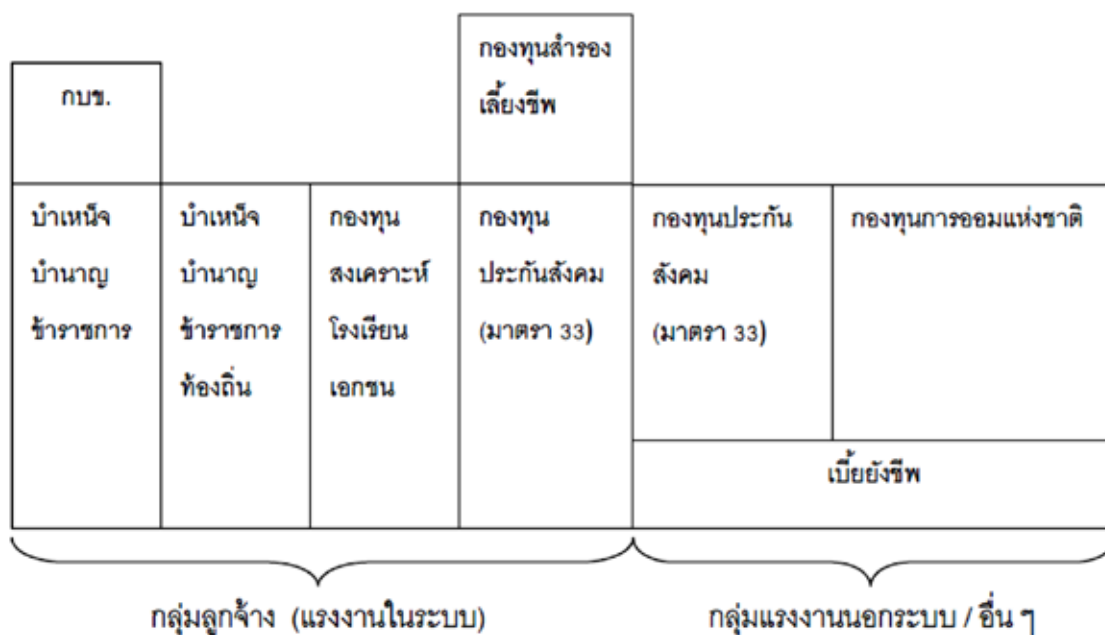
1.4 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างตายออกจากงานหรือลาออกจากกองทุน โดยที่ลูกจ้างจ่ายเงินสะสมและนายจ้างจ่ายเงินสมทบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับในปี พ.ศ. 2554 มีสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งหมด 2,316,771 คน และมีจำนวนเงินรวมในกองทุนทั้งสิ้น 615,259.07 ล้านบาท

1.5 กองทุนประกันสังคมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเช่นกลุ่มลูกจ้าง กลุ่มแรงงานนอกระบบผู้ไม่ได้ทำงานมีโอกาสสร้างหลักประกันเศรษฐกิจยามชราภาพอย่างเป็นทางการ ภายใต้ พรบ. ประกันสังคม พ.ศ. 2553 ได้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ผู้ประกันตนตามมาตรา 40

1.6 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นมาตรการที่รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนรายเดือนให้ ปัจจุบันล่าสุดคณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 18 ตุลาคม 2554 อนุมัติให้กำหนดอัตราเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบ ขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุโดยผู้สูงอายุจะได้รับเบี้ยยังชีพดังนี้ผู้สูงอายุ 60 - 69 ปีจะได้รับเบี้ยยังชีพ 600 บาท ผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ 700 บาท ผู้สูงอายุ 80 - 89ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ 800 บาทผู้สูงอายุ 90 ปี ขึ้นไปจะได้รับเบี้ยยังชีพ 1,000 บาท ตั้งแต่งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

1.7 กองทุนการออมแห่งชาติจากผู้ประกันตามมาตรา 40 ของกองทุนประกันสังคม เพื่อรับประโยชน์ทดแทนชราภาพตามสิทธิประโยชน์นั้นเป็นเพียงบำเหน็จมิได้มีโอกาสลักษณะของบำนาญ ประชากรวัยทำงานกลุ่มอื่นๆกองทุนการออมแห่งชาติจึงเข้ามาเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว

1.8 ภาพรวมของระบบบำนาญภาครัฐในปัจจุบัน

ภาพที่ 2.1 ภาพรวมของระบบบำนาญภาครัฐในปัจจุบัน

2. การส่งเสริมการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจยามชราภาพผ่านมาตรการทางภาษีอากร โดยการกำหนดให้มีค่าลดหย่อนภาษีรายได้ประเภทต่างๆ เพื่อการประหยัดภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการงดเว้นไม่เก็บภาษีกับเงินได้บางประเภท ได้แก่

2.1 มาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีอากรให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ของผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ เป็นจำนวน 190,000 บาท ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับบำเหน็จดำรงชีพบำนาญพิเศษบำเหน็จตกทอดยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นเงินสะสม กบข. เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 500,000 บาท สำหรับปีภาษีและเหตุสูงอายุ ทุพพลภาพทดแทนหรือตายยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่ถูกจ้างจ่ายเป็นเงินสะสม PVD ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้างแต่ไม่เกิน 500,000 บาท สำหรับปีภาษีนั้น

2.2 มาตรการส่งเสริมการสร้างหลักประกันด้านต่างๆ ให้กับบุพการีและมาตรการอื่นๆ โดยให้หักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของตนเองและของกลุ่มสมรสที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คนละ 30,000 บาท และกรณีผู้มีเงินได้เป็นคนพิการตาม พรบ. คนพิการ คนละ 60,000 บาท หักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเบี่ยประกันสุขภาพบิดามารดาตามจำนวนเบี่ยประกันแต่ไม่เกิน 15,000 บาท เป็นต้น

ระบบบริการทางสังคมและสวัสดิการสังคม

ระบบบริการด้านสังคมและสวัสดิการสังคมนั้น แต่เดิมหน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบซึ่งเป็นการให้บริการในลักษณะของการสงเคราะห์เมื่อผู้ประสบความทุกข์ยากหรือได้รับภัยพิบัติต่างๆ หน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่หลัก คือ กรมประชาสงเคราะห์กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานเสริม เช่น มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มูลนิธิราชประชาสมาสัย เป็นต้น จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2546 ที่ พรบ. ผู้สูงอายุได้มีผลบังคับใช้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการให้บริการด้านสังคมและสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่างๆ แก่ผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นบริการสังคมและสวัสดิการสังคมต่างๆ จึงมุ่งที่จะเพิ่มรายได้และหาทางลดรายจ่ายของผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้แก่

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นกองทุนที่จัดขึ้นจากการระดมทุนและการออมร่วมกันของคนในชุมชนวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนที่มีความครอบคลุมเป้าหมายทุกเพศทุกวัยในชุมชนในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 1,457,107 คน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2553)

2. กองทุนผู้สูงอายุจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มุ่งให้การคุ้มครองส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีศักยภาพความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีรวมทั้งให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรที่ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

3. การดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพและฝึกอาชีพที่เหมาะสม โดยกระทรวงแรงงานสนับสนุนให้มีการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมพื้นฐานการดำเนินงานวิจัยด้านผู้สูงอายุการขยายอายุเกษียณและการออมสำหรับวัยเกษียณ โครงการนำร่องศึกษาความเหมาะสมในการทำงานของแรงงานหลังเกษียณอายุมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรให้คำปรึกษาแนะนำในการประกอบอาชีพให้บริการฝึกอาชีพ

4. การให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสและประสบปัญหาเดือดร้อนผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งมีการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาครอบครัวสนับสนุนในการจัดหาที่พักอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุ

5. การให้ความช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพแก่ผู้สูงอายุการสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีผู้สูงอายุที่มีสิทธิค่าจัดการศพต้องมีฐานะยากจน ไม่มีญาติหรือมีญาติแต่ไม่สามารถจัดการศพได้โดยช่วยเหลือรายละ 2,000 บาทต่อมาในปี พ.ศ. 2552 คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติได้ขยายสิทธิการให้ความช่วยเหลือในการจัดงานศพตามประเพณีสำหรับผู้สูงอายุทุกรายที่เสียชีวิต

ระบบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุและชุมชน

นอกเหนือจากระบบสวัสดิการดังกล่าวยังมีบริการต่างๆอันเกิดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุและชุมชน ได้แก่

1. ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน
2. อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)
3. การจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ

บริการด้านที่อยู่อาศัย

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุคือที่อยู่อาศัยหรือบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุ ปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2554) เช่น

1. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุปัจจุบันมีจำนวน 12 แห่งทั่วประเทศสามารถรับผู้สูงอายุเข้าพักอาศัยได้จำนวน 1,600 คน และมี “สถานสงเคราะห์คนชรา” อยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 13 แห่ง

2. บ้านสบายของยายตาเป็นโครงการเคหะแห่งชาติที่ได้จัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสวัน “ที่อยู่อาศัยสากล” (World Habitat Day) เป็นกิจกรรมการซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุที่ยากไร้และรายได้น้อย ปี 2553 ซ่อมบ้านจำนวน 6 หลัง

3. สววงคนเฒ่าเป็นอาคารชุดที่พักอาศัยที่สร้างขึ้นสำหรับผู้สูงอายุในแนวคิด “ชีวิตอิสระมีคุณค่าพึ่งพาตนเอง” เพื่อให้เป็นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและการดูแลสุขภาพกายและใจเมื่อยามแก่เฒ่าเน้นการออกแบบให้เหมาะสม

2.2.5 กฎหมาย นโยบาย และมาตรการด้านคนพิการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับปรับปรุงครั้งที่ 8, 2550 : 2-4

“คนพิการ” หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็นการได้ยินการเคลื่อนไหวการสื่อสารจิตใจ อารมณ์พฤติกรรมสติปัญญาการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมี

ความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

ความหมายของคนพิการ

Hammerman และ Maikowski (1981) ได้สรุปความหมายของ “ความพิการ” หมายถึงความเสียหายเปรียบ (Handicap) ความพิการ (Disability) และความบกพร่อง (Impairment) สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลหนึ่งอาจมีความบกพร่องโดยไม่พิการและพิการโดยไม่เกิดการเสียหายเปรียบก็ได้หากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพสิ่งเหล่านี้สามารถชดเชยความบกพร่องที่มีอยู่ได้และจะไม่ส่งผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเสียหายเปรียบในการดำรงชีวิต เช่น คนตาบอดทำงานที่ใช้สายตาไม่ได้แต่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ที่มีเสียงประกอบได้สามารถเล่นดนตรีเป็นนักกีฬาได้ เป็นต้น

องค์การอนามัยโลก (WHO) ให้ความหมายคนพิการหมายถึงความเสียหายเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกิดจากความชำรุดหรือความสามารถบกพร่องเป็นผลทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถแสดงบทบาทหรือทำอะไรให้เหมาะสมสอดคล้องตามวัยสังคมนวัตกรรมและสิ่งแวดล้อมได้ (สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, 2540:7)

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการพุทธศักราช 2541 ให้ความหมายคนพิการหรือทุพพลภาพหมายถึงทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสมควรที่จะได้รับสิทธิและโอกาสในการพัฒนาให้เต็มศักยภาพได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองด้วยความเสมอภาคได้รับข้อมูลข่าวสารสื่อต่างๆ ที่เหมาะสมกับความพิการและได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้ให้คำจำกัดความจากมุมมองด้านฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพและการจ้างงานคนพิการว่าคนพิการ (Disabled Persons) คือ “บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีโอกาสด้านความมั่นคงในชีวิตสถานภาพการจ้างงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพอย่างเหมาะสม แต่ถูกจำกัดหรือลดอย่างเห็นได้ชัดอันเป็นผลจากความบกพร่องร่างกายหรือทางจิตใจ (องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ, 2549)

ส่วนประเทศไทยได้มีประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2550 ให้ความหมายของคนพิการไว้ดังนี้ “คนพิการ” หมายถึงบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็นการได้ยินการเคลื่อนไหวการสื่อสารจิตใจอารมณ์พฤติกรรมสติปัญญาการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับปรับปรุงครั้งที่ 8, 2550 :2-4)

จึงสรุปได้ว่า “คนพิการ” หมายถึงผู้ที่มีความเสียเปรียบความพิการและความบกพร่องซึ่งเป็นผลทำให้ไม่สามารถดูแลตนเองได้ทั้งหมดหรือบางส่วนเนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็นการได้ยินการเคลื่อนไหวการสื่อสารจิตใจอารมณ์พฤติกรรมสติปัญญาการเรียนรู้และพิการทางออกทิสติกหรือความบกพร่องอื่นใดไม่ว่าจะเป็นมาแต่กำเนิดหรือไม่ก็ตามและมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป โดยได้รับสิทธิโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ความต้องการบริการภาครัฐหรือเอกชนของคนพิการ

คนพิการส่วนใหญ่ต้องการบริการที่ภาครัฐ หรือเอกชนที่มีการจัดให้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปทั้งความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกันและไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันในสังคมซึ่งความต้องการของคนพิการส่วนใหญ่ประกอบด้วย

1. ต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องการประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆเกี่ยวกับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพและข่าวสารทั่วไปเนื่องจากสังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนพิการจะต้องได้รับข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภทแต่ละบุคคล

2. ต้องการให้มีการพัฒนาเครื่องช่วยความพิการและกายอุปกรณ์สำหรับคนพิการให้เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท

3. ต้องการให้มีการจัดสวัสดิการต่างๆ เรื่องสิทธิหน้าที่โอกาสและความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไปแก่คนพิการครอบครัวชุมชนและสังคม

4. ต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการแม้ว่ากฎหมายและนโยบายมีการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการมากขึ้นกว่าในอดีตแต่ในทางปฏิบัติคนพิการก็ยังเข้าไม่ถึงสิทธิเหมือนคนทั่วไปคนพิการอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิอย่างเพียงพอจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องสิทธิมนุษยชนของคนพิการพบว่าคนพิการยังต้องการบริการจากภาครัฐ หรือเอกชนในหลายๆ ด้านได้แก่ความต้องการด้านประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการครอบครัวและชุมชนอย่างเป็นจริงโดยเฉพาะเรื่องสิทธิของคนพิการสวัสดิการต่างๆ รวมถึงการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านการแพทย์รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้สถานบริการมีกายอุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการใช้กายอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของคนพิการและมีการกระจายอย่างทั่วถึงด้านการศึกษาควรจัดบริการการศึกษาที่หลากหลายตามรูปแบบตามความ

ต้องการของคนพิการและถ้าคนพิการที่สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้ก็ควรส่งเสริมคนเหล่านั้นโดยคำนึงถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษหรืออุปกรณ์พิเศษสำหรับคนพิการนอกจากนี้ควรขยายบริการด้านการศึกษาให้เหมาะสมด้านอาชีพควรส่งเสริมให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและประกอบอาชีพอิสระได้ อาทบริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ด้านสังคมและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ อาทิเช่น โทรศัพท์ทางเดินเท้าตู้ไปรษณีย์ห้องน้ำตลอดจนบริการขนส่งมวลชนโดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักวิชาให้มีลักษณะทางกายภาพที่เอื้อต่อคนพิการที่จะใช้ได้ด้วยด้านกองทุนนโยบายพัฒนาให้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการสามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มตามวัตถุประสงค์และสามารถช่วยเหลือคนพิการได้มากขึ้น โดยให้คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้มากกว่าการประกอบอาชีพและเงินอุดหนุนเป็นต้น

2.3 สถานการณ์ประชากรแฝงของจังหวัดชลบุรี

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำสำมะโนประชากรและเคหะในปี 2553 เป็นการนับจำนวนประชากรตามที่อยู่อาศัยจริง ณ วันสำมะโน (1 กันยายน 2553) มีจำนวนประชากรทั่วประเทศทั้งสิ้น 65.9 ล้านคน และจากข้อมูลการมีชื่อในทะเบียนบ้าน เทียบกับสถานที่อาศัยอยู่จริง พบว่า จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางทางสังคม และเศรษฐกิจ เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีประชากรที่เข้ามาเรียนมาทำงาน รวมทั้งเข้ามาอยู่อาศัยในจังหวัดนั้นๆ โดยไม่มีการย้ายทะเบียนบ้านเป็นจำนวนมาก ทำให้การบริการขั้นพื้นฐานของรัฐไม่เพียงพอ ประชากรกลุ่มนี้นับเป็นประชากรแฝงจากการทำสำมะโนประชากร ซึ่งเป็นประชากรแฝงในระดับจังหวัด แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

ประชากรแฝงกลางคืน หมายถึง ประชากรที่อาศัยอยู่ประจำในจังหวัดนั้นๆ ในวันสำมะโน โดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่

ประชากรแฝงกลางวัน หมายถึง ประชากรที่เข้ามาเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป ผู้มาทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หรือเข้ามาทั้งเรียนและทำงานในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

เมื่อพิจารณา 10 จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด จะเห็นว่า กรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีประชากรสูงสุด (8.25 ล้านคน) รองลงมา 9 ลำดับ คือ จังหวัดนครราชสีมา (2.52 ล้านคน) สมุทรปราการ (1.83 ล้านคน) อุบลราชธานี (1.74 ล้านคน) ขอนแก่น (1.74 ล้านคน) เชียงใหม่ (1.71 ล้านคน) ชลบุรี (1.551 ล้านคน) สงขลา (1.74 ล้านคน) นครศรีธรรมราช (1.45 ล้านคน) และนนทบุรี (1.33 ล้านคน) ตามลำดับ และพบว่า ในปี 2553 ประเทศไทยมีจังหวัดที่มีประชากรเกินหนึ่งล้านคนขึ้นไป 18 จังหวัด จากการสำมะโนประชากรทุก 10 ปี พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทุกรอบ โดยมีอัตราการเพิ่มของประชากรแต่ละรอบแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม พบว่า อัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศไทยได้ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา คือ อัตราการเพิ่มประชากรในระหว่างปี 2503-2513 เป็นร้อยละ

2.70 ต่อปี ระหว่างปี 2533-2543 เป็นร้อยละ 1.10 ต่อปี และระหว่างปี 2543-2553 ลดลงเหลือร้อยละ 0.72 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากประเทศไทยมีอัตราการเกิดที่ลดต่ำลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่จริง มีประมาณ 8.2 ล้านคน หรือร้อยละ 12.5 ของประชากรทั้งประเทศ พบว่า ประชากรแฝงในกรุงเทพมหานคร มีมากที่สุด (ร้อยละ 36.9) รองลงมาคือ ภาคกลาง และภาคใต้ (ร้อยละ 18.4 และ 8.3 ตามลำดับ)

ในระดับจังหวัด พบว่า จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มีประชากรแฝงที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.6 ของประชากรในจังหวัด รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 36.9) จังหวัดภูเก็ตและชลบุรี ซึ่งมีจำนวน 494,782 คน (ร้อยละ 31.8)ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. รายงานประชากรแฝง, 2553.)

และเมื่อพิจารณาจำนวนประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจังหวัดชลบุรีมีอำเภอ 11 อำเภอ จากการสำรวจพบว่า อำเภอเมืองชลบุรีมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 556,000 คน รองลงมาคือ อำเภอศรีราชามีประชากรแฝง จำนวน 174,396 คน และอำเภอเมืองชลบุรี มีประชากรแฝง จำนวน 120,992 ตามลำดับ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.) จากตาราง ดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามรายอำเภอ จังหวัดชลบุรี

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อำเภอบางละมุง	232,822	556,000
2	อำเภอศรีราชา	235,795	174,396
3	อำเภอเมืองชลบุรี	259,938	120,992
4	อำเภอพานทอง	50,167	44,374
5	อำเภอสัตหีบ	165,677	20,000
6	อำเภอบ้านบึง	95,057	19,200
7	อำเภอพนัสนิคม	135,022	13,379
8	อำเภอบ่อทอง	47,128	8,018
9	อำเภอหนองใหญ่	22,594	3,880
10	อำเภอเกาะจันทร์	35,595	2,352
11	อำเภอเกาะสีชัง	5,457	97
	รวมทั้งหมด	1,285,252	962,688

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

และเมื่อพิจารณาประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจังหวัดชลบุรีมีท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 99 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เมืองพัทยา จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง 8 แห่ง เทศบาลตำบล 31 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 แห่ง (ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553)

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า เทศบาลตำบลคอนหัวพ้อมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 60,000 คน รองลงมาคือ เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 15,000 คน และเทศบาลตำบลอ่างศิลา 12,000 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองชลบุรี

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เทศบาลตำบลคอนหัวพ้อม	8,481	60,000
2	เทศบาลเมืองชลบุรี	32,326	15,000
3	เทศบาลตำบลอ่างศิลา	28,248	12,000
4	เทศบาลเมืองแสนสุข	44,312	10,000
5	เทศบาลตำบลนาป่า	22,053	10,000
6	เทศบาลตำบลเสม็ด	18,609	5,000
7	เทศบาลตำบลห้วยกะปิ	10,236	3,000
8	อบต.หนองรี	11,992	3,000
9	เทศบาลตำบลบางทราย	12,403	2,142
10	อบต.เหมือง	4,111	800
11	อบต.สำนักบก	3,139	50
12	เทศบาลเมืองบ้านสวน	61,133	-
13	อบต.คลองตำหรุ	2,895	-
14	เทศบาลตำบลคลองตำหรุ	-	-
15	เทศบาลตำบลหนองไม้แดง	-	-
16	อบต.หนองข้างคอก	-	-
	รวม	259,938	120,992

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนัสนิคม พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลกุฏโง้งมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 10,000 คน รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ด จำนวน 1,200 คน และองค์กรบริหารส่วนตำบลนามะตูม 609 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.3 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนัสนิคม

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อบต.กุฏโง้ง	25,943	10,000
2	อบต.บ้านเข็ด	4,133	1,200
3	อบต.นามะตูม	2,842	609
4	อบต.หน้าพระธาตุ	4,886	600
5	อบต.ทุ่งขวาง	4,256	570
6	อบต.หัวถนน	4,965	150
7	อบต.วัดหลวง	2,869	150
8	อบต.หนองปรือ	5,435	100
9	เทศบาลตำบลหมอนนาง	13,471	-
10	อบต.หนองเหียง	13,159	-
11	เทศบาลเมืองพนัสนิคม	11,317	-
12	อบต.นาเร็ก	9,066	-
13	อบต.นาวังหิน	7,351	-
14	อบต.สระสี่เหลี่ยม	6,781	-
15	อบต.บ้านช้าง	6,108	-
16	อบต.หนองขยาด	4,362	-
17	อบต.ไร่หลักทอง	2,966	-
18	อบต.ท่าข้าม	2,943	-
19	อบต.โคกเพลาะ	2,169	-
20	อบต.วัดโบสถ์	-	-
	รวม	135,022	13,379

ที่มา : องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านบึง พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านบึงมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 10,000 คน รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ จำนวน 5,000 คน และองค์กรบริหารส่วนตำบลมาบไฟ 2,500 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านบึง

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อบต.บ้านบึง	8,567	10,000
2	อบต.หนองอิรุณ	15,802	5,000
3	อบต.มาบไฟ	5,197	2,500
4	เทศบาลตำบลหัวกุญแจ	4,286	1,200
5	อบต.หนองบอนแดง	5,475	500
6	เทศบาลเมืองบ้านบึง	16,492	-
7	อบต.คลองกิ้ว	14,720	-
8	เทศบาลตำบลหนองซาก	9,670	-
9	อบต.หนองไผ่แก้ว	7,213	-
10	อบต.หนองซ้าซาก	5,429	-
11	เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว	2,206	-
	รวม	95,057	19,200

ที่มา : องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพานทองพบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านเก่ามีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 30,000 คน รองลงมาคือ เทศบาลตำบลหนองตำลึงจำนวน 8,000 คน และเทศบาลตำบลพานทอง 5,000 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพานทอง

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อบต.บ้านเก่า	3,340	30,000
2	เทศบาลตำบลหนองตำลึง	13,578	8,000
3	เทศบาลตำบลพานทอง	4,606	5,000
4	อบต.หน้าประตู	2,398	416

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
5	อบต.เกาะลอย	3,785	140
6	อบต. โลกขี้นอน	3,231	20
7	อบต.บางนาง	3,612	-
8	อบต.พานทอง	5,059	-
9	อบต.มาบโป่ง	5,287	798
10	อบต.หนองหงษ์	5,271	-
	รวม	50,167	44,374

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีราชา พบว่า เทศบาลตำบลแหลมฉบังมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 81,648 คน รองลงมาคือ เทศบาลเมืองศรีราชา จำนวน 60,000 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน 32,128 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีราชา

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	69,491	81,648
2	เทศบาลเมืองศรีราชา	20,377	60,000
3	อบต.บ่อวิน	10,354	32,128
4	อบต.เขาคันทรง	5,372	620
5	เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์	101,313	-
6	อบต.บางพระ	15,405	-
7	เทศบาลตำบลบางพระ	13,483	-
8	อบต.หนองขาม	-	-
	รวม	235,795	174,396

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางละมุง พบว่า เมืองพัทยา มีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 500,000 คน รองลงมาคือ เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน 35,000คน และเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย 15,000 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.7)

ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางละมุง

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เมืองพัทยา	104,158	500,000
2	เทศบาลเมืองหนองปรือ	57,044	35,000
3	เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย	15,773	15,000
4	อบต.หนองปลาไหล	12,385	4,000
5	อบต.เขาไม้แก้ว	5,418	2,000
6	เทศบาลตำบลห้วยใหญ่	21,416	-
7	เทศบาลตำบลบางละมุง	9,152	-
8	เทศบาลตำบลโปัง	7,476	-
	รวม	232,822	556,000

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสัตหีบ พบว่าเทศบาลตำบลนาจอมเทียนมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 20,000 คน (ตารางที่ 2.8)

ตารางที่ 2.8 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสัตหีบ

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เทศบาลตำบลนาจอมเทียน	8,150	20,000
2	เทศบาลเมืองสัตหีบ	53,712	-
3	เทศบาลตำบลสัตหีบ	52,348	-
4	อบต.พลูดาวหลวง	25,192	-
5	เทศบาลตำบลบางเสร่	9,152	-
6	เทศบาลตำบลเกล็ดแก้ว	8,086	-
7	อบต.แสมสาร	6,076	-
8	อบต.นาจอมเทียน	2,961	-
	รวม	165,677	20,000

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองใหญ่ พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองพลูมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 3,000 คน รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาชกจำนวน 600 คน และองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองเสือช้าง 280 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.9)

ตารางที่ 2.9 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองใหญ่

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อบต.คลองพลู	3,870	3,000
2	อบต.เขาชก	3,537	600
3	อบต.หนองเสือช้าง	4,077	280
4	เทศบาลตำบลหนองใหญ่	7,701	-
5	อบต.ห้างสูง	3,409	-
	รวม	22,594	3,880

ที่มา : องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ่อทอง พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลพลวงทอง และเทศบาลตำบลธาตุทองมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 2,000 คน รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทอง จำนวน 1,868 คน และองค์กรบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ 1,000 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.10)

ตารางที่ 2.10 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ่อทอง

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	อบต.พลวงทอง	7,614	2,000
2	เทศบาลตำบลธาตุทอง	7,271	2,000
3	อบต.บ่อแก้วทอง	6,432	1,868
4	อบต.เกษตรสุวรรณ	6,422	1,000
5	อบต.บ่อทอง	9,933	650
6	อบต.วัดสุวรรณ	5,828	500
7	เทศบาลตำบลบ่อทอง	3,628	-
	รวม	47,128	8,018

ที่มา : องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะสีชัง เทศบาลตำบลเกาะสีชังมีประชากรแฝง จำนวน 97 คน (ตารางที่ 2.11)

ตารางที่ 2.11 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะสีชัง

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เทศบาลตำบลเกาะสีชัง	5,457	97
	รวม	5,457	97

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะจันทร์ พบว่า เทศบาลตำบลท่าบุญมีมีประชากรแฝงมากที่สุด จำนวน 2,000 คน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี จำนวน 352 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.12)

ตารางที่ 2.12 แสดงข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเกาะจันทร์

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร	ประชากรแฝง (คน)
1	เทศบาลตำบลท่าบุญมี	6,341	2,000
2	อบต.ท่าบุญมี	10,169	352
3	อบต.เกาะจันทร์	14,276	-
4	เทศบาลตำบลเกาะจันทร์	4,809	-
	รวม	35,595	2,352

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

2.4 รูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมในประเทศไทยที่มีในปัจจุบัน

สวัสดิการสังคมไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547) แบ่งเป็น 7 ประเภทดังนี้

สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับการป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาลการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยประชาชนไม่ว่าเพศใดอายุวัยใดเชื้อชาติใดศาสนาใดอยู่ในภูมิภาคใดหรืออยู่ในวัฒนธรรมใดมีความสนใจในทางการเมืองมีแบบแผนการดำรงชีวิตเช่นใดหรือมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมในระดับชั้นใดก็ตามพึงได้รับการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงเสมอภาคเป็นธรรม สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ปัญหาของบุคคลกลุ่มบุคคลและประชาชนสถานการณ์ปัจจุบัน

ประชาชนได้รับหลักประกันสุขภาพสูงถึงร้อยละ 95.4 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 78.2 ในปี 2543 ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาทรักษาทุกโรค

สวัสดิการด้านการศึกษา หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไปและแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์และสังคมหรือด้อยโอกาสทางการศึกษาก็จะได้รับบริการการศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัดเหล่านั้นทั้งนี้ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาในระดับอย่างน้อยที่สุดคือการศึกษาขั้นพื้นฐานความพิการความบกพร่องด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์และสังคมผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาสชนกลุ่มน้อยคนต่างวัฒนธรรมต่างศาสนาต่างความเชื่อต่างความสนใจทางการเมืองต่างแบบแผนการดำเนินชีวิตผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกลเป็นผู้ด้อยโอกาสหรือแม้แต่เพศวัยผิวพรรณต้องไม่เป็นเหตุให้ประชาชนผู้ใดขาดโอกาสทางการศึกษาหรือได้รับบริการทางการศึกษาน้อยกว่าหรือด้อยกว่าไม่เป็นธรรมหรือไม่เท่าเทียมกับประชาชนโดยทั่วไปสถานการณ์ปัจจุบันจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 7.2 ในปี 2543 เป็น 8.1 ในปี 2547 เพราะการขยายโอกาสทางการศึกษาและผ่อนคลายกฎระเบียบของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย หมายความว่า การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่อัตภาพช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในทำนองเดียวกันประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มาอย่างน้อยที่สุดที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัยความมั่นคงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่มีสภาพเสื่อมโทรมแออัดแวดล้อมมลพิษหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติเสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งทางร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมโดยประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ปลอดสลมในปี 2553

สวัสดิการด้านการมีงานทำ หมายความว่า ประชาชนมีงานทำที่ทำให้มีรายได้อย่างน้อยเพียงพอแก่การดำรงชีพงานที่ทำมีสวัสดิการที่ดีหรืออย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดงานที่ทำต้องไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยอุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่างๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมายประชาชนมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำและมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้นๆ ประชาชนต้องได้รับรายได้และสวัสดิการจากการทำงานอย่างเสมอภาคเท่าเทียมและยุติธรรมประชาชนสามารถรวมกลุ่มรวมตัวกันปกป้องผลประโยชน์ของตนในรูปของสหภาพแรงงานเมื่อมีการเลือกปฏิบัติหรือประชาชนทราบว่าไม่ได้รับความยุติธรรมในเรื่องรายได้สภาพการทำงานและสวัสดิการแรงงานประชาชนต้องได้รับความคุ้มครองจากหน่วยงานหรือองค์การที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกระบวนการและกลไกด้านแรงงานสัมพันธ์ต้องสามารถรองรับปัญหาและความต้องการของประชาชนด้านนี้ได้สถานการณ์ปัจจุบันประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น 3.6 ล้านคน ในช่วง 4 ปี

สวัสดิการด้านนันทนาการ หมายความว่า ประชาชนมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนใจอย่างมีคุณภาพโดยกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ ไม่เป็นการทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย์ไม่ผิดศีลธรรมและไม่ผิดกฎหมายไม่เป็นการเอาัดเอาเปรียบกดขี่ข่มเหงหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกลุ่มอื่นๆ

สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม หมายความว่า การที่ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมสามารถเข้าถึงบริการที่รัฐจัดให้และได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย

สวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป หมายความว่า การให้บริการแก่ประชาชนโดยเฉพาะผู้ยากจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางพิเศษเพื่อช่วยสร้างเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่อัตภาพสถานการณ์ปัจจุบันจำนวนคนยากจนลดลงเหลือ 6 ล้านคนอันเนื่องมาจากการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินและแหล่งความรู้เพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพ

2.5 งานวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง

อัญมณี บุรณกานนท์ และคณะ การศึกษาสถานการณ์ทางสังคมเมืองพัทยา (2548) จากผลงานวิจัย มีข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไขปัญหาหรือจัดสวัสดิการท้องถิ่นจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายด้านประชากรแฝง 1.) ควรทำการสำรวจประชากรแฝงหรือจดทะเบียนกลุ่มนี้ เพื่อให้ทราบจำนวนและข้อมูลที่แท้จริงสำหรับการบริหารจัดการ และทำให้ประชากรแฝงเหล่านี้เป็นประชากรจริงในที่สุด อันจะนำไปสู่การมีกฎหมายยอมรับ ทั้งการเข้าถึงบริการต่างๆ ของรัฐด้วย ถือได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง 2.) การสร้างแนวป้องกันประชากรจากแหล่งอื่นที่จะเข้ามายังเมืองพัทยา เช่น การสำรวจชุมชนที่มีประชากรแฝงอาศัยอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าจะมีญาติ ลูกหลานเข้ามาอีกจำนวนเท่าใด สำหรับเป็นข้อมูลในการลงไปยังพื้นที่ภูมิลำเนาเหล่านั้น เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การไปจัดแคมป์เล็กๆ ที่โรงเรียน หรือการไปทำกิจกรรมอื่นๆ ในพื้นที่เหล่านั้น อันจะเป็นการช่วยสกัดกั้นมิให้มีการย้ายถิ่นมายังเมืองพัทยา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศึกษาเบื้องต้นประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดระยอง (2553) ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่ย้ายเข้าไปทำงานในพื้นที่จังหวัดระยองที่เป็นคนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านไปอยู่ในทะเบียนราษฎร แม้ว่าการย้ายชื่อในทะเบียนราษฎรสามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและรวดเร็ว และกฎหมายกำหนดให้แจ้งย้ายที่อยู่ภายใน 15 วัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่มีสิ่งจูงใจที่จะต้องย้ายชื่อในทะเบียนราษฎรตามที่อยู่จริงและบทกำหนดโทษที่ไม่รุนแรงนัก และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบในเรื่องประชากรแฝงโดย ตรง ด้วยจังหวัดระยองมีฐานอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศ มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและเป็นแหล่งผลิตผลไม้เพื่อการส่งออกที่สำคัญของประเทศจึงมีแรงงาน เจ้าของธุรกิจ เดินทางเข้ามาในจังหวัดในลักษณะของประชากรแฝงดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ได้สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการทางธุรกรรมด้านเศรษฐกิจ และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามทะเบียนราษฎร และการบริหารจัดการ

ให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติมให้พอเพียง โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ระยะสั้น ส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และส่วนท้องถิ่น ในการรณรงค์ให้พนักงาน ประชาชนที่เข้ามาทำงาน/ค้าขายในจังหวัดระยอง ย้ายสำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนรถยนต์ ทะเบียนการค้า และชำระภาษี ณ ท้องถิ่น เพื่อให้จังหวัดระยองมีรายได้สูงขึ้น โดยใช้มาตรการจูงใจ เช่น การให้รางวัลหน่วยงานในท้องถิ่นที่มียอดผู้ย้ายทะเบียนบ้านสูงสุด เป็นต้น และใช้มาตรการบังคับ เช่น การกำหนดย้ายทะเบียนราษฎร์ก่อนรับเข้าสถานศึกษาและรับเข้าทำงาน เป็นต้น ระยะยาว

จิราภรณ์ สุนทรานนท์ ศึกษาการบริหารจัดการประชากรแฝงที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2553) ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วยด้านสังคม ด้านสาธารณสุข และด้านสาธารณูปโภค ประชากร มีความคิดโดยรวมเป็นด้วย อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านยกเว้นด้านกฎหมาย มีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วย อยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ด้านอาชีพและ สภาพของงานที่ทำและด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ประชากร มีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรแฝง พบว่า ประชากร ที่มีเพศ เพศชายปัจจุบัน ต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านสาธารณูปโภค และ ด้านกฎหมาย แตกต่างกัน ประชากร ที่มีอายุอาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสังคม และ ด้านสาธารณูปโภค ด้านกฎหมาย แตกต่างกัน ประชากร ที่มีลักษณะที่พักอาศัย ทะเบียนบ้านในปัจจุบัน ต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสังคม แตกต่าง

4. คุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรแฝง พบว่า ประชากร ที่มีเพศ ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำ และ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แตกต่างกัน ประชากร ที่มีอายุภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสุขภาพ ด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำแตกต่างกัน และ ประชากร ที่มีอาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่พักอาศัยปัจจุบันต่างกัน มีคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แตกต่างกัน

5. คุณภาพชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสังคม ด้านสาธารณูปโภค ด้านกฎหมาย

วิทยากร เชียงกุล (2546) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาส กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยแต่ละกลุ่มอาชีพ ในแต่ละท้องที่ที่ได้รับสวัสดิการทางสังคมของรัฐ เช่น การศึกษา สาธารณสุข โครงการฝึกอบรมอาชีพ

สวัสดิการเด็ก เงินสงเคราะห์ คนชรา เงินกู้ ฯลฯ ในระดับที่แตกต่างกันไป คนที่อพยพไปทำงานเฉพาะตัว และให้ครอบครัวยังอยู่ในชนบท ครอบครัวพอได้รับสวัสดิการด้านการศึกษา สาธารณสุข สงเคราะห์ คนชรา ฯลฯ เท่าที่รัฐพอจัดให้ได้อยู่บ้าง แต่สวัสดิการเหล่านี้ก็มักจะไม่ทั่วถึง ในส่วนคนที่อพยพโยกย้ายไป อยู่ชุมชนแออัด ในที่ๆ ไม่น่าจะมีปัญหาไม่สามารถได้รับสวัสดิการจากรัฐได้เพราะระเบียบราชการจะให้ สวัสดิการตามทะเบียนบ้าน แม้แต่สวัสดิการใหม่ๆ ที่รัฐพยายามให้บริการอย่างกว้างขวาง เช่น รักษาโรค 30 บาท รัฐก็จะออกบัตรให้ตามทะเบียนบ้านเดิมซึ่งผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ย้ายไปทำงานในเมืองอื่น ไม่สะดวกที่จะเดินทางไปเพื่อใช้บริการจึงจะเห็นได้ว่าการให้สวัสดิการของรัฐมักจะไปถึงคนกลุ่มประกอบ อาชีพอิสระรายย่อยส่วนที่จนที่สุดน้อยกว่ากลุ่มที่จนปานกลาง เนื่องจากปัญหาหลายอย่าง ทั้งการศึกษาต่ำ และความรู้สึก ต่ำต้อย ไม่กล้า การขาดการรับรู้ข่าวสาร ขาดเส้นสายคนรู้จัก

งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอคือ ให้รัฐบาลปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด ให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น โดย ให้อยู่อาศัยเดิมได้อยู่อย่างมั่นคง และออกเอกสารสิทธิ์ให้กับผู้อยู่อาศัย รัฐควรช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่าย ประกอบการศึกษา เช่น เครื่องแต่งกาย หนังสือ สมุด สำหรับบุตรหลานในรูปการช่วยเหลือหรือเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำ ในส่วนของโครงการบัตรรักษาพยาบาล 30 บาท ควรให้ประชาชนเลือกขึ้นทะเบียนกับ โรงพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียงกับที่อยู่ปัจจุบัน ไม่ว่าจะทะเบียนบ้านอยู่ที่นั่นหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้รัฐควรจัด ให้มีการจัดระบบประกันสังคมสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระรายย่อยด้วยและรัฐควรใช้แนวทางการเข้าไป สนับสนุน และเรียนรู้ร่วมกันที่จะช่วยทำให้ประชาชน ครอบครัว และชุมชน มีความเข้มแข็ง ทั้งทาง เศรษฐกิจ การรวมพลังกัน การมีความรู้ จิตสำนึกเพื่อที่จะช่วยเหลือกันและกันในลักษณะรวมหมู่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ไข หรือลดปัญหาความยากจนได้ดียิ่งขึ้น

อาจารย์ทับทิม สุขพิน และคณะ สำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศึกษาค้นคว้าผลกระทบของประชากรแฝงในเขตเทศบาลตำบลบ้านคู ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองซึ่ง การศึกษาพบว่า การเข้ามาของประชากรแฝงนั้นสร้างทั้งข้อดีและข้อเสียให้แก่ชุมชน ตัวอย่างเช่น

ข้อดี

1. มีการสร้างอาชีพแก่คนในชุมชนเพื่อรองรับของประชากรแฝง เช่น ร้านค้า ร้าน อินเทอร์เน็ต ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านถ่ายเอกสาร เป็นต้น
2. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของความเป็น เมือง
3. มีการเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตให้มีความเจริญและความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น
4. เกิดการจ้างงานในชุมชน
5. เทศบาลสามารถจัดเก็บภาษีได้มากยิ่งขึ้น จากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการค้าขาย การลงทุน

ข้อเสีย

1. การเข้ามาของประชากรแฝงได้มาแย่งการใช้บริการสาธารณะของคนในชุมชน เช่น โรงพยาบาลชุมชน, พื้นที่สาธารณะ รวมถึงการให้บริการในด้านต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมจากเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมเมืองที่เน้นในเรื่องการค้าขายเป็นสำคัญ และส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
3. เกิดปัญหาทางด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เนื่องจากการเข้ามาของประชากรแฝงและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น

จากผลกระทบทั้งทางด้านบวกและลบของการเข้ามาของประชากรแฝงข้างต้น องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันทางการศึกษาที่มีลักษณะเดียวกันควรนำไปเป็นแนวทางในการศึกษา โดยเฉพาะการได้มาซึ่งองค์ความรู้ด้านการศึกษาถึงผลกระทบที่จะทำให้เกิดแนวทางการป้องกันมิให้เกิดปัญหาแวดล้อมตามมาในรูปแบบต่างๆ ที่จะเป็ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการเฝ้าระวังทางสังคมได้มากขึ้น

สมาคมนักประชากรไทย ศึกษาการบริหารจัดการประชากรแฝงที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลกระทบแนวทางแก้ไขและวิธีการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อประชากรแฝงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาคือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนประกอบด้วยด้านสังคมด้านสาธารณสุขและด้านสาธารณสุข ภาครัฐมีความคิดเห็น โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านยกเว้นด้านกฎหมายมีความคิดเห็น โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
2. คุณภาพชีวิตของประชาชนประกอบด้วยด้านการศึกษาด้านสุขภาพด้านบ้านเรือนที่อยู่อาศัยด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำและด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินประชากรมีความคิดเห็น โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
3. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรแฝงพบว่าประชาชนที่มีเพศพักอาศัยปัจจุบันต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านสังคมด้านสาธารณสุขด้านสาธารณสุข ภาครัฐและด้านกฎหมายแตกต่างกันประชาชนที่มีอายุอาชีพรายได้ต่อเดือนต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านสังคมและด้านสาธารณสุข ภาครัฐด้านกฎหมายแตกต่างกันประชาชนที่มีลักษณะที่พักอาศัยทะเบียนบ้านในปัจจุบันต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านสังคมแตกต่าง
4. คุณภาพชีวิตของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรแฝงพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านการศึกษาด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกันประชาชนที่มีอายุภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านสุขภาพด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำแตกต่างกันและประชาชนที่มีอาชีพรายได้ต่อ

เดือนพักอาศัยปัจจุบันต่างก็มีคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านการศึกษาด้านสุขภาพด้านที่อยู่อาศัยด้านอาชีพและสภาพของงานที่ทำด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน

5. คุณภาพชีวิตของประชาชนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อบัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนด้าน

ปรัง ประโดน (2546) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด ผลการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีอายุงานมากกว่า 9 ปีระดับเกรดต่ำกว่าเกรด 4 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทพนักงานบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและด้านความสมดุลระหว่างการดำเนินชีวิตกับการทำงานในระดับสูงและพบว่าพนักงานบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านส่งเสริมการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกันค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอสิทธิส่วนบุคคล โอกาสในความเจริญก้าวหน้า และมีความมั่นคงในการทำงานและ โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับปานกลางคุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พนักงานที่มีอายุอายุงานระดับเกรดและเงินเดือนต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตการทำงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พนักงานที่มีเพศและอายุต่างกันจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพนักงานที่มีอายุงานต่างกันจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พนักงานที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่ต่างกันและพนักงานที่มีระดับการศึกษาระดับเกรดและเงินเดือนต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่ต่างกัน

ศนิชา ปุ่จ้อย (2547) คุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานบริษัทผลไม้กระป๋องสยาม (1988) จำกัด การศึกษาเรื่องนี้ผลการวิจัย พบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 4,001 - 5,000 บาท พนักงานบริษัทผลไม้กระป๋องสยาม (1988) จำกัด มีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานเห็นด้วยกับคุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงของงานมาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการด้านความก้าวหน้าในการทำงานและด้านเงินเดือนเป็นอันดับสุดท้ายและผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าพนักงานที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันส่วนพนักงานที่มีอายุและรายได้ต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อนุชา ภาวชน (2548) คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานหญิงใน

โรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นประโยชน์ต่อสังคมด้านการบูรณาการทางสังคมด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวด้านลัทธิธรรมเนียมด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมและด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามลำดับและ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือการได้รับสวัสดิการการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้บังคับบัญชาและการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอและชัดเจนซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตการทำงานได้ร้อยละ 50.0 โดยสามารถเขียนเป็นสมการอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตการทำงานในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้คุณภาพชีวิตการทำงาน = 1.054 + .237 (การได้รับสวัสดิการ) + .238 (การมีสัมพันธ์ภาพกับผู้บังคับบัญชา) + .128 (การได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอและชัดเจน) คะแนนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน = .404 (คะแนนมาตรฐานของการได้รับสวัสดิการ) + .356 (คะแนนมาตรฐานของการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้บังคับบัญชา) + .147 (คะแนนมาตรฐานของการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอและชัดเจน) จากผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าคุณภาพชีวิตการทำงานทุกด้านของแรงงานหญิงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องและให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานภาคเอกชนซึ่งได้แก่นายจ้างหัวหน้างานรวมทั้งตัวแรงงานหญิงเองควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานให้ดีขึ้นเพื่อให้แรงงานหญิงสามารถอุทิศกำลังกายและกำลังใจในการทำงานได้อย่างเต็มที่ให้ได้ผลผลิตสูงขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

สุภาพร คงน้อย (2548) คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท โปรมีโก้เซอร์วิส จำกัด ผลการวิจัยพบว่าพนักงานส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 3 ปี มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัทโปรมีโก้เซอร์วิส จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับภาคด้านคุณค่าทางสังคมรองลงมาคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับปานกลางในด้านความเสมอภาคและความเป็นส่วนตัวด้านการเกี่ยวข้องกับสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลด้านความเจริญงอกงามและมั่นคงด้านจังหวะชีวิตโดยส่วนรวมตามลำดับ ส่วนด้านสิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมมีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อยการทดสอบสมมติฐานพบว่าพนักงานที่มีอายุระยะเวลาการปฏิบัติงานเงินเดือนที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ศิริขวัญ สุขศรี (2549) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการว่างงานในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ พ.ศ. 2541-2548 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการว่างงานในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคอุตสาหกรรมโดยภาคการผลิตปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการว่างงานได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศราคาคงที่ของภาคการผลิตผู้มีงานทำที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี และ 30-49 ปี เป็นดัชนีการลงทุนภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการว่างงานในภาคการก่อสร้างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงานได้แก่ค่าจ้างเฉลี่ยตำแหน่งงานว่างผู้มีงานทำที่สำเร็จการศึกษาระดับต้นส่วนผู้มีงานทำที่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการว่างงานในภาคการขายส่งขายปลีกฯ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันกับการว่างงานได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศราคาคงที่ด้านค่าใช้จ่ายผู้มีงานทำที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการว่างงานสุดท้ายภาคการโรงแรมและภัตตาคารปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการว่างงานได้แก่ผู้มีงานทำที่มีอายุระหว่าง 30-49 ปีและผู้มีงานทำที่สำเร็จการศึกษาระดับต้นส่วนดัชนีการลงทุนภาคเอกชนและมีผู้มีงานทำที่มีอายุระหว่าง 15-29 ปีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการว่างงานดังนั้นผลการศึกษาจึงเป็นแนวทางให้รัฐบาลแก้ไขปัญหการว่างงานในภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวได้โดยการใช้นโยบายให้ส่งผลกระทบต่อปัจจัยเหล่านั้น

นันทชนพร พันชนะ (2552) การถูกเลิกจ้างและคุณภาพชีวิตของผู้ถูกเลิกจ้างภาคอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการวิจัยพบว่าผู้ถูกเลิกจ้างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงสถานะภาพสมรสอายุ 31-45 ปี จำนวนบุตร 1-2 คน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาภูมิภาคอำนาจจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตำแหน่งงานระดับพนักงานปฏิบัติการรายได้ในปัจจุบันน้อยกว่า 4,000 บาท รายได้ก่อนการถูกเลิกจ้าง 7,000-15,000 บาท ระยะเวลาการว่างงาน 4-6 เดือน ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปีสาเหตุการเลิกจ้างพบว่าส่วนใหญ่เลิกจ้างโดยนายจ้างประสบปัญหายอดขายตกต่ำเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจของโลกด้านปัจจัยการเลือกอาชีพใหม่พบว่าส่วนใหญ่ผู้ถูกเลิกจ้างเห็นว่าเป็นโอกาสในการเริ่มต้นใหม่ที่คืออาชีพใหม่ที่สนใจคือเป็นแม่บ้านดูแลครอบครัวจะเริ่มทำงานอีกครั้งเมื่อพบงานที่ชอบและเหมาะสมและอยู่ใกล้ที่พักในปัจจุบันด้านคุณภาพชีวิตพบว่าส่วนใหญ่หลังการถูกเลิกจ้างผู้ถูกเลิกจ้างคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงซึ่งสูงกว่าคุณภาพชีวิตก่อนการถูกเลิกจ้างที่อยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลังการถูกเลิกจ้างได้รับเงินชดเชยจากบริษัทและประกันสังคมซึ่งเป็นเงินจำนวนมากพอต่อค่าใช้จ่ายและสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าหลังการถูกเลิกจ้างระดับคุณภาพชีวิตของผู้ถูกเลิกจ้างด้านรายได้และด้านความสมบูรณ์ด้านร่างกายสูงขึ้นด้านความสุขของผู้ถูกเลิกจ้างพบว่าส่วนใหญ่มีความสุขอยู่ในระดับเท่ากับคนทั่วไปและเมื่อวิเคราะห์ด้านระดับคุณภาพชีวิตเปรียบเทียบกับระดับความสุขในชีวิตของผู้ถูกเลิกจ้างพบว่าไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสุขคือผลของความรู้สึกภายในจิตใจแต่คุณภาพชีวิตคือผลความเป็นอยู่โดยรวมของชีวิต

จากสวัสดิการ 7 ด้าน ตามที่ทบทวนวรรณกรรมมา ได้แก่ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านการมีงานทำ การมีรายได้ สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม และสวัสดิการด้านบริการสังคมทั่วไป คณะผู้วิจัยได้จัดกลุ่มเพื่อนำไปเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาโดยจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านความมั่นคงในชีวิต ซึ่งมีประเด็นจำนวนสมาชิกครอบครัว สุขภาพอนามัย โรคประจำตัว หลักประกันสุขภาพและการใช้สิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาลการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน พึ่งได้รับบริการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงเสมอภาคเป็นธรรม ด้านที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่ศักยภาพช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานเดียวกันประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มาอย่างน้อยที่สุดที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัยความมั่นคงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีสภาพเสื่อมโทรมแออัด แวดล้อมมลพิษหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติเสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ด้านการศึกษา ซึ่งมีประเด็นการศึกษาและการเรียนรู้ การเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไป และแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์และสังคมหรือด้อยโอกาสทางการศึกษาก็จะได้รับบริการการศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัดเหล่านั้น

ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีประเด็นรายได้และการออมซึ่งประชาชนมีงานทำที่ทำให้มีรายได้อย่างน้อยเพียงพอแก่การดำรงชีพ งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดีหรืออย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดงานที่ทำต้องไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยอุบัติเหตุและอุบัติภัยต่างๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมายประชาชนมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำและมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้นๆ ประชาชนต้องได้รับรายได้และสวัสดิการจากการทำงานอย่างเสมอภาคเท่าเทียมและยุติธรรม

ด้านสังคม ซึ่งมีประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคม การให้บริการแก่ประชาชนโดยเฉพาะผู้ยากจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางพิเศษเพื่อช่วยสร้างเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่ศักยภาพ การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนใจอย่างมีคุณภาพโดยกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ ไม่เป็นการทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ผิดศีลธรรมและไม่ผิดกฎหมายไม่เป็นการเอาเปรียบกดขี่ข่มเหงหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกลุ่มอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีกระบวนการวิจัย ดังนี้

3.1 วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เชิงปริมาณ เป็นการศึกษาถึงสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยการใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแบบการวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับกลุ่มประชากรแฝง ของหน่วยงานต่างๆ ในประเด็นการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรแฝง) ในทุกๆ ด้าน โดยศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะการจัดบริการต่างๆ ว่ามีวิธีการอย่างไร จัดให้ในลักษณะใด ซึ่งใช้ศึกษาหลายวิธีการ อาทิเช่น การศึกษาเอกสาร ทั้งเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์รวมทั้งที่การจัดประชุมการสนทนากลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดบริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่

3.2 การคัดเลือกพื้นที่

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี โดยคัดเลือกจากประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี จำนวน 11 อำเภอ จากฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (2553) ซึ่งมีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,285,252 คน และมีจำนวนประชากรแฝง รวมทั้งสิ้น 962,688 คน

3.3 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากรในการศึกษาเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (Yamane, 1967) สำหรับการประมาณสัดส่วนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนไม่เกิน $\pm 5\%$ จากจำนวนประชากรแฝงทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 480 คน โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

ขั้นที่ 2 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 480 คนที่คำนวณได้จากขั้นตอนที่ 1 นำมากำหนดจำนวนตัวอย่างประชากรแฝงในแต่ละอำเภอ โดยคำนวณตามสัดส่วนจำนวนประชากรแฝงของแต่ละอำเภอต่อจำนวนประชากรแฝงทั้งหมดในจังหวัดชลบุรี

ตัวอย่างการกำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่างประชากรแฝงในแต่ละอำเภอ :

อำเภอบางละมุง มีจำนวนประชากรแฝง 556,000 คน จากจำนวนประชากรแฝงทั้งหมด 962,668 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรแฝงอำเภอบางละมุง} = \frac{480 \times 556,000}{962,668} = 276 \text{ คน}$$

สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวนประชากร(คน)*	ประชากรแฝง(คน)*	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	อำเภอบางละมุง	232,822	556,000	276
2	อำเภอศรีราชา	235,795	174,396	85
3	อำเภอเมืองชลบุรี	259,938	120,992	60
4	อำเภอพานทอง	50,167	44,374	21
5	อำเภอสัตหีบ	165,677	20,000	10
6	อำเภอบ้านบึง	95,057	19,200	10
7	อำเภอพนัสนิคม	135,022	13,379	7
8	อำเภอบ่อทอง	47,128	8,018	4
9	อำเภอหนองใหญ่	22,594	3,880	3
10	อำเภอเกาะจันทร์	35,595	2,352	2

ที่	ชื่อตำบล	รวมจำนวน ประชากร(คน)*	ประชากรแฝง (คน)*	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
11	อำเภอเกาะสีชัง	5,457	97	2
	รวมทั้งหมด	1,285,252	962,688	480

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553.

3.3.2 ประชากรในการศึกษาเชิงคุณภาพ

1. คัดเลือกหน่วยงานการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการในพื้นที่รายอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 11 อำเภอ คือ อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพานทอง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ้านบึง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอเกาะจันทร์ และอำเภอเกาะสีชัง อำเภอละ 2 หน่วยงาน หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 10 หน่วย รวมเป็น 32 หน่วยงาน

2. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการในพื้นที่รายอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 11 อำเภอ คือ อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพานทอง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ้านบึง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอเกาะจันทร์ และอำเภอเกาะสีชัง โดยในการศึกษาเชิงคุณภาพศึกษาจากพื้นที่รายอำเภอละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 55 คน ประกอบด้วย

- หน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องและเป็นภาคีเครือข่ายกับประชากรแฝงในระดับพื้นที่ (เช่น อบต., แรงงานจังหวัด เป็นต้น)
- ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจที่เป็นผู้ว่าจ้างแรงงานประชากรแฝงที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี)
- ตัวแทนกลุ่มประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชลบุรี

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ประสานงานเพื่อคัดเลือก เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรในพื้นที่เป้าหมาย 11 อำเภอ เพื่อทำหน้าที่เป็นนักวิจัยชุมชน รวมทั้งตัวแทนชุมชนที่มีประชากรแฝงอาศัยอยู่เพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

2) จัดประชุมนักวิจัยชุมชนเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดของโครงการวิจัยฯ เครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) แจกจ่ายแบบสอบถามให้นักวิจัยชุมชนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับตัวแทน

4) นักวิจัยชุมชนตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล ก่อนส่งแบบสอบถามกลับคืนคณะผู้วิจัยเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานผลการศึกษาต่อไป

3.4.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

มีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในพื้นที่ และสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรแฝง ดำเนินการโดยคณะผู้วิจัยร่วมกับนักวิจัยชุมชน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 เครื่องมือเชิงปริมาณ แบบสอบถามได้สร้างขึ้นตามข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มในช่วงระยะแรก รวมทั้งการศึกษาจากเอกสารวิชาการต่างๆ นอกจากนั้นยังได้ประยุกต์แบบการวัดต่างๆ มาใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ เครื่องมือในการวิจัยประยุกต์จากโครงสร้างขับเคลื่อนระบบบริการอย่างบูรณาการเพื่อการจัดสวัสดิการให้กับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมของประชากรแฝง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความต้องการการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมของประชากรแฝง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

3.5.2 เครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาและสำรวจหน่วยงานที่จัดบริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่ แบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับประเด็นการจัดสวัสดิการ

2. บทบาทของหน่วยงานในการขับเคลื่อนในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลประชากรแฝงในพื้นที่

3. องค์ความรู้เพิ่มเติมของหน่วยงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ

3.5.3 เครื่องมือในการสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มแบ่งระยะเวลาออกเป็น โดยแบบสนทนาได้จัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลแต่ละช่วง ดังนี้

ช่วงระยะเวลาที่ 1 เพื่อสำรวจค่านิยมประชากรแฝง มุมมองประชากรแฝง และทัศนคติในการมองประชากรแฝงที่เปลี่ยนไป

ช่วงระยะเวลาที่ 2 ศึกษาและสำรวจการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่มีในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลบางส่วนมาเป็นแนวทางในการศึกษาเชิงปริมาณ และสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่มีในพื้นที่ ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ปัญหาอุปสรรค ความต้องการ แนวทางด้านบทบาทและการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มประชากรแฝงที่มีในพื้นที่

3.6 การวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ ด้วยวิธีวิทยาแบบผสมวิธี (mixed-methodology) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล จึงมีทั้งการวิเคราะห์ เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่ และมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรง (Validity) และค่าความเที่ยง (Reliability) ดังรายละเอียดดังนี้

1. การหาค่าความตรง การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการสร้างเครื่องมือที่มีข้อความตรงตามเรื่องที่ต้องการจะวัด หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่ทำการศึกษา จำนวน 3 คน ทำการประเมินเป็นรายบุคคล พบว่าข้อความแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) เนื่องจากข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าในการศึกษานี้ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทำการหาค่า “สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค” (Cronbach’s alphas Coefficient) พบว่าค่า Cronbach’s alphas ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97 และค่า Cronbach’s alphas ของข้อความรายข้อสามารถแสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

และความเป็นมิติเดียวกันของข้อความ (Item analysis) ของแบบสอบถาม

n=35

ข้อความหลัก	จำนวนข้อความย่อย	Range of item-total correlations	Cronbach’s alphas
1. ความต้องการได้รับ บริการสวัสดิการด้านสุขภาพ	7	0.79-0.92	0.96
2. ความต้องการได้รับบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อม	6	0.85-0.94	0.97
3. ความต้องการที่จะได้รับบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้	5	0.83-0.95	0.97
4. ความต้องการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร	10	0.28-0.63	0.71
5. ความต้องการที่จะได้รับบริการทางด้านรายได้และ	7	0.66-0.87	0.94

ข้อคำถามหลัก	จำนวนข้อ คำถามย่อย	Range of item-total correlations	Cronbach's alphas
การออม			
6. ความต้องการที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม	7	0.79-0.91	0.95
7. ความต้องการที่จะได้รับบริการทางสังคม	6	0.82-0.98	0.97

จากเกณฑ์การยอมรับค่า Cronbach's alphas ตามที่ Jump, N. (1978) ได้เสนอแนะไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.7 สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research)

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.8 สำหรับงานวิจัยพื้นฐาน (Basic Research)

ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.9 สำหรับการตัดสินใจ (Important Research)

จะเห็นได้ว่าค่า Cronbach's alphas ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายข้อของการศึกษาคั้งนี้มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์การยอมรับดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นแบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ (Jump, (1978)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติในการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเกณฑ์การแปลผลข้อมูล ใช้แนวทางของ Best (1977) ที่แบ่งช่วงการแปลผลตามหลักของการแบ่งอัตรภาคชั้น (class interval) โดยการนำค่าสูงสุดลบด้วยค่าต่ำสุด แล้วหารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการแปลผล ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานฯ ระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานฯ ระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานฯ ระดับน้อยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานฯ ระดับมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานฯ ระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดแบบแผนโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลชุดต่างๆ รวมถึงการกำหนดประเด็นการนำเสนอข้อมูลให้สอดคล้องกับประเด็นและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.7 กระบวนการดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 3.3 กระบวนการดำเนินการวิจัย

ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น
1	ศึกษาองค์ความรู้ด้านการสวัสดิการสังคม	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อทบทวนองค์ความรู้ด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย	กรอบแนวทางการศึกษา
2	การพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลและวางแผนการเก็บข้อมูล	ประชุมคณะผู้วิจัย	เครื่องมือ
3	ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณการและสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเก็บข้อมูลจาก - กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรแฝง , แรงงานที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี) - สถานประกอบการ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคม	ดำเนินการเก็บข้อมูล - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	-สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคม -ความต้องการ การได้รับการจัดสวัสดิการ -จัดสวัสดิการสังคมของภาครัฐในพื้นที่จังหวัดชลบุรี
4	จัดเวทีสนทนากลุ่ม	- Focus Group เพื่อกำหนดการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี	-แลกเปลี่ยนการจัดสวัสดิการสังคมระหว่างหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี -ข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี -แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

บทที่ 4

ผลการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี หมายถึง ข้อมูลการจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และสวัสดิการโดยหน่วยงานภาครัฐกิจ หน่วยงานในชุมชนที่ประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรีได้รับและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการกับภาคส่วนเหล่านี้ได้ ผลการศึกษาในบทนี้นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลการสำรวจประชากรแฝง
 - 4.2 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี
 - 4.3 ความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี
 - 4.4 การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี
- ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลการสำรวจประชากรแฝง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรแฝง จำนวน 480 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี และวัตถุประสงค์ในการเข้ามา ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ ของประชากรแฝง

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 53.8 เป็นเพศหญิง รองลงมา ร้อยละ 46.2 เป็นเพศชาย อายุ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.6 อายุระหว่าง 21-30 ปี และอายุระหว่าง 41-50 ปี และร้อยละ 11.2 อายุระหว่าง 51-60 ปี ตามลำดับ โดยมีอายุน้อยที่สุด 16 ปี อายุสูงสุด 70 ปี มีอายุเฉลี่ย 37.4 ปี

การนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.9 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ร้อยละ 30.8 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. รองลงมา ร้อยละ 25.6 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 22.9 จบประถมศึกษา สถานภาพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.6 สถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 21.5 สถานภาพโสด และร้อยละ 7.1 สถานภาพหย่าร้าง/แยกทาง (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ

ข้อมูล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
เพศ		
- หญิง	258	53.8
- ชาย	222	46.2
รวม	480	100.0
อายุ*		
- ต่ำกว่า 20 ปี	27	5.6
- 21-30 ปี	113	23.6
- 31-40 ปี	166	34.5
- 41-50 ปี	113	23.6
- 51-60 ปี	54	11.2
- 61 ปี ขึ้นไป	7	1.5
รวม	480	100.0
อายุน้อยสุด (min) = 16 ปี		
อายุสูงสุด (max) = 70 ปี		
อายุเฉลี่ย (\bar{x}) = 37.4 ปี		
ศาสนา		
- พุทธ	470	97.9
- คริสต์	9	1.9
- อื่นๆ	1	0.2
รวม	480	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ไม่ได้เรียน/เรียนแต่ไม่จบ ประถมศึกษาตอนต้น	13	2.7
- ประถมศึกษา	110	22.9
- มัธยมศึกษาตอนต้น	123	25.6
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	148	30.8
- ปวส/อนุปริญญา	27	5.6
-ปริญญาตรี	51	10.6

ข้อมูล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- สูงกว่าปริญญาตรี	7	1.5
- อื่นๆ	1	0.2
รวม	480	100.0
สถานภาพ		
- โสด	103	21.5
- สมรส	339	70.6
- หย่าร้าง/แยกทาง	34	7.1
- อื่นๆ	4	0.8
รวม	480	100.0

ฐานะที่อยู่อาศัยตามสำเนาทะเบียนบ้าน

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยตามสำเนาทะเบียนบ้าน ร้อยละ 56.3 มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สกลนคร ศรีสะเกษ สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ รองลงมาร้อยละ 18.9 มาจากภาคกลาง เช่น กรุงเทพฯ นครปฐม ลพบุรี สมุทรปราการ กาญจนบุรี อยุธยา ร้อยละ 15.0 มาจากภาคตะวันออก เช่น ฉะเชิงเทรา ระยอง ปราจีนบุรี จันทบุรี สระแก้ว ตรัง ร้อยละ 2.3 มาจากภาคใต้ ร้อยละ 1.5 มาจากภาคตะวันตก ตามลำดับ

ระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดชลบุรี

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดชลบุรี ร้อยละ 46.7 ระยะเวลาระหว่าง 1.1 – 5 ปี รองลงมา ร้อยละ 24.3 ร้อยละ ระยะเวลาระหว่าง 5.1-10 ปี และร้อยละ 14.8 ช่วงระยะเวลาต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีน้อยสุด อยู่ที่ 0.1 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีสูงสุด อยู่ที่ 66 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีเฉลี่ย 6.1 ปี ตามลำดับ ซึ่งส่งผลโดยเฉพาะด้านการบริหารการปกครองจะมีผลกระทบ เช่น การสาธารณสุข โภค ขยะ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

วัตถุประสงค์มาอยู่ในจังหวัดชลบุรี

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.5 มาประกอบอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 11.9 ติดตามครอบครัว และร้อยละ 1.9 มาเรียน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ฐานะที่อยู่อาศัยตามสำมะโนทะเบียนบ้าน

ข้อมูล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัยตามสำมะโนทะเบียนบ้าน		
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	270	56.3
- ภาคกลาง	91	18.9
- ภาคตะวันออก	72	15.0
- ภาคเหนือ	29	6.0
- ภาคใต้	11	2.3
- ภาคตะวันตก	7	1.5
รวม	480	100.0
ระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดชลบุรี		
- ต่ำกว่า 1 ปี	71	14.8
- 1.1-5 ปี	224	46.7
- 5.1-10 ปี	117	24.3
- 10.1-15ปี	32	6.7
- 15.1-20 ปี	20	4.2
- 20 ปี ขึ้นไป	16	3.3
รวม	480	100.0
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชลบุรี min = 0.1 ปี , max = 66 ปี , (\bar{X}) = 6.1 ปี		
วัตถุประสงค์มาอยู่ในจังหวัดชลบุรี		
- เรียน	9	1.9
- ประกอบอาชีพ	412	85.5
- ติดตามครอบครัว	57	11.9
- อื่นๆ	2	0.4
รวม	480	100.0

สรุปผลข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรแฝง จำนวน 480 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี และวัตถุประสงค์ในการเข้ามา คือ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.8 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 34.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุเฉลี่ย 37.4 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.9 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.8 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. สถานภาพ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.6 สถานภาพสมรส มีที่อยู่อาศัยตามสำเนาทะเบียนบ้าน ร้อยละ 56.3 มาจากภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เช่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สกลนคร ศรีสะเกษ สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ตามลำดับ ระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดชลบุรี ร้อยละ 46.7 ระยะเวลาระหว่าง 1.1 - 5 ปี ตามลำดับ วัตถุประสงค์ของประชากรแฝงที่มาอยู่จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.5 มาประกอบอาชีพ เป็นต้น

4.2 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

การศึกษาสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย การศึกษาสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคม ด้านความมั่นคงในชีวิต มีประเด็นครอบครัวและประเด็นสุขภาพ และประเด็นที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา มีประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ การเข้าถึงบริการข้อมูล ข่าวสาร ด้านเศรษฐกิจ มีประเด็นรายได้และการออม ด้านสังคม มีประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคมและการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม ผลการศึกษา คือ

4.2.1 ด้านความมั่นคงในชีวิต

1. ประเด็นครอบครัว

การอยู่ร่วมกันของครอบครัวของประชากรแฝงมีหลากหลายรูปแบบ เช่น พ่อแม่ทำงานโรงงานจะแยกกันอยู่กับลูก เนื่องจากพ่อแม่ทำงานโรงงานแต่ส่งลูกกลับภูมิลำเนา หรือญาติของประชากรแฝงมาเยี่ยมเยียนชั่วคราว ช่วงปิดเทอม ซึ่งได้เข้ามาอยู่อาศัยประมาณ 2 – 3 เดือน เป็นต้น โดยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มาอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน ร้อยละ 25.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน และร้อยละ 17.5 ไม่มีสมาชิกมาอยู่ด้วยเลย มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยสุดไม่มีสมาชิกเลย (มาอยู่คนเดียว) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยสุดสูงสุด 9 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน เป็นต้น

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.5 เป็นสามี/ภรรยาที่มาอยู่ด้วยกัน รองลงมา ร้อยละ 51.1 เป็นเด็กที่บุตร/ธิดา โดยเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 21.6 อายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 20.2 อายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.7 อายุระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 10.8 อายุระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 17.5 ที่มีอายุเป็นผู้สูงอายุ และร้อยละ 1.9 เป็นผู้พิการ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ประเด็นครอบครัว	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
- ไม่มี	84	17.5
- 1 -2 คน	241	50.2
- 3 -4 คน	121	25.2
- 5 -6 คน	26	5.4
- 7 -8 คน	7	1.4
- 9 คน ขึ้นไป	1	0.3
รวม	480	100.0
จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยสุด (min) = 0 คน		
จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยสุดสูงสุด (max) = 9 คน		
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย (\bar{X}) = 2 คน		
สมาชิกในครอบครัว		
- สามัญภรรยา	329	68.5
- ผู้สูงอายุ	84	17.5
- คนพิการ	9	1.9
- เด็ก	225	51.2
- อายุต่ำกว่า 5 ปี	104	21.6
- อายุระหว่าง 5-10 ปี	85	17.7
- อายุระหว่าง 11-15 ปี	52	10.8
- อายุ 15 ปีขึ้นไป	97	20.2
- อื่นๆ	9	1.9

2. ประเด็นสุขภาพ

ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.0 ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว รองลงมา ร้อยละ 5.8 เป็นโรคความดันโลหิตสูง/ต่ำ และอื่นๆ เช่น ลมชัก ภูมิแพ้ หอบหืด ไม่ได้ตรวจสุขภาพ ปวดกล้ามเนื้อตามตัว เลือดจาง พิษสุราเรื้อรัง ไมเกรน ไช้มนในเส้นเลือดสูง เกร็ดเลือดต่ำ โรคกระเพาะ แน่นหน้าอก ระบบทางเดินหายใจ ปอด กีบของเก่าขาย ริดสีดวง ร้อยละ 5.4 เป็นโรคปวดตามข้อ/ข้อเสื่อม/เข้าเสื่อม และร้อยละ 3.8 เป็นโรคเบาหวาน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว

ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ไม่มีปัญหาสุขภาพ	403	84.0
- โรคความดันโลหิตสูง/ต่ำ	28	5.8
- อื่นๆ	28	5.8
- โรคปวดตามข้อ / ข้อเสื่อม/เข้าเสื่อม	26	5.4
- โรคเบาหวาน	18	3.8
- โรคเกี่ยวกับตา (ต้อกระจก/ต้อหิน/ต้อเนื้อ)	14	2.9
- โรคหัวใจ/หลอดเลือดหัวใจตีบ	5	1.0
- โรคหลอดเลือด/เส้นเลือดในสมองตีบ	3	0.6
- อัมพาต/อัมพฤกษ์	2	0.4
- โรคมะเร็ง	1	0.2

หลักประกันสุขภาพ

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.8 ใช้หลักประกันจากประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน รองลงมา ร้อยละ 31.7 ใช้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ร้อยละ 17.5 ไม่มีหลักประกันการสุขภาพ ร้อยละ 7.7 ใช้สวัสดิการข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกันสุขภาพจากเอกชน ร้อยละ 1.9 สวัสดิการที่นายจ้างจัดให้ ร้อยละ 0.8 อื่นๆ ไม่รู้ว่าใช้หลักประกันอะไรได้ และร้อยละ 0.6 ใช้หลักประกันจากกองทุนสวัสดิการชุมชน/สัจจะออมทรัพย์ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 หลักประกันสุขภาพ

หลักประกันสุขภาพ	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน	244	50.8
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง)	152	31.7
- ไม่มีหลักประกันสุขภาพ	84	17.5
- สวัสดิการข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ (จากตัวเอง/คู่สมรส/ บุตร)	37	7.7
- ประกันสุขภาพ (เอกชน)	37	7.7
- สวัสดิการที่นายจ้างจัดให้	9	1.9
- อื่นๆ	4	0.8
- กองทุนสวัสดิการชุมชน/สัจจะออม ทรัพย์	3	0.6

การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 เคยใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ ร้อยละ 27.5 ไม่เคยใช้ สาเหตุเกิดจากส่วนใหญ่ ร้อยละ 12.7 ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาที่ใช้สิทธิ รองลงมา ร้อยละ 10.6 เจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 4.4 ไม่รู้ว่ามิสิทธิ ร้อยละ 2.5 ไม่มั่นใจในคุณภาพเนื่องจากรักษาฟรี ร้อยละ 1.9 อุบัติเหตุ/เจ็บป่วยฉุกเฉิน ร้อยละ 1.7 อื่นๆ เช่น ใช้สิทธิประกันสังคม ใช้คลินิกใกล้บ้าน ร้อยละ 1.0 แพทย์วินิจฉัยโรคไม่เก่งๆ รักษาไม่หาย และ ร้อยละ 0.8 สถานพยาบาลอยู่ไกล/เดินทางไม่สะดวก ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ

สวัสดิการในการรักษาพยาบาล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
เคย	348	72.5
ไม่เคย	132	27.5
- ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาที่ใช้สิทธิ	61	12.7
- เจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย	51	10.6

สวัสดิการในการรักษาพยาบาล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ไม่รู้ว่ามีสิทธิ	21	4.4
- ไม่มีมั่นใจในคุณภาพเนื่องจากรักษาฟรี	12	2.5
- อุบัติ/เจ็บป่วยฉุกเฉิน	9	1.9
- อื่นๆ	8	1.7
- แพทย์วินิจฉัยโรคไม่เก่งๆ รักษาไม่หาย	5	1.0
- สถานพยาบาลอยู่ไกล/เดินทางไม่สะดวก	4	0.8

3. ประเด็นที่อยู่อาศัย

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.0 อาศัยอยู่บ้านเช่า/ห้องเช่า รองลงมา ร้อยละ 11.9 อาศัยบ้านพักของตนเอง ร้อยละ 10.4 อาศัยอยู่กับญาติ/เพื่อน /คนรู้จัก ร้อยละ 5.4 อื่นๆ เช่น บ้านแม่ยาย บ้านพักสวัสดิการ ที่พักคนงาน และร้อยละ 3.3 อยู่กับนายจ้าง ตามลำดับ โดยกลุ่มประชากรแฝงจะมองการทำมาหากิน การหางานทำ โดยที่นอนไม่ค่อยเป็นปัจจัยสำคัญเท่าไรนัก เพียงแต่ให้มีความสะดวกที่เพียงพอ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ลักษณะที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- บ้านเช่า/ห้องเช่า	331	69.0
- บ้านพักของตนเอง	57	11.9
- อยู่กับญาติ/ เพื่อน/คนรู้จัก	50	10.4
- อื่นๆ	26	5.4
- อยู่กับนายจ้าง	16	3.3
รวม	480	100.0

ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย

- (1) ด้านความมั่นคงแข็งแรงส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.8 มีความมั่นคง และร้อยละ 4.2 ไม่มีความมั่นคงแข็งแรง
- (2) ด้านห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย ร้อยละ 96.9 มีความสะดวกและปลอดภัย และร้อยละ 3.1 ไม่มีความสะดวกและปลอดภัย
- (3) ด้านแสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวัน ร้อยละ 96.9 มีเพียงพอ และร้อยละ 3.1 ไม่มีเพียงพอ
- (4) ด้านความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 96.3 มีความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน และร้อยละ 3.8 ไม่มีความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน
- (5) ด้านความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 91.7 มีความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุ และร้อยละ 8.3 ไม่มีความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุ
- (6) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 87.1 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และร้อยละ 12.9 ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย

ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย	ไม่มี		มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ความมั่นคงแข็งแรง	20	4.2	460	95.8	480	100.0
(2) ห้องน้ำ ห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย	15	3.1	465	96.9	480	100.0
(3) แสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวัน	15	3.1	465	96.9	480	100.0
(4) ความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน	18	3.7	462	96.3	480	100.0
(5) ความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน	40	8.3	440	91.7	480	100.0

ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัย	ไม่มี		มี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(6) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเช่นไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน	62	12.9	418	87.1	480	100.0

4.2.2 ด้านการศึกษา

1. ประเด็นการศึกษา

การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้เข้าถึงบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- (1) ด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัธยาศัยเช่นศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ ร้อยละ 54.6 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 23.3 ไม่รู้ว่ามีบริการ และร้อยละ 22.1 รู้และเคยใช้บริการ
- (2) ด้านห้องสมุดประชาชน /ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 61.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 24.0 ไม่รู้ว่ามีบริการ และร้อยละ 14.8 รู้และเคยใช้บริการ
- (3) ด้านการเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา ร้อยละ 58.5 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 26.3 ไม่รู้ว่ามีบริการ และร้อยละ 15.2 รู้และเคยใช้บริการ
- (4) ด้านสื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่นอินเตอร์เน็ตตำบล ร้อยละ 56.9 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 25.4 ไม่รู้ว่ามีบริการ และร้อยละ 17.7 รู้และเคยใช้บริการ
- (5) ด้านการจัดไปทัศนศึกษาดูงาน ร้อยละ 53.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 29.4 ไม่รู้ว่ามีบริการ และร้อยละ 17.3 รู้และเคยใช้บริการ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้	ไม่รู้		รู้/ไม่เคยใช้		รู้/เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) การจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ	112	23.3	262	54.6	106	22.1
(2) ห้องสมุดประชาชน /ที่อ่านหนังสือประจำ	115	24.0	294	61.3	71	14.8

การบริการด้านการศึกษา และแหล่งเรียนรู้	ไม่รู้		รู้/ไม่เคยใช้		รู้/เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้าน						
(3) การเปิดโอกาสให้ท่าน ได้แสดงความสามารถ หรือเป็นคลังสมองภูมิ ปัญญา	126	26.3	281	58.5	73	15.2
(4) สื่อการเรียนรู้หรือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตตำบล	122	25.4	273	56.9	85	17.7
(5) การจัดไปทัศนศึกษา งาน	141	29.4	256	53.3	83	17.3

2. ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.4 เข้าถึงทางโทรศัพท์ รองลงมา ร้อยละ 48.5 เข้าถึงจากบุคคลต่างๆ (เช่น ผู้นำชุมชน ญาติ เพื่อน ฯลฯ) ร้อยละ 45.4 เข้าถึงทางสื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ (Line) เฟสบุ๊ก (Facebook) ร้อยละ 38.8 เข้าถึงทางหนังสือพิมพ์ / นิตยสาร ร้อยละ 33.3 เข้าถึงทาง หอกระจายข่าว/ เสียงตามสาย ร้อยละ 30.6 เข้าถึง ป้ายประกาศ/โปสเตอร์ ร้อยละ 30.0 เข้าถึงทางอินเทอร์เน็ต/คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 27.9 รถแห่ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 22.1 ทางวิทยุ และร้อยละ 11.7 ทางแผ่นพับ/ใบปลิว และร้อยละ 1 อื่นๆ โดยในบางครั้งการได้รับช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุม (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล

ลักษณะช่องทางการเข้าถึงข้อมูล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- โทรศัพท์	357	74.4
- บุคคลต่างๆ (เช่น ผู้นำชุมชน ญาติ เพื่อน ฯลฯ)	233	48.5
- สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก	218	45.4
- หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร	186	38.8
- หอกระจายข่าว/ เสียงตามสาย	160	33.3

ลักษณะช่องทางการเข้าถึงข้อมูล	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ป้ายประกาศ/โปสเตอร์	147	30.6
- อินเทอร์เน็ต/คอมพิวเตอร์	144	30.0
- รถแห่ประชาสัมพันธ์	134	27.9
- วิทยุ	106	22.1
- แผ่นพับ/ใบปลิว	56	11.7
- อื่นๆ	1	0.2

4.2.3 ด้านเศรษฐกิจ

1. ประเด็นรายได้

อาชีพก่อนย้ายมาอาศัยอยู่จังหวัดชลบุรี

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เดิมมีอาชีพก่อนย้ายมาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 46.7 รองลงมาร้อยละ 15.8 อาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 13.1 ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 10.0 อาชีพขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.9 อาชีพ ลูกจ้างประจำของเอกชน ร้อยละ 3.5 อาชีพรับราชการและ อื่นๆเช่น เรียน เสริมสวย และร้อยละ 0.4 อาชีพรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 อาชีพก่อนย้าย

อาชีพก่อนย้าย	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- รับจ้างทั่วไป	224	46.7
- เกษตรกรรม	76	15.8
- ไม่ได้ทำงาน	63	13.1
- ขาย/ธุรกิจส่วนตัว	48	10.0
- ลูกจ้างประจำของเอกชน	33	6.9
- รับราชการ	17	3.5
- อื่นๆ	17	3.5
- รัฐวิสาหกิจ	2	0.4
รวม	480	100.0

อาชีพปัจจุบัน

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีปัจจุบันมีอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 47.9 รองลงมาร้อยละ 15.0 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 14.0 อาชีพลูกจ้างประจำของเอกชน ร้อยละ 7.3 ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 6.5 อาชีพรับราชการ ร้อยละ 6.0 อาชีพอื่นๆ เช่น หมอนวด massage ทดลองงาน ร้อยละ 2.3 อาชีพรัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 1.0 อาชีพเกษตรกรรม ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 อาชีพปัจจุบัน

อาชีพปัจจุบัน	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- รับจ้างทั่วไป	230	47.9
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	72	15.0
- ลูกจ้างประจำของเอกชน	67	14.0
- ไม่ได้ทำงาน	35	7.3
- รับราชการ	31	6.5
- อื่นๆ	29	6.0
- รัฐวิสาหกิจ	11	2.3
- เกษตรกรรม	5	1.0
รวม	480	100.0

เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพก่อนและหลังย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี พบว่า

- อาชีพรับจ้างทั่วไป ก่อนย้าย ร้อยละ 46.7 หลังย้ายเข้ามาอยู่ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.9 แสดงว่าคนส่วนใหญ่ที่ย้ายมายังคงอาชีพเดิม
- อาชีพเกษตรกรรม ก่อนย้าย ร้อยละ 15.8 หลังย้ายเข้ามาอยู่ ลดลง ร้อยละ 1.00
- ไม่ได้ทำงาน ก่อนย้าย ร้อยละ 13.1 หลังย้ายเข้ามาอยู่ ลดลง ร้อยละ 7.3 แสดงว่าส่วนที่เหลือนางส่วนรอทำงาน หรืออาจเข้าไม่ถึงการจ้างงาน และบางส่วนเป็นแม่บ้านติดตามครอบครัวมา
- อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ก่อนย้าย ร้อยละ 10.0 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0
- อาชีพลูกจ้างประจำของเอกชน ก่อนย้ายร้อยละ 6.9 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0
- อาชีพรับราชการ ก่อนย้ายร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5
- อาชีพอื่นๆ หมอนวด massage ทดลองงาน ก่อนย้ายร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.0
- อาชีพรัฐวิสาหกิจ ก่อนย้ายร้อยละ 0.4 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ตารางเปรียบเทียบ ด้านอาชีพก่อน/หลังย้ายมาอยู่ชลบุรี

อาชีพ	ก่อนย้าย		หลังย้าย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(n=480)				
- รับจ้างทั่วไป	224	46.7	230	47.9
- เกษตรกรรม	76	15.8	5	1.0
- ไม่ได้ทำงาน	63	13.1	35	7.3
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	48	10.0	72	15.0
- ลูกจ้างประจำของเอกชน	33	6.9	67	14.0
- รับราชการ	17	3.5	31	6.5
- อื่นๆ	17	3.5	29	6.0
- รัฐวิสาหกิจ	2	0.4	11	2.3
รวม	480	100.0	480	100.0

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัว

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.8 มาจากการทำงาน รองลงมา ร้อยละ 22.9 มาจากคู่สมรส ร้อยละ 5.2 มาจากพ่อแม่เนื่องจากบางส่วนเป็นนักศึกษา ร้อยละ 3.1 มาจากพี่น้อง ญาติ ร้อยละ 2.5 มาจากดอกเบี้ยเงินออม/เงินออม/ทรัพย์สิน ร้อยละ 2.3 บุตร/เขย/สะใภ้ (รวมบุตรเลี้ยง/บุตรบุญธรรม) ร้อยละ 2.1 อื่นๆ เช่น ทำงานพิเศษ ร้อยละ 0.6 มาจากเบี้ยยังชีพจากทางราชการ และ ร้อยละ 0.4 มาจากเงินบำเหน็จ/บำนาญ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.13.1)

ตารางที่ 4.13.1 รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัว

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัว	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- การทำงาน	436	90.8
- คู่สมรส	110	22.9
- พ่อ/แม่	25	5.2
- พี่/ น้อง/ ญาติ	15	3.1
- ดอกเบี้ยเงินออม/เงินออม/ทรัพย์สิน	12	2.5

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพ ตนเอง/ครอบครัว	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- บุตร/เขย/สะใภ้ (รวมบุตรเลี้ยง/บุตร บุญธรรม)	11	2.3
- อื่นๆ	10	2.1
- เบี้ยยังชีพจากทางราชการ	3	0.6
- เงินบำเหน็จ/บำนาญ	2	0.4

รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ร้อยละ 44.8 ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 16.7 ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 11.0 ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท ตามลำดับ มีรายได้น้อยสุด (min.) 0 บาท รายได้มากสูงสุด (max) 420,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ร้อยละ 44.8 ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 16.7 ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 11.0 ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายน้อยสุด (min.) 0 บาท ค่าใช้จ่ายมากสูงสุด (max) 100,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่มีการออม ร้อยละ 62.5 เนื่องจากไม่มีการปลูกฝังนิสัยการออม การใช้จ่ายที่มากเกินไปกว่ารายได้ที่จะเก็บ รองลงมา ร้อยละ 32.6 ออมระหว่าง 1-5,000 บาท ร้อยละ 4.0 ออมระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ตามลำดับ การออมน้อยสุด (min.) 0 บาท การออมมากสูงสุด (max) 20,000 บาท ออมเฉลี่ย 1,344.85 บาท (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม ต่อเดือน

รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม /เดือน	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	189	16.7
- 10,001 - 20,000 บาท	215	44.8
- 20,001 - 30,000 บาท	53	11.0
- 30,001 - 40,000 บาท	7	1.5
- 40,001 - 50,000 บาท	8	1.6
- 50,000 บาท ขึ้นไป	8	1.7
รวม	480	100.0

รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม /เดือน	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
รายได้ min. = 0 บาท , max = 420,000 บาท , (\bar{X}) = 16,926.87 บาท		
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	297	61.9
- 10,001 - 20,000 บาท	148	30.8
- 20,001 - 30,000 บาท	22	4.7
- 30,001 - 40,000 บาท	6	1.2
- 40,001 - 50,000 บาท	5	1.0
- 50,000 บาท ขึ้นไป	2	0.4
รวม	480	100.0
ค่าใช้จ่าย min. = 0 บาท , max = 100,000 บาท , (\bar{X}) = 11743.17 บาท		
การออมเฉลี่ยต่อเดือน		
- ไม่มีการออม	300	62.5
- 1-5,000 บาท	157	32.6
- 5,001 - 10,000 บาท	19	4.0
- 10,001 - 15,000 บาท	1	0.2
- 15,001 - 20,000 บาท	4	0.8
รวม	480	100.0
การออม min. = 0 บาท , max = 20,000 บาท , (\bar{X}) = 1344.85 บาท		

วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ร้อยละ 56.3 ยืมญาติ/พี่น้อง รองลงมา ร้อยละ 28.1 กู้ยืมเพื่อน/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 19.8 กู้ยืมจากสถาบันการเงิน (เช่น ธนาคาร) ร้อยละ 11.3 กู้ยืมหนี้นอกระบบ ร้อยละ 6.9 อื่นๆ เช่น ผู้บริจาคให้บางครั้ง ถอนเงินที่ฝากในบัญชี อยู่พอเพียง ใช้บัตรเครดิต ร้อยละ 5.0 กู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนสัจจะ และ ร้อยละ 4.0 ขอบุตรหลาน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน

วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ยืมญาติ/พี่น้อง	270	56.3
- กู้ยืมเพื่อน/เพื่อนบ้าน	135	28.1
- กู้ยืมจากสถาบันการเงิน (เช่น ธนาคาร)	95	19.8
- กู้ยืมหนี้นอกระบบ	54	11.3
- อื่นๆ	33	6.9
- กู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนสัจจะ	24	5.0
- ขอบุตรหลาน	19	4.0

4.2.4 ด้านสังคม

1. ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคม

การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม จากโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.4 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 31.7 รู้ และเคยใช้ และร้อยละ 24.0 ไม่รู้เลย ตามลำดับ

ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิเช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 73.8 เนื่องจากประชากรแฝงส่วนใหญ่ที่เข้ามาจะอยู่ในวัยแรงงาน รองลงมา ร้อยละ 17.5 ไม่รู้เลย และรู้ เคยใช้ ร้อยละ 8.8 ตามลำดับ

เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.3 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 9.8 รู้ และเคยใช้ และร้อยละ 7.9 ไม่รู้เลย ตามลำดับ

กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 80.6 รองลงมา ร้อยละ 11.0 ไม่รู้เลย และรู้ เคยใช้ ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.6 รองลงมา ร้อยละ 14.6 ไม่รู้เลย และรู้ เคยใช้ ร้อยละ 10.8 ตามลำดับ

สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.8 เนื่องจากบางส่วนไม่มีเวลาเพราะต้องทำงาน รองลงมา ร้อยละ 15.8 ไม่รู้เลย และรู้ เคยใช้ ร้อยละ 9.4 ตามลำดับ

รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุผู้พิการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.6 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 14.8 รู้ และเคยใช้ และร้อยละ 14.6 ไม่รู้เลย ตามลำดับ

ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเช่นอุทยานแห่งชาติพิพิธภัณฑ์ โบราณสถานสวนสัตว์โรมงหรสพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.9 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 22.3 ไม่รู้เลย และร้อยละ 9.8 รู้และเคยใช้ ตามลำดับ

ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่พอกอาศัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.2 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 21.0 ไม่รู้เลย และร้อยละ 8.8 รู้และเคยใช้ ตามลำดับ

ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 รู้แต่ไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 21.7 ไม่รู้เลย และร้อยละ 4.6 รู้และเคยใช้ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม

การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม	ไม่รู้		รู้/ไม่เคยใช้		รู้/เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชน	115	24.0	213	44.4	152	31.7
(2) ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิเช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก	84	17.5	354	73.8	42	8.8
(3) เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ	38	7.9	395	82.3	47	9.8

การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิ ประโยชน์การบริการทางสังคม	ไม่รู้		รู้/ไม่เคยใช้		รู้/เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(4) กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน	53	11.0	387	80.6	40	8.3
(5) เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ	70	14.6	358	74.6	52	10.8
(6) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้เช่นเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน	76	15.8	359	74.8	45	9.4
(7) รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่นในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุผู้พิการ	70	14.6	339	70.6	71	14.8
(8) ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชม สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเช่นอุทยานแห่งชาติพิพิธภัณฑน์โบราณสถานสวนสัตว์ โรงมหรสพ เป็นต้น	107	22.3	326	67.9	47	9.8
(9) ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่פקอาศัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ	101	21.0	337	70.2	42	8.8
(10) ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ	104	21.7	354	73.8	22	4.6

2. ประเด็นการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีกิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.9 ดูโทรทัศน์ รองลงมา ร้อยละ 44.2 พบเพื่อนฝูง/สังสรรค์ร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ร้อยละ 43.5 อยู่บ้านคอยดูแลบ้าน ร้อยละ 35.2 ออกกำลังกาย ร้อยละ 31.7 ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ร้อยละ 25.2 เลี้ยงลูก/หลาน ร้อยละ 21.7 อยู่บ้านอ่านหนังสือ ร้อยละ 15.4 ทำกิจกรรมเพื่อสังคม ร้อยละ 14.4 เกษตรกรรม/ปลูกไม้ดอก/ไม้ประดับ/ทำสวน ร้อยละ 7.9 เดินทางท่องเที่ยวใน/ต่างประเทศ ร้อยละ 6.5 เรียนหนังสือ/เรียนต่อ/เรียนรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 4.8 งานประดิษฐ์/งานฝีมือ ร้อยละ 2.7 นวดตัว / ทำสปา และร้อยละ 1.9 อื่นๆ เช่น ทำน้ำพริกขาย ช่วยญาติทำงานเล็กๆ น้อยๆ ไปเดินทางห้าง ตามลำดับ (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน	จำนวน (n=480)	ร้อยละ
- ดูโทรทัศน์	393	81.9
- พบเพื่อนฝูง/สังสรรค์ร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น	212	44.2
- อยู่บ้านคอยดูแลบ้าน	209	43.5
- ออกกำลังกาย	169	35.2
- ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	152	31.7
- เลี้ยงลูก/หลาน	121	25.2
- อยู่บ้านอ่านหนังสือ	104	21.7
- ทำกิจกรรมเพื่อสังคม	74	15.4
- เกษตรกรรม/ปลูกไม้ดอก/ไม้ประดับ/ทำสวน	69	14.4
- เดินทางท่องเที่ยวใน/ต่างประเทศ	38	7.9
- เรียนหนังสือ/เรียนต่อ/เรียนรู้เพิ่มเติม	31	6.5
- งานประดิษฐ์/งานฝีมือ	23	4.8
- นวดตัว / ทำสปา	13	2.7
- อื่นๆ	9	1.9

โดยสรุปสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

4.2.1 ด้านความมั่นคงในชีวิต

ประเด็นครอบครัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะอยู่ภูมิลำเนาเดิม แต่คนวัยแรงงานจะเข้ามาเพื่อทำงานหรือทำมาหากิน โดยจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มาอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.5 เป็น สามเณร/ภรรยาที่มาอยู่ด้วยกัน รองลงมา ร้อยละ 51.1 เป็นเด็กที่บุตร/ธิดา

ประเด็นสุขภาพ ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว ประชากรแฝงส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน โดยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.0 ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว หลักประกันสุขภาพ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.8 ใช้หลักประกันจากประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 เคยใช้การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยรัฐ

ประเด็นที่อยู่อาศัย ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.0 อาศัยอยู่บ้านเช่า/ห้องเช่า ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัยด้านความมั่นคงแข็งแรงส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.8 มีความมั่นคง ด้านห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย ร้อยละ 96.9 ด้านแสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวัน ร้อยละ 96.9 มีเพียงพอ ด้านความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 96.3 ด้านความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 91.7 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 87.1

4.2.2 ด้านการศึกษา

ประเด็นการศึกษา การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัครยาชัย เช่น ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ ร้อยละ 54.6 รู้แต่ไม่เคยใช้ ด้านห้องสมุดประชาชน /ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 61.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านการเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา ร้อยละ 58.5 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านสื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่นอินเตอร์เน็ตตำบล ร้อยละ 56.9 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านการจัดไปทัศนศึกษาดูงาน ร้อยละ 53.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ

ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.4 เข้าถึงทางโทรทัศน์

4.2.3 ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นรายได้ เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพก่อนและหลังย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป ก่อนย้าย ร้อยละ 46.7 หลังย้ายเข้ามาอยู่เพิ่มเป็น ร้อยละ 47.9 แสดงว่าคนส่วนใหญ่ที่ย้ายมายังคงอาชีพเดิมอาชีพเกษตรกรรม ก่อนย้าย ร้อยละ 15.8 หลังย้ายเข้ามาอยู่ลดลง ร้อยละ 1.00 ไม่ได้

ทำงาน ก่อนย้าย ร้อยละ 13.1 หลังย้ายเข้ามาอยู่ ลดลง ร้อยละ 7.3 แสดงว่าส่วนที่เหลือนางส่วนรอทำงาน และเป็นแม่บ้านติดตามครอบครัวมา อาชีพค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว ก่อนย้าย ร้อยละ 10.0 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.0 อาชีพลูกจ้างประจำของเอกชน ก่อนย้าย ร้อยละ 6.9 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.0 อาชีพรับราชการ ก่อนย้าย ร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.5 อาชีพอื่นๆ หมดงาน massage ทดลองงาน ก่อนย้าย ร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.0 อาชีพรัฐวิสาหกิจ ก่อนย้าย ร้อยละ 0.4 หลังย้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.3

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.8 มาจากการทำงาน รองลงมา ร้อยละ 22.9 มาจากคู่สมรส

รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ร้อยละ 61.5 ต่ำกว่า 20,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ร้อยละ 92.7 ต่ำกว่า 20,000 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 11,743.17 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีการออม ร้อยละ 62.5 ออมเฉลี่ย 1,344.85 บาท

วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ร้อยละ 56.3 ยืมญาติ/พี่น้อง

4.2.4 ด้านสังคม

ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคม

การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม ประชากรแฝงบางส่วนมีส่วนร่วมน้อยมาก เนื่องจากไม่มีผู้แจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ มีฐานะยากจน หรือไม่อยากเข้าร่วม โดยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.4 รู้แต่ไม่เคยใช้ ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 73.8 เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.3 รู้แต่ไม่เคยใช้ กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 80.6 เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.6 สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.8 รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุผู้พิการ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.6 รู้แต่ไม่เคยใช้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเช่นอุทยานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานสวนสัตว์โรมมหรสพ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.9 รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่แพ้อาชีพและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.2 รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.8 รู้แต่ไม่เคยใช้

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีกิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.9 คูโทรทัศน์

4.3 ความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

การศึกษาความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม และความต้องการบริการทางสังคม ผลการศึกษา คือ

4.3.1 ด้านความมั่นคงในชีวิต

1. ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ

(1) หน่วยบริการดูแลสุขภาพ เยี่ยมบ้านและให้ความรู้ ร้อยละ 34.6 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 26.9 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 13.3 มีความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.20 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(2) ได้รับคำปรึกษาทางสังคมสงเคราะห์/จิตวิทยา (ช่วยเหลือเยียวยาทางจิตใจ) ร้อยละ 32.5 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 20.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 18.8 ไม่มีความต้องการ โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.75 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

(3) ศูนย์จัดส่งผู้ดูแล (ตามบ้านหรือโรงพยาบาล) ร้อยละ 29.8 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 25.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.0 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.06 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(4) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ (ศูนย์เอนกประสงค์ในการทำกิจกรรม) ร้อยละ 31.5 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 27.7 มีความต้องการระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 16.0 ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.18 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(5) บริการจัดหาหนะเคลื่อนย้าย/รับ-ส่ง ในเวลาฉุกเฉิน ร้อยละ 39.6 มีความต้องการระดับมากที่สุด ร้อยละ 26.7 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 21.3 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.72 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(6) ต้องการอาสาสมัครในการดูแลให้การช่วยเหลือ เช่น อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน (อพมก.) ร้อยละ 31.3 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 30.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 17.3 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.39 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(7) เครื่องออกกำลังกายที่ชุมชนจัดไว้ให้ ร้อยละ 35.2 มีความต้องการระดับมากที่สุด ร้อยละ 28.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 17.1 มีความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความต้องการการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ โดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ย = 3.26 อยู่ในระดับมาก บริการจัดหาหนะเคลื่อนย้าย/รับ ส่ง ในเวลาฉุกเฉิน เครื่องออกกำลังกายที่ชุมชนจัดไว้ให้ และต้องการอาสาสมัครในการดูแลให้การช่วยเหลือ เช่น อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน (อพมก.) เป็นต้น (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 ระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) หน่วยบริการดูแลสุขภาพเยี่ยมบ้านและให้ความรู้	6.9	8.1	10.2	34.6	13.3	26.9	3.20	1.48	มาก
(2) การให้คำปรึกษาทางสังคม สงเคราะห์/จิตวิทยา (ช่วยเหลือเยียวยาทางจิตใจ)	18.8	6.9	8.8	32.5	12.3	20.8	2.75	1.71	ปานกลาง
(3) ศูนย์จัดส่งผู้ดูแล (ตามบ้านหรือโรงพยาบาล)	12.9	7.1	8.3	29.8	16.0	25.8	3.06	1.65	มาก
(4) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ (ศูนย์เอนกประสงค์ในการทำกิจกรรม)	10.8	6.5	7.5	31.5	16.0	27.7	3.18	1.59	มาก
(5) การบริการจัดหาหนะเคลื่อนย้าย/รับ-ส่ง ในเวลาฉุกเฉิน	4.8	5.4	2.3	26.7	21.3	39.6	3.72	1.39	มาก
(6) ต้องการอาสาสมัครในการดูแลให้การช่วยเหลือ เช่น อผส., อสม., อพมก.	6.9	5.0	8.8	31.3	17.3	30.8	3.39	1.46	มาก
(7) เครื่องออกกำลังกายที่ชุมชนจัดไว้ให้	6.3	6.7	6.5	28.3	17.1	35.2	3.48	1.49	มาก
รวม							3.26	1.29	มาก

2. ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

(1) บริการซ่อมแซมบ้านพัก ร้อยละ 31.9 ไม่มีความต้องการ รองลงมา ร้อยละ 26.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 15.0 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.53 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

(2) กิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม ร้อยละ 27.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.30 ไม่มีความต้องการ และร้อยละ 20.0 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.80 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

(3) การปรับสิ่งแวดล้อมบริเวณในบ้านรอบบ้าน เช่น แสงสว่างความสะอาดเรียบร้อย ร้อยละ 32.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.90 ไม่มีความต้องการ และร้อยละ 17.3 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.95 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(4) การดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต เช่น สวนสาธารณะมลภาวะชีวอนามัย เป็นต้น ร้อยละ 33.1 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.5 ไม่มีความต้องการ และ ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.11 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(5) ทางลาดขึ้น-ลงภายในบ้าน (ผู้สูงอายุ ผู้พิการ) ร้อยละ 31.5 ไม่มีความต้องการ รองลงมา ร้อยละ 26.9 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 13.8 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.52 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

(6) บริการที่พักอาศัยบ้านพัก/สถานสงเคราะห์ ร้อยละ 30.2 ไม่มีความต้องการ รองลงมา ร้อยละ 26.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.7 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.54 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมโดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ย = 2.75 อยู่ในระดับปานกลาง เช่น การดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตเช่นสวนสาธารณะมลภาวะชีวอนามัย การปรับสิ่งแวดล้อมบริเวณในบ้านรอบบ้าน เช่น แสงสว่างความสะอาดเรียบร้อย และกิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานประกอบการจัดสร้างสวนสาธารณะ เพิ่มพื้นที่ที่ดีให้กับประชาชน (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 ระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) บริการซ่อมแซมบ้านพัก	31.9	5.6	6.5	15.0	14.8	26.3	2.53	2.03	ปานกลาง
(2) กิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม	22.30	6.9	8.8	20.0	14.8	27.3	2.80	1.89	ปานกลาง
(3) การปรับสิ่งแวดล้อมบริเวณในบ้านรอบบ้านเช่น แสงสว่าง ความสะอาดเรียบร้อย	22.9	4.6	6.9	17.3	16.0	32.3	2.95	1.94	ปานกลาง
(4) การดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตเช่น สวนสาธารณะมลภาวะชีวอนามัย เป็นต้น	18.5	5.2	7.5	17.1	18.5	33.1	3.11	1.85	มาก
(5) ทางลาดขึ้น-ลงภายในบ้าน (ผู้สูงอายุ ผู้พิการ)	31.5	5.8	9.0	13.1	13.8	26.9	2.52	2.03	ปานกลาง
(6) บริการที่พักอาศัยบ้านพัก/สถานสงเคราะห์	30.2	5.6	8.8	16.7	12.3	26.5	2.54	2.00	ปานกลาง
รวม							2.75	1.78	ปานกลาง

4.3.2 ด้านการศึกษา

1. ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการสวัสดิการด้านการศึกษาและการเรียนรู้

(1) การจัดการกิจกรรมเช่นการดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นการฝึกอาชีพ ร้อยละ 32.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.8 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 16.9 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.26 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(2) การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำตำบล ร้อยละ 30.8 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 27.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 18.3 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.21 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(3) การจัดการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 26.9 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 27.1 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 18.8 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.29 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(4) สนับสนุนให้สังคม/ชุมชนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ร้อยละ 29.8 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 26.7 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 19.6 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.29 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(5) การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เช่น เศรษฐกิจพอเพียงการเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 30.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 27.9 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 17.5 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.32 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ โดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ศึกษาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย = 3.29 อยู่ในระดับมาก เช่น การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเช่นเศรษฐกิจพอเพียงการเกษตรอินทรีย์ การจัดการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และสนับสนุนให้สังคม/ชุมชนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 ระดับความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) การจัดการกิจกรรมเช่นการดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นการฝึกอาชีพ	7.7	5.4	11.7	25.8	16.9	32.5	3.26	1.53	มาก
(2) การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำตำบล	8.1	6.3	9.2	30.8	18.3	27.3	3.21	1.51	มาก
(3) การจัดการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	9.0	6.5	11.9	26.9	18.8	27.1	3.29	1.55	มาก
(4) สนับสนุนให้สังคม/ชุมชนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	6.5	6.9	10.6	29.8	19.6	26.7	3.29	1.46	มาก
(5) การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเช่นเศรษฐกิจพอเพียงการเกษตรอินทรีย์	8.3	6.0	9.4	27.9	17.5	30.8	3.32	1.54	มาก
รวม							3.29	1.41	มาก

2. ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร

(1) หอกระจายข่าว/ เลียงตามสาย ร้อยละ 30.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.5 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 14.0 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.14 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(2) วิทยุ ร้อยละ 26.5 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 22.1 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 19.8 ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.03 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(3) โทรทัศน์ ร้อยละ 31.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 23.5 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 17.7 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.36 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(4) หนังสือพิมพ์/นิตยสาร ร้อยละ 26.3 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 24.0 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.7 ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.97 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(5) แผ่นพับ/ใบปลิว ร้อยละ 21.7 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 21.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด และ ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.72 หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง

(6) ป้ายประกาศ/โปสเตอร์ ร้อยละ 22.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.1 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 20.6 ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.88 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(7) รถแห่ประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ ร้อยละ 24.6 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 20.2 ความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.86 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(8) อินเทอร์เน็ต/คอมพิวเตอร์ โปสเตอร์ ร้อยละ 35.2 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 16.0 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.32 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(9) สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ (Line) เฟสบุ๊ก (Facebook) ร้อยละ 36.9 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 18.1 มีความต้องการระดับปานกลาง และ ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.43 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(10) บุคคลต่างๆเช่นผู้นำชุมชนญาติเพื่อน ร้อยละ 33.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.8 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 17.7 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการข้อมูลข่าวสารโดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ย = 3.12 อยู่ในระดับมาก เช่น บุคคลต่างๆ เช่น ผู้นำชุมชนญาติเพื่อน ฯลฯ สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ (Line) เฟสบุ๊ก (Facebook) และ โทรศัพท์ เป็นต้น (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 ระดับความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	9.4	8.1	15.6	22.5	14.0	30.4	3.14	1.63	มาก
(2) วิทยุ	6.5	9.0	19.8	26.5	16.3	22.1	3.03	1.47	มาก
(3) โทรศัพท์	4.4	7.3	15.8	23.5	17.7	31.3	3.36	1.46	มาก
(4) หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	9.2	10.2	16.7	26.3	13.8	24.0	2.97	1.58	ปานกลาง
(5) แผ่นพับ/ใบปลิว	13.1	10.6	21.5	21.7	11.7	21.5	2.72	1.65	ปานกลาง
(6) ป้ายประกาศ/โปสเตอร์	9.6	10.6	20.6	22.1	14.6	22.5	2.88	1.59	ปานกลาง
(7) รถแห่ประชาสัมพันธ์	13.1	7.7	20.2	22.3	12.1	24.6	2.86	1.66	ปานกลาง
(8) อินเทอร์เน็ต/คอมพิวเตอร์	7.9	7.3	15.2	18.3	16.0	35.2	3.32	1.61	มาก
(9) สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก	8.1	5.6	13.1	18.1	18.1	36.9	3.43	1.60	มาก
(10) บุคคลต่างๆเช่นผู้นำชุมชนญาติเพื่อน ฯลฯ	4.8	4.2	13.8	25.8	17.7	33.8	3.48	1.42	มาก
รวม							3.12	1.20	มาก

4.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

1. ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม

(1) การจัดหางาน/อาชีพที่เหมาะสม ร้อยละ 39.0 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 24.4 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 16.9 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.51 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(2) การอบรมให้ความรู้/พัฒนาทักษะด้านอาชีพโดยชุมชนหรือภาครัฐ ร้อยละ 38.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 23.5 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 17.1 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.53 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(3) จัดหาแหล่งงบประมาณ/เงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ ร้อยละ 39.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.5 มีความต้องการระดับมาก และร้อยละ 20.4 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.61 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(4) จัดหาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 35.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 21.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 19.8 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.39 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(5) จัดตั้งกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน ร้อยละ 39.0 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.1 มีความต้องการระดับมาก และร้อยละ 18.8 ความต้องการระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.58 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(6) การแนะนำการบริหารการเงินในครอบครัว (จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย) ร้อยละ 32.3 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.9 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 18.3 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.31 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(7) การอบรมให้ความรู้เรื่องการออม ร้อยละ 34.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22.9 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 15.4 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.30 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการด้านรายได้และการออม โดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการบริการด้านรายได้และการออม มีค่าเฉลี่ย = 3.47 อยู่ในระดับมาก เช่น จัดหาแหล่งงบประมาณ/เงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ และการอบรมให้ความรู้/พัฒนาทักษะด้านอาชีพโดยชุมชนหรือภาครัฐ เป็นต้น (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ระดับความต้องการบริการด้านรายได้และการออม

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) การจัดหางาน/อาชีพที่เหมาะสม	9.8	3.5	6.5	24.4	16.9	39.0	3.51	1.59	มาก
(2) การอบรมให้ความรู้/พัฒนาทักษะด้านอาชีพโดยชุมชนหรือภาครัฐ	8.1	3.3	9.6	23.5	17.1	38.3	3.53	1.54	มาก
(3) จัดหาแหล่งงบประมาณ/เงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ	9.2	3.5	5.0	20.4	22.5	39.4	3.61	1.56	มาก
(4) จัดหาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์	11.5	4.4	7.7	21.3	19.8	35.4	3.39	1.65	มาก
(5) จัดตั้งกองทุนในชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน	8.5	4.2	7.5	18.8	22.1	39.0	3.58	1.56	มาก
(6) การแนะนำการบริหารการเงินในครอบครัว (จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย)	10.2	4.8	11.5	22.9	18.3	32.3	3.31	1.61	มาก
(7) การอบรมให้ความรู้เรื่องการออม	9.8	6.7	10.8	22.9	15.4	34.4	3.30	1.64	มาก
รวม							3.47	1.45	มาก

4.3.4 ด้านสังคม

1. ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

(1) กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด ร้อยละ 29.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.0 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 14.8 มีความต้องการระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.05 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(2) กิจกรรมสำคัญทางศาสนา/เข้าวัดปฏิบัติธรรม ร้อยละ 28.8 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 27.9 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 17.1 มีความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.26 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(3) กิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 29.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 28.5 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 19.0 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.41 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(4) เป็นอาสาสมัคร/จิตอาสาในชุมชน ร้อยละ 26.7 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.8 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 15.0 ไม่มีความต้องการ โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.00 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(5) เข้าร่วมชมรม/สมาคม/ กลุ่มองค์กร ร้อยละ 25.4 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.2 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 14.4 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.94 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(6) ออกกำลังกายและกีฬา ร้อยละ 34.0 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 24.4 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 15.8 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.40 หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก

(7) การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับชุมชน ร้อยละ 27.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 23.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 14.4 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.01 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมมีค่าเฉลี่ย = 3.16 อยู่ในระดับมาก เช่น กิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมสำคัญทางศาสนา/เข้าวัดปฏิบัติธรรม เป็นต้น (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด	15.0	3.1	14.8	25.0	12.7	29.4	3.05	1.71	มาก
(2) กิจกรรมสำคัญทางศาสนา/เข้าวัดปฏิบัติธรรม	7.1	5.8	13.3	28.8	17.1	27.9	3.26	1.49	มาก
(3) กิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	5.0	4.4	13.3	28.5	19.0	29.8	3.41	1.40	มาก
(4) เป็นอาสาสมัคร/จิตอาสาในชุมชน	12.5	8.8	11.9	25.8	14.4	26.7	3.00	1.67	มาก

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(5) เข้าร่วมชมรม/สมาคม/ กลุ่มองค์กร	14.6	6.5	14.0	25.2	14.4	25.4	2.94	1.69	ปานกลาง
(6) ออกกำลังกายและกีฬา	5.2	6.9	13.8	24.4	15.8	34.0	3.40	1.49	มาก
(7) การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับชุมชน	12.9	7.7	14.2	23.3	14.4	27.5	3.01	1.69	มาก
รวม							3.16	1.41	มาก

2. ความต้องการบริการทางสังคม

การพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการบริการทางสังคม

(1) สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะเช่นห้องสุขา ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ร้อยละ 37.1 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 26.5 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 23.3 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.72 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(2) สนับสนุนอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น กายอุปกรณ์ ร้อยละ 33.5 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 24.2 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 19.0 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.35 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(3) การช่วยเหลือแนะนำการประสานงาน/ติดต่อหน่วยงานต่างๆ ร้อยละ 32.5 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 27.7 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.9 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.31 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

(4) การช่วยเหลือที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกถูกรุมข่มขู่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ด้วยกฎหมายและการถูกทอดทิ้ง ร้อยละ 30.6 มีความต้องการระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 23.8 มีความต้องการระดับมากที่สุด และร้อยละ 16.5 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.99 หมายถึง มีความต้องการในระดับปานกลาง

(5) แนวปฏิบัติช่องทางการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย ร้อยละ 31.0 มีความต้องการระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 28.3 มีความต้องการระดับปานกลาง และร้อยละ 16.7 ความต้องการระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.36 หมายถึง มีความต้องการในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับความต้องการบริการทางสังคมโดยใช้ค่าร้อยละ พบว่า ประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมมีค่าเฉลี่ย = 3.35 อยู่ในระดับมาก เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะเช่นห้องสุขา ตู้โทรศัพท์สาธารณะ แนวปฏิบัติช่องทางการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย และสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวก

สะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น กายอุปกรณ์ ซึ่งบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการพัฒนากำลังคน และความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 ระดับความต้องการบริการทางสังคม

ความต้องการ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)						\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
(1) สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะเช่นห้องสุขา ผู้โทรศัพท์สาธารณะ	4.4	3.5	5.2	26.5	23.3	37.1	3.72	1.33	มาก
(2) สนับสนุนอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น กายอุปกรณ์	11.5	4.2	7.7	24.2	19.0	33.5	3.35	1.63	มาก
(3) การช่วยเหลือแนะนำการประสานงาน/ติดต่อหน่วยงานต่างๆ	5.0	7.7	10.2	32.5	16.9	27.7	3.31	1.42	มาก
(4) การช่วยเหลือที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกถูกรุม ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายและการถูกทอดทิ้ง	14.6	6.3	8.3	30.6	16.5	23.8	2.99	1.66	ปานกลาง
(5) แนวปฏิบัติช่องทางการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย	5.2	7.9	10.8	28.3	16.7	31.0	3.36	1.47	มาก
รวม							3.35	1.20	มาก

โดยสรุปความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคง ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ ระดับมาก ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ระดับปานกลาง

ด้านการศึกษา ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ระดับมาก ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ระดับมาก

ด้านเศรษฐกิจ ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม ระดับมาก

ด้านสังคม ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม ระดับมาก ความต้องการบริการทางสังคม ระดับมาก (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 ความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

ความต้องการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3.1 ด้านความมั่นคงในชีวิต			
3.1.1 ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ	3.25	1.54	มาก
3.1.2 ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.74	1.93	ปานกลาง
3.2 ด้านการศึกษา			
3.2.1 ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้	3.27	1.51	มาก
3.2.2 ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร	3.12	1.57	มาก
3.3 ด้านเศรษฐกิจ			
3.3.1 ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม	3.46	1.59	มาก
3.4 ด้านสังคม			
3.4.1 ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม	3.15	1.59	มาก
3.4.2 ความต้องการบริการทางสังคม	3.35	1.50	มาก

สรุปผล

สรุปผลข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรแฝง จำนวน 480 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี และวัตถุประสงค์ในการเข้ามา คือ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.8 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 34.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุเฉลี่ย 37.4 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.9 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.8 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. สถานภาพ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.6 สถานภาพสมรส มีที่อยู่อาศัยตามสำเนาทะเบียนบ้าน ร้อยละ 56.3 มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น นครราชสีมาบุรีรัมย์ อุบลราชธานี สกลนคร ศรีสะเกษ สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ตามลำดับ

ระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดชลบุรีร้อยละ 46.7 ระยะเวลาระหว่าง 1.1 – 5 ปี ตามลำดับ วัตถุประสงค์ของประชากรแฝงที่มาอยู่จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.5 มาประกอบอาชีพ เป็นต้น

สรุปผลข้อมูลสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

ด้านความมั่นคงในชีวิต

ประเด็นครอบครัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มาอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.5 เป็นสามี/ภรรยาที่มาอยู่ด้วยกัน รองลงมา ร้อยละ 51.1 เป็นเด็กที่บุตร/ธิดา

ประเด็นสุขภาพ ปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.0 ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว หลักประกันสุขภาพ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.8 ใช้หลักประกันจากประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 เคยใช้การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยรัฐ

ประเด็นที่อยู่อาศัย ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.0 อาศัยอยู่บ้านเช่า/ห้องเช่า ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัยด้านความมั่นคงแข็งแรงส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.8 มีความมั่นคงด้านห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย ร้อยละ 96.9 ด้านแสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวัน ร้อยละ 96.9 มีเพียงพอ ด้านความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 96.3 ด้านความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 91.7 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเช่น ไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 87.1

ด้านการศึกษา

ประเด็นการศึกษา การบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัยาศัยเช่นศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ ร้อยละ 54.6 รู้แต่ไม่เคยใช้ ด้านห้องสมุดประชาชน /ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 61.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านการเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา ร้อยละ 58.5 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านสื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่นอินเตอร์เน็ตตำบล ร้อยละ 56.9 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านการจัดไปทัศนศึกษาดูงาน ร้อยละ 53.3 รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ

ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.4 เข้าถึงทางโทรทัศน์

ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นรายได้ เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพก่อนและหลังย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี พบว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป ก่อนย้าย ร้อยละ 46.7 หลังย้ายเข้ามาอยู่เพิ่มเป็น ร้อยละ 47.9 แสดงว่าคนส่วนใหญ่ที่ย้ายมายังคงอาชีพเดิมอาชีพเกษตรกรรม ก่อนย้าย ร้อยละ 15.8 หลังย้ายเข้ามาอยู่ ลดลง ร้อยละ 1.00 ไม่ได้ทำงาน ก่อนย้าย ร้อยละ 13.1 หลังย้ายเข้ามาอยู่ ลดลง ร้อยละ 7.3 แสดงว่าส่วนที่เหลือบางส่วนรอทำงาน และเป็นแม่บ้านติดตามครอบครัวมา อาชีพค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว ก่อนย้าย ร้อยละ 10.0 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 อาชีพลูกจ้างประจำของเอกชน ก่อนย้ายร้อยละ 6.9 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0 อาชีพรับราชการ ก่อนย้ายร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 อาชีพอื่นๆหมอนวด massage ทดลองงาน ก่อนย้ายร้อยละ 3.5 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.0 อาชีพรัฐวิสาหกิจ ก่อนย้ายร้อยละ 0.4 หลังย้ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัวประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.8 มาจากการทำงาน รองลงมา ร้อยละ 22.9 มาจากคู่สมรส

รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออม ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ร้อยละ 61.5 ต่ำกว่า 20,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ร้อยละ 92.7 ต่ำกว่า 20,000 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 11,743.17 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีการออม ร้อยละ 62.5 ออมเฉลี่ย 1,344.85 บาท

วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ร้อยละ 56.3 ยืมญาติ/พี่น้อง

ด้านสังคม

ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคม

การรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคม ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.4 รู้แต่ไม่เคยใช้ ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 73.8 เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.3 รู้แต่ไม่เคยใช้ กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 80.6 เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.6 สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้เช่นเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ 74.8 รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆเช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุผู้พิการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.6 รู้แต่ไม่เคยใช้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเช่นอุทยานแห่งชาติพิพิภักดิ์โบราณสถานสวนสัตว์โรมมหารสพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.9 รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่แพ้อาศัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับ

การช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.2 รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งที่จะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 รู้แต่ไม่เคยใช้

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีกิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.9 คูโทรทัศน์ เป็นต้น

สรุปผลความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคง ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ ระดับมาก ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ระดับปานกลาง

ด้านการศึกษา ความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ระดับมาก ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ระดับมาก

ด้านเศรษฐกิจ ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออม ระดับมาก

ด้านสังคม ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม ระดับมาก ความต้องการบริการทางสังคม ระดับมาก

4.4 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี

จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มหน่วยงานภาครัฐ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการเมืองพัทยา หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการจัดสวัสดิการ พบว่าหน่วยงานต่างๆ ได้มีการจัดสวัสดิการให้กลุ่มประชากรแฝง ดังนี้

1) ด้านความมั่นคงในชีวิต

ด้านสุขภาพ มีหน่วยงานภาครัฐที่ให้สวัสดิการ เช่น สถานสงเคราะห์คนพิการ การดูแลสุขภาพ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การอบรมให้ความรู้ในการป้องกันความพิการ และการฟื้นฟูด้านการบำบัด ในชุมชน เพื่อให้ คนพิการมีความรู้และสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง มีการจัดทำดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน (Day care) ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ทุกคนโดยไม่ยึดสิทธิ์การรักษาตามภูมิลำเนา สามารถใช้บริการ รพ.รัฐได้ทุกแห่ง

อำเภอบางละมุง จ.ชลบุรี ให้บริการสุขภาพกับประชากรแฝงโดยตรงมีคลินิกให้บริการในพื้นที่ เช่น มิตรไมตรีคลินิก เอเซียคลินิก ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเมืองพัทยา ให้บริการกับประชากรแฝงฟรี ที่มีบัตร

30 บาทรักษาทุกโรค อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี มีการปรับปรุงเครื่องออกกำลังกายในชุมชนในบริเวณรอบสระ เพื่อเป็นประโยชน์กับประชาชนทั่วไปและประชากรแฝง อำเภอสัตหีบ ร่วมกับ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล (รพ.สต) ออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เพื่อแจกถุงยังชีพ บริจาคสิ่งของ แจกเบี้ยยังชีพ และตรวจสุขภาพ ผู้สูงอายุ 7-8 ครั้งเดือนต่อเดือน และ รพ.สต.มีการติดตามผลเรื่องสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรายงานให้กับทาง อำเภอทราบ อำเภอเกาะจันทร์ การให้เจ้าของบ้านรับรองว่าประชากรแฝงมาอยู่อาศัยในพื้นที่จริง เพื่อใช้สิทธิ ในเรื่องประกันสุขภาพ ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ตรวจสุขภาพ โดยไม่จำกัดว่าเป็นคนในพื้นที่หรือประชากร แฝง การอยู่อาศัยของประชากรแฝงบางส่วนอาศัยที่เพิงบ้านบนฝั่งรอบอ่างเก็บน้ำ

เทศบาลตำบลคอนหัวพ่อ มีบริการ ด้านการดูแลสุขภาพโดย รพ.สต คอนหัวพ่อ เทศบาล เมืองแสนสุข จัดให้มีสาธารณสุขปโภคที่มีโรงพยาบาลเข้าตรวจสุขภาพประจำปีต่อเนื่อง มีการจัดอบรมเรื่อง อันตรายจากการทำงาน ให้ความรู้กฎหมายความปลอดภัยและสวมเครื่องป้องกัน เทศบาลหนองปรือ ได้ ประสานงานคลินิกมิตรไมตรี ตรวจสุขภาพโรคทั่วไป มะเร็งปากมดลูกตามจุดเสี่ยง ทำบัตรทองใบประชากร แฝงให้ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาล เทศบาลเมืองบ้านสวน ลานกีฬาออกกำลังกาย ที่สามารถใช้ได้ทุกเพศ ทุกวัย ไม่เฉพาะในคนพื้นที่เท่านั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ส่งเสริมกิจกรรมการตรวจสุขภาพ ประจำปีโดยหน่วยงานสาธารณสุข ที่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การขอรับบริการ ว่าจะต้องมีภูมิลำเนาตาม ทะเบียนบ้านในพื้นที่ เทศบาลนครแหลมฉบัง ได้มีการจัดให้ความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพตนเอง และจัด งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องออกกำลังกายไว้ในสวนสาธารณะของชุมชนเทศบาลตำบลหนองปลาไหล ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรแฝงมีฐานะปานกลาง เทศบาลจะไม่ได้เข้าถึงเท่าที่ควร ส่วนกลุ่มประชากรแฝง ยากจน ภาครัฐได้ให้ความช่วยเหลือตามกรณีที่ได้รับร้องเรียน เทศบาลตำบลนาป่า จัดอบรมให้ความรู้การ ดูแลสุขภาพแก่ประชาชน ผู้ด้วยโอกาสในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี ส่งเสริมกิจกรรมการตรวจสุขภาพประจำปี โดยหน่วยงานสาธารณสุข ที่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ การขอรับบริการว่าจะต้องมีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านในพื้นที่ ส่งเสริมการจัดโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา ไฟส่องสว่างในเวลากลางคืน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี การ จัดการระบบสาธารณสุขปโภคให้เพียงพอและเหมาะสม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (อนุรักษ์และปลูกป่าชายเลน) มาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง พรบ.หอพัก แก่เจ้าของห้องแถว/อพาร์ทเมนท์/ห้องเช่า และผู้เช่า ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย จัดอบรมให้ความรู้การดูแลสุขภาพแก่ประชาชน ผู้ด้วยโอกาส

ในชุมชน รณรงค์ให้ความรู้การดูแลความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และดีขึ้นกว่าเดิม และมีรถบริการรับ ส่งไป 1669 โรงพยาบาล ตลอดเวลา

สรุปจากข้อมูลเชิงปริมาณ สถานการณ์ส่วนใหญ่ประชากรแฝงไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ร้อยละ 84.0 แต่มีความต้องการบริการจัดหาหนะเคลื่อนย้าย รับ-ส่งในเวลาฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์จากหน่วยงานราชการในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนหลายกลุ่ม เช่น หน่วยงานภาครัฐ มีการอบรมให้ความรู้ในการป้องกันความพิการ และการฟื้นฟูด้านการบำบัดในชุมชน การจัดทำ Day care ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน การให้บริการสุขภาพกับประชากรแฝงโดยตรงมีคลินิกให้บริการในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีสาธารณสุขปโภคที่มีโรงพยาบาลเข้าตรวจสุขภาพโรคทั่วไป ประจำปีต่อเนื่อง มีลานกีฬาออกกำลังกาย ที่สามารถใช้ได้ทุกเพศ ทุกวัย ไม่เฉพาะในคนพื้นที่เท่านั้น มีการจัดให้ความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพตนเอง ชุมชนทุกชุมชนมีการบริการรับส่งฟรี แต่อาจจะไม่เพียงพอกรณีเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อมกันในเวลาใกล้เคียงกัน

ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม มีหน่วยงานภาครัฐที่ให้สวัสดิการ สถานสงเคราะห์คนพิการ การดูแลสุขภาพ อบรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีการช่วยเหลือคนพิการในพื้นที่ โดยการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับสภาพคนพิการในชุมชน อำเภอสัตหีบ มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางธรรมชาติ โดยทางอำเภอสัตหีบจะมีงบประมาณส่วนหนึ่งมอบให้กับผู้เสียหายเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี มีการส่งเสริมให้ความรู้ให้กับผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เคหะชุมชนแหลมฉบังรองรับกลุ่มประชากรแฝงที่ห้องเช่าทั้งหมด 6 อาคาร 1372 ห้อง เปิดให้ประชากรทั่วไปเช่าในราคา 1600-2100 บาท ไม่รวมค่าสาธารณูปโภค มีรูปนิตินุคคลอาคารชุด ตามบทบาทดูแลความเป็นอยู่ ความปลอดภัย แม่บ้านสำหรับอาคาร ดูแลอาคาร สถานที่ จัดสิ่งแวดลอมที่เหมาะสม จัดที่ออกกำลังกาย เครื่องเล่นเด็ก ตามมาตรฐานสิ่งที่มีให้กับชุมชน เคหะพัทยา ประชาชนจะทำการ เช่า/ซื้อ ผ่านทางนิตินุคคล ส่วนมากเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และทำงานบริษัท การเคหะชุมชนมีการจัดทำสวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น และสนามกีฬา ประเภทต่างๆ เช่น บาสเกตบอล ตะกร้อ ฟุตบอล และ เปตอง เป็นจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของผู้อยู่อาศัย ดำรวจอาสาช่วยในการรักษาความปลอดภัย โดยมีการตั้งจุดตามอาคารต่างๆ หมุนเวียนกันไปเรื่อยๆ

อำเภอเกาะสีชัง รณรงค์เรื่องความปลอดภัยที่อยู่อาศัยในเรือ ประชากรแฝงจะอาศัยอยู่ในเรือตลอด 24 ชั่วโมง ใช้ชีวิต ทำงาน กิน นอน อำเภอเกาะจันทร์ การกวดขันบังคับใช้กฎหมายของตำรวจและฝ่ายปกครองรวมไปถึงฝ่ายทหาร เช่น การตั้งจุดตรวจยาเสพติด เด็กแว้น การจัดเวรยามของตำรวจเป็นกลไก

ในการสร้างความมั่นคง ด้านความปลอดภัยให้กับที่อยู่อาศัย และครอบครัวของประชากรแฝง รวมไปถึงประชาชนทั่วไป อำเภอป่องทอง สร้างเสริมความเป็นอยู่โดยจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อำเภอพนัสนิคม ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยของประชากรแฝง

เทศบาลหนองปรือ ปรับสภาพบ้านการซ่อมแซมบ้านให้ครอบครัวที่ไม่เหมาะสม โดยประสานงานขอความร่วมมือและงบประมาณจากทบองค์เอกชนภาครัฐ กิ่งกาชาด กองทุนรวมเพื่อการพัฒนา และสวัสดิการ ชุมชนเทศบาลเมืองหนองปรือ (ออมวันละบาท) ทิมอาสาสมัครให้กับผู้ยากไร้ที่เป็นประชากรแฝง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองคำหุ การจัดการระบบสาธารณสุขไปไกลให้เพียงพอและเหมาะสม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ส่งเสริมการจัดโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา ไฟส่องสว่างในเวลากลางคืน เทศบาลตำบลโป่ง สนับสนุนให้เจ้าของบ้านเช่า ห้องพัก เก็บสำเนาบัตรประชาชนทุกคน ที่พักอาศัย และเป็นผู้ดูแลสภาพที่อยู่อาศัยให้ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในห้องที่พักอาศัย เทศบาลตำบลนาป่า จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง พรบ.หอพัก แก่เจ้าของห้องแถว/อพาร์ทเมนต์/ห้องเช่า และผู้เช่าในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย และณรงค์ให้ความรู้การดูแลความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และดีขึ้นกว่าเดิม

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อให้การประกันภัยสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง อันเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคง ให้แก่ประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สนง. คปภ. จึงร่วมมือกับสมาคมประกันชีวิตไทยและสมาคมประกันวินาศภัยไทย จัดรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัย 200 สำหรับรายย่อยหรือเรียกสั้นๆ ว่า ประกันภัย 200 เป็นการประกันภัยภาคสมัครใจ

สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ขึ้นทะเบียนประชากรแฝงเพื่อการเข้าถึงบริการภาครัฐและเข้าระบบสวัสดิการการรักษาพยาบาล เช่น ระบบหลักประกันสุขภาพ ระบบประกันสังคม มีการสำรวจและคัดกรองประชากรในพื้นที่ร่วมกันทั้งปกครอง สาธารณสุข ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐ สำนักงานคุ้มครองผู้ประกันภัยจังหวัดชลบุรี เพื่อให้การประกันภัยสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง อันเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงให้แก่ประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สำนักงานคุ้มครองผู้ประกันภัย จึงร่วมมือกับสมาคมประกันชีวิตไทย และสมาคมประกันวินาศภัยไทย จัดรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัย 200 สำหรับรายย่อย หรือเรียกสั้นๆ ว่า ประกันภัย 200 เป็นการประกันภัยภาคสมัครใจ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี คว้าอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ภาครัฐ เอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เข้ามาร่วม

ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้ได้มาตรฐาน น่ายู่และจัดให้มีสาธารณูปโภคที่ดี สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองอุตสาหกรรมมีเส้นทางจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ รวมทั้งปริมาณรถยนต์ รถจักรยานยนต์มีมาก เพราะประชากรแฝงมาก จึงได้จัดโครงการรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลต่างๆ

สรุปจากข้อมูลเชิงปริมาณ สถานการณ์ส่วนใหญ่ประชากรแฝงไม่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัย เนื่องจากอาศัยบ้านเช่าหรือห้องเช่า ร้อยละ 69.0 แต่มีความต้องการดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์จากหน่วยงานราชการในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนหลายกลุ่ม ที่มีเรื่องการจัดสวัสดิการการจัดระเบียบหอพัก การสร้างบ้านผู้พิการและผู้สูงอายุให้ได้มาตรฐาน แต่อาจจะไม่เพียงพอ มีหน่วยงานอำเภอมักไกลในการสร้างความมั่นคง ด้านความปลอดภัยให้กับที่อยู่อาศัยและครอบครัวของประชากรแฝง ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยของประชากรแฝง หน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชลบุรี มีการจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยปรับสภาพบ้านการซ่อมแซมบ้านเช่าให้ครอบครัวที่ไม่เหมาะสม การจัดการระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอและเหมาะสม ส่งเสริมการจัดโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา ไฟส่องสว่างในเวลากลางคืน สนับสนุนให้เจ้าของบ้านเช่า ห้องพัก เก็บสำเนาบัตรประชาชนทุกคน และรณรงค์ให้ความรู้การดูแลความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้านเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และดีขึ้นกว่าเดิม

2) ด้านการศึกษาและการเรียนรู้

ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ มีหน่วยงานที่ให้สวัสดิการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เปิดบริการฝึกอบรมอาชีพฟรี ให้กับประชาชนทั่วไป โดยไม่จำกัดว่าเป็นประชากรแฝงหรือไม่ ในแต่ปีมีการเปิดอบรมหลักสูตร 6 เดือน ปีละ 2 ครั้ง เช่น หลักสูตรตัดเสื้อเสื้อผ้าสตรี เสริมสวยสตรี โภชนาการ ตัดผมชาย ศิลปะประดิษฐ์ คอมพิวเตอร์ บริการ โรงแรม ช่างไฟฟ้า เครื่องทำความเย็นและเครื่องปรับอากาศ หลักสูตร 4 เดือน ปีละ 3 ครั้ง หลักสูตร นวดแผนไทยและนวดประคบสมุนไพร นอกจากอบรมให้ฟรีแล้วยังมีสวัสดิการให้ที่พักอาศัย พร้อมอาหาร 3 มื้อฟรี เครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็น บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ชุดเครื่องแบบที่ใช้ในการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม บริการด้านการรักษาพยาบาล บริการด้านนันทนาการ เช่น ห้องสมุด โทรทัศน์ กีฬา และดนตรี เป็นต้น สถานสงเคราะห์คนพิการ การดูแลสุขภาพจิตคนพิการ ให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้การฝึกอาชีพแก่คนพิการในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ให้บริการอบรมให้ความรู้

เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โรคเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุเบื้องต้น เช่นการ
แปรงฟันที่ถูกวิธี การอาบน้ำ การดูแลผู้สูงอายุติดเตียง และเรื่องอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับ
ผู้สูงอายุ โดยวิธีการประชาสัมพันธ์การจัดอบรมและเชิญวิทยากรที่เป็นผู้สูงอายุมาให้ความรู้ด้านภูมิปัญญา
ท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี มีประชาสัมพันธ์ รมรงค์ในเชิงรุกทุกพื้นที่
เพื่อให้ประชากรแฝงรับรู้และเข้าถึงข้อมูลสวัสดิการด้านต่างๆ

อำเภอบ่อทอง จัดการศึกษาให้เด็กนักเรียนของประชากรแฝงให้มีการศึกษา โดยเปิดรับ
สมัครนักเรียนเข้าเรียน มีสิทธิในการเรียนเท่าเทียมกัน อำเภอสัตหีบ บุตรหลานที่เป็นประชากรแฝงในพื้นที่
ได้รับการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึง อำเภอเกาะจันทร์ จากผลการศึกษาพบว่าประชากรแฝงส่วนใหญ่ 30%
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ซึ่งตรงกับความต้องการด้านแรงงานของเมือง
อุตสาหกรรม แต่ยังมีประชากรแฝงบางส่วน รวมแล้วถึง 50% ที่จบการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น ใน
ส่วนนี้มีหน่วยงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) รองรับประชากรแฝงที่
ต้องการศึกษาเพิ่มเติม

เทศบาลตำบลคอนหัวฟ่อ มีบริการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่
โรงเรียนวัดคอนดำรงธรรม เทศบาลเมืองแสนสุข ส่งเสริมให้ประชากรแฝงได้รับการบริการศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เทศบาลหนองปรือ ประสานมูลนิธิ องค์กรเอกชน ผู้มีจิตศรัทธา
ช่วยเหลือมอบทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์
เรียนรู้ชุมชน การจัดฝึกอบรมให้ทั่วไป องค์กรบริหารส่วนตำบลบางพระ ส่งเสริมให้ประชากรแฝงได้รับ
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เทศบาลนครแหลมฉบัง มีศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน บริการ
ข่าวสาร เทศบาลตำบลหนองปลาไหล ประชากรแฝงในตำบล ส่วนใหญ่หมุนเวียนบ่อย ข้อมูลข่าวสารไม่
ค่อยสนใจในกิจกรรมต่างๆ ที่ภาครัฐจัดให้เนื่องจากใช้เวลากับการทำงาน เทศบาลตำบลโป่ง ได้มีการ
ประชาสัมพันธ์ การให้บริการด้านต่างๆ รวมถึงโครงการ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในพื้นที่
บุคคลทั่วไปให้เข้าร่วมกิจกรรมและรับบริการ ส่งเสริมการศึกษาเด็กเล็ก โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลสำหรับเด็กก่อนเกณฑ์ และบุคคลทั่วไป เรียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
(กศน.) และให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับประชาชนทั่วไป เทศบาลตำบลนาป่า การถ่ายทอดความรู้ ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กนักเรียนได้เรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยให้ปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนเป็นผู้ถ่ายทอด
สนับสนุนให้มีการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน และรณรงค์ให้
ประชาชนรักการอ่านมากขึ้น จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ภาษาอังกฤษ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นอกระบบ เช่น

กศน. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมให้ประชากรแฝงได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เปิดโอกาสให้ประชากรแฝงได้รับการอบรมและส่งเสริมความรู้ในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน เช่น การฝึกอาชีพระยะสั้น ส่งเสริมให้บุตรของประชากรแฝงที่ได้รับการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ การจัดฝึกอบรม เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กนักเรียน ได้เรียนรู้ชุมชนของตนเอง โดยให้ปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนเป็นผู้ถ่ายทอด สนับสนุนให้มีการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุดประจำหมู่บ้าน และรณรงค์ให้ประชาชนรักการอ่านมากขึ้น จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ภาษาอังกฤษ

ยังมีหน่วยงานที่ให้สวัสดิการ ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ อีก เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ให้ความคุ้มครองขั้นพื้นฐานอย่างพอเพียงแก่สาธารณชนในวงกว้างด้วยอัตราเบี้ยประกันภัยต่ำ และสามารถเข้าถึงหรือหาซื้อได้ง่าย ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยต้องสูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ทูพพลภาพดาวสิ้นเชิงหรือสูญเสีย สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ขยายโอกาส กรอบการศึกษาต่อเนื่อง ประวัติการศึกษาออนไลน์ เชื่อมโยงได้ มีช่องทางการสื่อสารเรียนประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงแหล่งความรู้และข้อมูลข่าวสาร เช่นทางทีวี วิทยุชุมชน เว็บไซต์ (Website) แอปบนมือถือ เป็นต้น สำนักงานคุ้มครองผู้ประกันภัยจังหวัดชลบุรี ในความคุ้มครองขั้นพื้นฐานอย่างพอเพียงแก่สาธารณชนในวงกว้างด้วยอัตราเบี้ยประกันภัยต่ำ และสามารถเข้าถึง หรือหาซื้อ ได้ง่ายในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยต้องสูญเสียชีวิตก่อนวันอันควร ทูพพลภาพดาวสิ้นเชิง หรือสูญเสียอวัยวะ ประกันภัย 200 จะจ่ายค่าทดแทน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการเงินของครัวเรือน นอกจากประชาชนทุกระดับสามารถซื้อประกันภัย 200 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรีควรส่งเสริมให้ประชากรแฝงได้รับการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย โดยนายจ้างควรจัดสรรเวลาให้กับประชากรแฝงให้สามารถไปศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยได้ และเปิดโอกาสให้ได้ทำงานที่ต้องใช้ความสามารถมากยิ่งขึ้นสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี จัดกิจกรรม หรือฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตร ให้ความรู้ด้านการเกษตรผ่านตามสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ , แผ่นพับ , สื่อวิทยุ , โทรทัศน์ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านสาธารณภัย ณ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลในพื้นที่ ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่และประชากรแฝงรวมทั้งแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น ประกาศแจ้งเตือนภัยพิบัติ ให้ประชาชนในพื้นที่และประชากรแฝงรับทราบ ตลอด 24 ชั่วโมง

สรุปข้อมูลเชิงปริมาณ ด้านการศึกษาสถานการณ์ประชากรแฝงในพื้นที่รู้ถึงการบริการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แต่ด้วยวิถีชีวิตจะต้องทำงานจึงไม่เคยใช้ มากกว่าร้อยละ 50 แต่ยังมีความต้องการ บริการ เรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน การจัดการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยงานของ ภาครัฐที่มีบริการให้ เช่น การสนับสนุนได้สังคม ชุมชนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม สนับสนุนให้มีการ จัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุดประจำหมู่บ้านแต่ช่วงการเปิด-ปิดทำการตรงกับกลุ่ม ประชากรแฝงทำงาน และยังมีหน่วยงานที่รณรงค์ให้ประชาชนรักการอ่านมากขึ้น จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ภาษาอังกฤษ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นอกระบบ และมีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในชุมชนพร้อมที่รองรับกลุ่มประชากรแฝงที่มีความต้องการในการศึกษาและเรียนรู้

ด้านการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร

1. เว็บไซต์ (Website) ทุกหน่วยงานภาครัฐจะมีข้อมูลเผยแพร่ในระบบคอมพิวเตอร์ทุก หน่วย เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศตริและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการ สตรีและสถาบันครอบครัว เผยแพร่งานหลักสูตรการฝึกอาชีพ อำเภอบางละมุง จ.ชลบุรี มีบริการถาม/ตอบ ปัญหาให้กับประชาชนทั่วไป สถานสงเคราะห์คนพิการ การุณยเวศม์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ อ.เกาะสีชัง มีการประกาศข่าวสารข้อมูลในระบบ เว็บไซต์ (Website) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ มี การให้บริการประชาชนด้านการขอข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึงศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ศึกษา เรียนรู้ตลอด ชีวิต อำเภอป่องทอง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ เทศบาลนครแหลมฉบัง มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อเหมือนกัน

2. แผ่นพับ เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศตริและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรี กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ มีการจัดประชาสัมพันธ์ให้บริการสวัสดิการสถานสงเคราะห์คนพิการ การุณยเวศม์ กรม ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ การขอมีบัตรคนพิการ การกู้เงิน สำหรับคนพิการ อ.เกาะสีชัง มีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล เคหะชุมชนแหลมฉบัง อำเภอป่องทอง มีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ

3. หน่วยเคลื่อนที่ เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศตริและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ร่วมกับหน่วยงานจังหวัดเคลื่อนที่ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสัตหีบมีการจัดกิจกรรม “อำเภอเคลื่อนที่” ให้กับประชาชน/ประชากร

แฝง ในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น 1) การชี้แจงการทำทะเบียน และบัตรประชาชน 2) การฉีดวัคซีนป้องกันโรคของสัตว์ 3) การอบรมอาชีพ 4) การตรวจสุขภาพ 5) การให้ความรู้ด้านการเกษตร 6) การเข้ารับการศึกษา ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 7) การเข้ารับการเกณฑ์ทหาร อำเภอเกาะจันทร์ - มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน “อำเภอยิ้มเคลื่อนที่” เช่น โรคไข้เลือดออก การตรวจสุขภาพฟรี การทำบัตรประชาชนเป็นแบบระบบออนไลน์ ทั้งคนในพื้นที่และประชากรแฝง สามารถทำได้ต้องการให้หน่วยงานระดับจังหวัด จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในจังหวัดชลบุรี

4. ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าหน่วยงาน เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ป้ายประชาสัมพันธ์การเปิดรับสมัครเข้ารับการอบรมฝึกอาชีพฟรี อำเภอเกาะสีชัง ป้ายหน้าอำเภอ คัดเอามีการประกาศข่าวสาร ข้อมูลเคหะชุมชนแหลมฉบัง

5. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว การเปิดรับสมัครเข้ารับการอบรมฝึกอาชีพฟรี อำเภอบางละมุง ข่าวสารข้อมูลทั่วไปทุกเรื่องให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบ

6. เเค่บีลท์ท้องถิ่น เช่น อำเภอบางละมุงและเคหะชุมชนแหลมฉบัง ข่าวสารข้อมูลทั่วไปทุกเรื่องให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบ

7. ประชาสัมพันธ์หน่วยงาน อำเภอบางละมุง ทำหน้าที่จัดคิวปัญหา ด้านหน้า เคลียร์ปัญหา และส่งต่อเกี่ยวกับงานประชากรแฝง เช่น อำเภอบางละมุง อำเภอเกาะสีชัง มีเจ้าหน้าที่ออกเสียงตามสายช่วงเช้า เวลา 07.00 - 08.00 ช่วงเย็น 17.00 - 18.00 น. มีการประกาศข่าวสารข้อมูล อำเภอปอทอง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การให้บริการสอบถามข้อมูล

8. ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน อำเภอสัตหีบ มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของทางอำเภอ โดยทำหนังสือไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน/ประชากรแฝงในพื้นที่ของตนเองทราบเคหะพัทยา มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางนิติบุคคล

9. ประชาสัมพันธ์สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น เทศบาลหนองปรือ ประสานขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์ อำเภอเกาะจันทร์ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับบริการทางสาธารณสุข ซึ่งประชากรแฝงสามารถย้ายสถานพยาบาลมาที่พื้นที่ที่ตนทำงานได้ ถ้าในระดับจังหวัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ จะกระจายข่าวสารได้มาก

10. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อำเภอเกาะจันทร์ การประชาสัมพันธ์ เช่น หน่วยเคลื่อนที่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แผ่นพับ เทศบาลเมืองบ้านสวน

11. วารสาร เทศบาลเมืองบ้านสวน

12. รถประชาสัมพันธ์ เทศบาลนครแหลมฉบัง

สรุปจากข้อมูลเชิงปริมาณ สถานการณ์ประชากรแฝงส่วนใหญ่เข้าถึงช่องทางการบริการ ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 74.4 เข้าถึงทางโทรศัพท์ และมีความต้องการบริการข้อมูลข่าวสารจาก ผู้นำชุมชน ญาติเพื่อน สื่อออนไลน์ โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งก็สอดคล้องกับหน่วยงานที่บริการ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน มีหน่วยงานอำเภอสตึกหีบ มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของทางอำเภอ โดยทำหนังสือไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน/ประชากรแฝงในพื้นที่ของตนเองทราบ เคหะพัทยา มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางนิติบุคคล สื่อออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) จำกัด ด้วยระบบต้องเป็นเพื่อนกันถึงจะสื่อสารข้อมูลกันได้จึงยากที่จะครอบคลุม สื่อทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ (Website) ซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐจะเผยแพร่ข้อมูลครอบคลุมทุกหน่วยงาน โดยสื่อทางโทรศัพท์จะใช้เคเบิลท้องถิ่นซึ่งมีเฉพาะบางส่วนเท่านั้น เพราะต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงบางกลุ่มจึงไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก สื่อทางโทรศัพท์ครอบคลุม

3) ด้านเศรษฐกิจ

ด้านการส่งเสริมอาชีพ มีหน่วยงานให้สวัสดิการหลากหลาย เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี และครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ยังมีการโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีและครอบครัวที่จัดให้คนในชุมชน ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี หลักสูตร 104 วัน เป็นหลักสูตรเสริมอาชีพในชุมชนนอกเหนือจากอาชีพหลัก เช่น ถักตะกร้า เชือก ไหม ขนม ซึ่งเป็นหลักสูตรเกิดจากการรวมกลุ่มจากชุมชน พร้อมให้สวัสดิการฟรี ค่าวัสดุ จัดหาวิทยากรมาให้ฟรี ค่าอาหาร ค่าพาหนะ สนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ เงินสงเคราะห์ครอบครัว เป็นต้น สถานสงเคราะห์คนพิการ การุณยเวศม์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้การฝึกอาชีพแก่คนพิการในชุมชน สามารถเชื่อมโยงการหาสถานที่ทำงานให้กับคนพิการ ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี มีจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้กับผู้สูงอายุในเรื่องของภูมิปัญญา เช่น ผลิตภัณฑ์จากผู้สูงอายุออกมาจำหน่ายเพื่อรายได้ให้ผู้สูงอายุ โดยแบ่งเบาภาระของลูกหลาน สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีกิจกรรมส่งเสริมแนะนำให้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำบัญชีครัวเรือน ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม

ผู้สูงอายุมีการสร้างงานให้ผู้สูงอายุในชุมชน ส่งเสริมการฝึกอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญา เเคะชุมชนแหลมฉบัง มีกองพัฒนาชุมชน กิจกรรมฝึกอาชีพตั้งกลุ่มอาชีพให้มีรายได้ และมีลานตลาดขายสินค้า ประจำ ครั้งคราว ตลาดชุมชน ขายสินค้าของกินของใช้ เเคะชุมชนพญา มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องของยาเสพติด การทำน้ำหมัก EM และการฝึกอาชีพ

อำเภอเกาะสีชัง มีรายได้ส่วนใหญ่การขนสินค้า ค้าขายในทะเล คนส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอยุธยา ฉะเชิงเทรา สินค้าส่วนใหญ่เป็นข้าวโพด แป้ง น้ำตาล ถ่านหิน เหล็ก เป็นต้น ขายสินค้าให้กับชาวต่างประเทศ บริบทสิ่งที่เขาต้องการดูแลความปลอดภัยที่อยู่อาศัยบนเรือ ส่วนใหญ่จะมีระบบสวัสดิการใดเลย ส่วนมากเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนเรือ จากการทำงาน อำเภอสัตหีบมีการจัดฝึกอบรม “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง” และ “การฝึกอาชีพ” ให้กับประชาชน/ประชากรแฝง ในพื้นที่ที่มีความสนใจ การฝึกอาชีพจะประกอบด้วย การปลูกมะนาว การทำขนมไทย การสานกระเป๋าด้วยสายพลาสติก และการถนอมอาหารด้วยวิธีทำหมูฝอย โดยได้รับงบประมาณจากพัฒนาชุมชน อำเภอเกาะจันทร์ - เปิดโอกาสให้ประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านเข้าร่วมกลุ่มพัฒนาอาชีพของหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ เช่น กลุ่ม OTOP กลุ่มทำน้ำพริก เป็นต้น แต่ทั้งนี้ไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มที่มีความเฉพาะตัวของพื้นที่ เช่น ไม่สามารถเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ เนื่องจากตัวเองเป็นสมาชิกที่มีที่อยู่ในทะเบียนบ้าน เป็นต้น อำเภอเกาะจันทร์มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 38 โรงงาน การเพิ่มค่ารายหัว โดยต้องการให้ประชากรแฝงย้ายทะเบียนบ้านเข้ามา เพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ เช่น โรงพยาบาล อำเภอบ่อทอง เพิ่มทักษะและฝีมือแรงงานในการประกอบอาชีพ

เทศบาลตำบลคอนหัวพ่อ มีการจัดทำโครงการอบรมและส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนทั่วไป เทศบาลเมืองแสนสุข มีสวัสดิการเพิ่มค่าแรงงานให้กับประชากรแฝง โดยผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือให้มีคุณภาพ และมีความก้าวหน้าในอาชีพ ให้สามารถเข้ารับตำแหน่งและได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น เทศบาลหนองปรือ จัดตลาดโดยการจัดทำโครงการ ซ้อป ชวน ชิม ส่งเสริมให้มีการออมในโครงการกองทุนเพื่อการพัฒนาสวัสดิการและสวัสดิการชุมชน เทศบาลเมืองหนองปรือ ออมวัน ละบาทโดยมีสวัสดิการ เทศบาลเมืองบ้านสวน ส่งเสริมการฝึกอาชีพต่างๆ การอบรมให้ความรู้สำหรับประกอบอาชีพเสริม เทศบาลนครแหลมฉบัง ได้มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ เพิ่มทักษะด้านอาชีพเสริม และส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เทศบาลตำบลหนองปลาไหล ประชากรแฝงจำนวนมากทั้งที่ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม รับจ้าง ค้าขาย เก็บของเก่า มีหลากหลายชีวิตความเป็นอยู่ในฐานปานกลาง ลงมาถึงระดับยากจน ที่ยังต้องรอพึ่งพาจากภาครัฐ เทศบาลตำบลโป่ง ได้มีการส่งเสริมการมีงานทำ และฝึกอาชีพให้กลุ่มแม่บ้านและคนว่างงานให้มีรายได้และรู้จักประหยัด ออม ส่งเสริมการออมใน

รูปแบบต่างๆ เช่น สมัครงานเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลนาป่า จัดโครงการฝึกอาชีพให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นอาชีพเสริมหรือสำหรับผู้ว่างงาน จัดอบรมกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการออมมากขึ้น จัดกิจกรรม โครงการตลาดนัดธงฟ้าหรือสินค้าราคาถูกเพิ่มขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมประชากรแฝงได้รับการฝึกอาชีพ และการพัฒนาฝีมือแรงงานของตนเอง เพื่อนำไปสู่การมีรายได้ที่สูงขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนและประชากรแฝง ส่งเสริมร้านค้า/สถานประกอบการในพื้นที่ให้มีการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับชุมชน เช่น การรับคนเข้าทำงาน การทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นต้น เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมการเรียนรู้นอกระบบ เช่น กศน. จัดโครงการฝึกอาชีพให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นอาชีพเสริม หรือ สำหรับผู้ว่างงาน จัดอบรมกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการออมมากขึ้น จัดโครงการตลาดนัดธงฟ้า หรือสินค้าราคาถูกเพิ่มขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อคุ้มครองตนเองแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างสวัสดิการคุณภาพชีวิต และความมั่นคงของสังคมไทย ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ธุรกิจประกันภัย เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนและสังคมมากยิ่งขึ้น สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ใช้ระบบธนาคารเป็นเครื่องมือหรือเป็นช่องทางกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินและการออม สำนักงานคุ้มครองผู้ประกันภัยจังหวัดชลบุรี เพื่อคุ้มครองตนเองแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างสวัสดิการคุณภาพชีวิต และความมั่นคงของสังคมไทย ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ธุรกิจประกันภัย เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชน และสังคมมากยิ่งขึ้น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี ควรเพิ่มค่าแรงให้กับประชากรแฝงที่ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือให้มีคุณภาพและมีความก้าวหน้าในอาชีพให้มีโอกาสได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ส่งเสริมการสร้างรายได้ (การแปรรูปอาหาร) เช่น การทำไข่เค็ม , การแปรรูปปลาการปลุกผัก เช่น การปลุกคะน้า เมล็ดอ่อนทานตะวัน การจัดดอกไม้เพื่อสร้างรายได้ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ได้แก่ อ.เมืองชลบุรี อ.ศรีราชา อ.บางละมุง อ.สัตหีบ และ อ.เกาะสีชัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น เมื่อเกิดภัยพิบัติ หน่วยงานให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักการอยู่อาศัยประจำจริง

สรุปผลจากข้อมูลเชิงปริมาณ จากสถานการณ์ประชากรแฝงส่วนใหญ่ย้ายมาอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 47.9 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 16,926.87 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 11,743.17 บาท การออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,344.85 บาท และมีความต้องการบริการด้านรายได้และการออมอยู่ในระดับมาก เช่น การจัดหาแหล่งงบประมาณหรือเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ สอดคล้องการให้งบประมาณ

จากพัฒนาชุมชน อำเภอเกาะจันทร์ ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านเข้าร่วมกลุ่มพัฒนาอาชีพของหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ การอบรมให้ความรู้/พัฒนาทักษะด้านอาชีพ โดยชุมชนหรือภาครัฐ สอดคล้องบริการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น สตรีและครอบครัว ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน และยังมีหน่วยงานอื่นๆ เช่น หน่วยงานระดับอำเภอ หน่วยงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการให้บริการให้สวัสดิการด้านการให้บริการอบรม และพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ซึ่งมีความเพียงพอต่อความต้องการของประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี

4) ด้านสังคม

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเข้าถึงบริการทางสังคม เช่น ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีกิจกรรมร่วมกับชุมชน การเข้าไปเพื่อให้บริการกับประชาชน (Walk in) และบริการออกหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการกับประชาชนทั่วไปฟรี เช่น เสริมสวยสตรี ตัดผมชาย นวดแผนโบราณ และมีบริการสอนฟรีในชุมชน ร่วมกัน อปท. ในด้านการโภชนาการ งานประดิษฐ์ ร้อยลูกปัด เป็นต้น ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีการมอบเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนชั่วคราว จัดที่พักพิงชั่วคราว พร้อมปัจจัย 4 กรณีที่ตกทุกข์ได้ยากไม่มีที่พักพิง สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดชลบุรี ได้จัดเจ้าหน้าที่ไปให้คำปรึกษากับผู้ประกอบการที่มีความรู้เรื่องการดูแลเด็กที่มีพัฒนาการไม่เหมาะสม สถานสงเคราะห์คนพิการการณเวศม์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดกิจกรรมในพื้นที่ในวันคนพิการ และสนับสนุนกายอุปกรณ์สำหรับคนพิการโดยไม่ได้จำกัดว่าเป็นคนพิการในจังหวัดชลบุรีเท่านั้น สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี ให้โอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น โดยการประชุมและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ให้รู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่สามารถรับได้ ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมกิจกรรมในชุมชน เช่น ให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนที่อาศัยอยู่ เช่น เล่น โยคะ รำไทยเก็กร้องคาราโอเกะ ซึ่งทำให้เกิดการรวมกลุ่มในสังคมกลุ่มผู้สูงอายุด้วยตนเอง และในชุมชนที่อาศัยอยู่ เเคะชุมชนแหลมฉบัง ร่วมกับนิติบุคคลอาคารชุด ร่วมกันจัดกิจกรรมสำคัญต่าง เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ วันแม่ วันพ่อ เพื่อให้กิจกรรมร่วมกันภายในชุมชน เเคะชุมชนพญา มีการจัดกิจกรรมเดินแอโรบิก รำไม้พอง และเดินลีลาศ เพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพให้กับคนในชุมชน โดยเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอน (ยกเลิกเนื่องจากงบประมาณหมด) กิจกรรมการสวดมนต์และนั่ง

สมาชิกทุกเย็นวันอาทิตย์ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสงกรานต์ และวันเด็ก โดยจะได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางในเรื่องของงบประมาณ และสิ่งของสำหรับแจกผู้สูงอายุและเด็ก

อำเภอเกาะสีชัง มีกิจกรรมให้กลุ่มประชากรแฝงแข่งพายเรือ วิ่งเรือ ในวันสงกรานต์ เกิดกิจกรรมระหว่างคนในชุมชนกับประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในเรือ พร้อมทั้งส่งเสริมการย้ายทะเบียนราษฎรให้กับประชากรแฝงในพื้นที่โดยการขอความร่วมมือกับกลุ่มผู้ประกอบการ บริษัทเรือ ซึ่งยังได้ผลน้อยเพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของสิทธิสวัสดิการต่างที่ตนจะได้รับ อำเภอสตึก ให้บริการทำบัตรประชาชนให้กับประชาชนในพื้นที่และประชากรแฝง รวมทั้งสิ้น 180 ใบ/วัน (เนื่องจากเป็นจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้) ร่วมกับ รพ.สต. มีการจัดกิจกรรมการเดินแอโรบิกเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง และร่วมกับรพ.สต. จัดทำอนามัยเคลื่อนที่ โดยการออกเยี่ยมบ้านของประชาชน/ประชากรแฝง ในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ อำเภอเกาะจันทร์ ได้จัดให้มีช่องทางมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะอย่างไม่จำกัดว่าเป็นประชากรแฝงหรือไม่ เช่น สิทธิในการร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรม แก้ปัญหาในพื้นที่ สิทธิการเข้าร่วมกิจกรรมหน่วยอำเภอยิ้มเคลื่อนที่ ที่จะนำข่าวสารและบริการสาธารณะไปสู่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันการมีส่วนร่วมทางกิจกรรมสังคม การแจกสิ่งของจำเป็น เช่น น้ำยาซักผ้า โดยเปิดกว้างให้บุคคลทั่วไปทั้งที่เป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่และประชากรแฝงได้รับทุกคนที่มีความต้องการ บุคคลทั่วไปและประชากรแฝงมีส่วนร่วมในงานประเพณี เช่น งานสงกรานต์ งานลอยกระทง โดยสถานที่จัดงานคือบริเวณอ่างเก็บน้ำการมีส่วนร่วมกิจกรรมจะประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน แต่ส่วนใหญ่ประชากรแฝงจะไม่มีความรู้สิทธิในพื้นที่ การร้องเรียนสิ่งที่ไม่เป็นธรรมสามารถร้องเรียนได้ทุกคนแต่ต้องเป็นประเด็นในพื้นที่ อำเภอบ่อทอง ประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้าน หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ จัดโครงการและประชาสัมพันธ์ให้ประชากรแฝง ได้รับรู้สิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย แผนนโยบายของรัฐบาล อำเภอพนัสนิคม จัดกิจกรรมส่วนร่วมเพื่อให้ประชากรแฝงในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ได้มีการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาภัยทางสังคม หรือถูกทอดทิ้ง โดยการประสานงานกับหน่วยราชการต่างๆ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี สถานีตำรวจภูธรดอนหัวฬ่อ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนหัวฬ่อ และมีบริการสาธารณะสำหรับออกกำลังกายให้กับประชาชนทั่วไป จัดกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ซึ่งประชากรแฝงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ เทศบาลเมืองแสนสุข ส่งเสริมมี

กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา เทศบาลหนองปรือ จัดเวทีประชาคมตามชุมชนต่างๆ ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จัดทำแผนชุมชน เพื่อค้นหาปัญหาและนำมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดต่อไป เทศบาลเมืองบ้านสวนประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นคนในพื้นที่ เช่น กิจกรรมตามประเพณี เป็นต้น เทศบาลนครแหลมฉบัง ได้จัดกิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมสำคัญทางศาสนา เช่น งานวันสงกรานต์ งานเข้าพรรษา งานวันเด็ก จัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะ เทศบาลตำบลหนองปลาไหล ประชากรแฝงไม่ค่อยได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมบริการทางรัฐจัดให้เท่าที่ควร ส่วนที่จะได้รับบริการทางด้านสาธารณสุขส่วนใหญ่ เทศบาลตำบลโป่ง ได้มีกิจกรรมตามประเพณีต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น งานกิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา กิจกรรมทางศาสนา การจัดงานประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง มีกิจกรรมเทศบาลพบประชาชนในท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาป่า รับผิดชอบให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้การให้บริการทางสังคมมากขึ้น ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมให้ประชากรแฝงมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการชุมชน เช่น การบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้าน โดยไม่กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้าน ส่งเสริมให้ประชากรแฝงมีส่วนร่วมในกิจกรรมและประเพณีที่สำคัญของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมตามประเพณี กิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น กิจกรรมการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์งานต่างๆ เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้การให้บริการทางสังคมมากขึ้น ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในสังคม กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ให้มีการนำคนต่างด้าวที่สามารถพูดภาษาไทยได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้คนในชาติของตนเอง เพื่อรับบริการต่างๆ ตามสิทธิอันพึงมี

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย มีธุรกิจประกันภัยทุกอย่าง วินาศภัย เกี่ยวกับภัย ชุมชนรวมกลุ่มแล้วประสานให้หน่วยงานไปทำงานในพื้นที่ได้ สาธารณสุข จังหวัดชลบุรี สร้างกิจกรรมชุมชนที่จะทำให้ประชากรแฝงมีส่วนร่วมได้ เช่น การแสดงออก แสดงความคิดเห็น เวทีประชาคม การเข้าร่วมในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ประชากรแฝงเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างทัดเทียมการรณรงค์ในชุมชน การใช้สิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ ทำระบบทะเบียนกลาง สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี ควรให้ประชากรแฝงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม โดยเปิดโอกาสให้

ประชากรแฝงได้ตระหนัก เข้าใจ ในการใช้ชีวิตประจำวัน และรับบริการต่างๆ อย่างมีทั่วถึงและเสมอภาค สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือต้นไม้บริเวณที่อยู่อาศัย (พืชผักสวนครัวรั้วกินได้) สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ให้เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานเกษตร สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี การจัดโครงการต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร เน้นประชาชนในพื้นที่ตามภูมิลำเนา เห็นควรให้ประชากรแฝงได้เข้ามามีบทบาทด้วย เพราะประชากรแฝงไม่ได้ย้ายสำมะโนประชากร แต่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานาน

สรุปผลจากข้อมูลเชิงปริมาณ จากสถานการณ์ประชากรแฝงส่วนใหญ่รับรู้สิทธิประโยชน์ การบริการทางสังคม แต่ไม่เคยใช้ อีกทั้งมีความต้องการมีส่วนร่วมทางสังคม ระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง หน่วยงานในจังหวัดชลบุรีที่บริการสวัสดิการดังกล่าว เช่น เคหะชุมชนแหลมฉบัง ร่วมกับนิติบุคคลอาคารชุด ร่วมกันจัดกิจกรรมสำคัญ เคหะชุมชนพญา มีการจัดกิจกรรมเดินแอโรบิก ไร่ไม้พลอง และเดินลีลาศ โดยเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ ในการจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอน (ยกเลิกเนื่องจากงบประมาณหมด) มีกิจกรรมการสวดมนต์และนั่งสมาธิทุกเย็น อำเภอเกาะสีชัง มีกิจกรรมให้กลุ่มประชากรแฝงแข่งพายเรือ วิ่งเรือ ในวันสงกรานต์ อีกทั้งหน่วยงานระดับอำเภอและท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมสำคัญทางศาสนา งานวันสงกรานต์ งานเข้าพรรษา งานวันเด็ก เข้าวัดปฏิบัติธรรม รมรงค์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้การให้บริการทางสังคมมากขึ้น ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในสังคม กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ให้มีการนำคนต่างด้าวที่สามารถพูดภาษาไทยได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้คนในชาติของตนเอง เพื่อรับบริการต่างๆ ตามสิทธิอันพึงมี

ตารางที่ 4.26 สรุปผลการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา	มีบทบาทในการดูแลประชากรแฝง โดยการเปิดสอนฝึกอาชีพให้ฟรี ให้ที่พักอาศัย พร้อมอาหาร 3 มื้อฟรี เครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็น บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ชุดเครื่องแบบที่ใช้		✓	✓	✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	ในการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม บริการด้านการรักษาพยาบาล บริการด้านนันทนาการ เช่น ห้องสมุด โทรทัศน์กีฬา และดนตรี เป็นต้น				
ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรี	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ด้วยภารกิจสามารถทำงานกลุ่มคนไร้ที่พึ่งขอทาน ที่เป็นประชากรแฝง ให้สวัสดิการ ที่พักชั่วคราว บังคับ 4 ประสานส่งต่อ ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่งในด้านการดำรงชีวิตสิทธิตามกฎหมาย	✓			✓
สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดชลบุรี	ด้วยภารกิจให้การบำบัดรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนการศึกษา แนะนำ และฝึกอาชีพแก่เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ ตามพรบ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชนและภาคีเครือข่ายในการป้องกัน คุ้มครองเด็ก จากการถูกรุณกรรมหรือถูกกระทำ ความรุนแรง มีสวัสดิการให้บริการให้กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ด้านที่พักอาศัย และบังจาย 4 ด้านสังคมสงเคราะห์ และจิตวิทยา ด้านการบำบัดฟื้นฟู ด้านการศึกษาและฝึกทักษะอาชีพ เป็นต้น	✓	✓	✓	✓
สถานสงเคราะห์คนพิการ การุณยเวศม์	มีบทบาทให้ความรู้เกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมหรับคนพิการ ด้านข้อมูลข่าวสารสำหรับคนพิการ	✓			✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	สนับสนุน เครื่องอุปโภค บริโภค สำหรับคนพิการ สนับสนุนเงิน สงเคราะห์ครอบครัวคนพิการ และ สนับสนุนกายอุปกรณ์แก่คนพิการ เป็นต้น				
ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี	มีบทบาทในด้านผู้สูงอายุ การจัด อบรมหลักสูตรด้านผู้สูงอายุ ให้แก่ ผู้ดูแลและผู้ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ รวมทั้งประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อ เตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคม ผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ มีบริการ ห้องพักสำหรับบุคคลทั่วไปในภาค ราชการ		✓	✓	✓
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางละมุง	มีภารกิจ การศึกษาระบบการดูแล ผู้สูงอายุในระยะยาวด้านการจัด สวัสดิการ การศึกษาความสำคัญใน การดูแลผู้สูงอายุของชุมชน ท้องถิ่น การเสริมสร้างความสามารถของ ครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ ให้ ความช่วยเหลือผู้ดูแลผู้สูงอายุ	✓			✓
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดชลบุรี	มีบทบาทในการจัดสวัสดิการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ธรรมรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ ประชากรแฝงเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ				✓
เลหะชุมชนพิทยา	อยากจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ อยากจัดตั้ง ศูนย์เด็กเล็กสำหรับคนในชุมชน อยากให้มีกิจกรรมเต้นแอโรบิค รำไม้พลอง และเต้นลีลาศ เพื่อส่งเสริมด้าน สุขภาพให้กับคนในชุมชน อย่าง ต่อเนื่อง	✓		✓	✓
อำเภอเกาะสีชัง จ.ชลบุรี	มีนโยบายสร้างศูนย์เด็กเล็กรองรับ กลุ่มเด็ก ที่เป็นประชากรแฝงติดตาม	✓	✓		✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	พ่อแม่มาลงเรือสินค้า เพราะเด็กจะได้มีการศึกษา พัฒนาการของเด็กเหมือนเด็กทั่วไปเนื่องจากเกาะสีชัง ส่วนมากกลุ่มประชากรแฝงจะอยู่ในเรือ กลางทะเล เด็กเล็กเสี่ยงได้รับอันตรายตกเรือ และพัฒนาของเด็กจะไม่เหมือนเด็กทั่วไป อยู่ในทะเล				
อำเภอสัตหีบ จ.ชลบุรี	การจัดสวัสดิการเพิ่มเติมเช่น อยากให้มีการจัดงบประมาณในการฝึกอาชีพมากขึ้น อยากให้บุคลากรของประชากรแฝงในพื้นที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง อยากให้ช่วยเหลือในเรื่องของเงินอุดหนุนในการรักษาพยาบาล อยากให้มีหน่วยงานรับผิดชอบช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านสุขภาพ และความ เป็นอยู่	✓	✓		✓
อำเภอเกาะจันทร์ จ.ชลบุรี	การบริการประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะประชาชนในพื้นที่หรือประชากรแฝง แต่การจัดบริการบางอย่างอาจไม่ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากประชากรแฝงเป็นส่วนที่อยู่ นอกเหนือจากข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ การจัดสรรทรัพยากรหรือบริการบางอย่างในพื้นที่จึงอาจไม่ตรงกับจำนวนผู้อาศัยจริง เช่น การจ่ายแจกสวัสดิการบรรเทาภัยหนาว อาจแยกได้เฉพาะผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ดังนั้นในฐานะของที่ว่ากรอำเภอที่มีการกิจโดยตรงทางทะเบียนราษฎร จึงต้องผลักดันให้ประชากร	✓	✓		✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	แฝงที่มาอยู่ในพื้นที่ชายที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเข้ามาในอำเภอ เพื่อให้ข้อมูลประชากรตรงกับความเป็นจริง การจัดสรรทรัพยากรภาครัฐต่อหัว ประชากรจะมีความแม่นยำมากขึ้น ดังเช่น ที่จังหวัดภูเก็ตที่มีการรณรงค์ จนสามารถเพิ่มจำนวนประชากรในทะเบียนบ้านได้หลายหมื่นคน การมีนโยบาย “จิบกาแฟ แชร์ความคิด” หน่วยงานราชการ หน่วยงานท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ เอกชน เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมหรือหารือเรื่องประชากรแฝง				
อำเภอบ่อทอง จ.ชลบุรี	ให้บริการด้านข้อมูลและความรู้กับประชากรแฝงในพื้นที่อย่างเป็นกันเอง และไม่เลือกปฏิบัติ มีการขับเคลื่อนในการให้สวัสดิการในทุกๆ ด้าน เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ต่างๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชากรแฝงในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และสามารถเข้าถึงบริการทางสังคม	✓	✓		✓
เทศบาลตำบลคอนหัวฟ่อ	มีการจัดบริการสาธารณะเพื่อใช้ในการออกกำลังกาย มีห้องสุขาที่สะอาด การจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของสังคม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพ ความรู้ทางด้านกฎหมายเบื้องต้น การจัดการกรรมการแข่งขันกีฬา	✓	✓	✓	✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
เทศบาลเมืองแสนสุข	ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมและระดมทรัพยากร เพื่อสร้างให้ประชากรแฝงได้สามารถเข้าถึงสวัสดิการในด้านต่างๆ เช่น การมีงานทำ การได้รับการดูแลด้านสิทธิการรักษาพยาบาล	✓	✓	✓	✓
เทศบาลหนองปรือ	มีการบูรณาการทุกภาคส่วนของสังคมให้มีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายและพัฒนาเครือข่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจในการประสานงานส่งต่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความช่วยเหลือในการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการ มีประชาสัมพันธ์เรื่องสวัสดิการสังคมตามช่องทางต่างๆ เช่น การเป็นสมาชิกกองทุนรวมเพื่อการพัฒนาสวัสดิการชุมชนเทศบาลเมืองหนองปรือ จะได้รับสวัสดิการ เกิด ป่วย เสียชีวิต จัดประชุมทีมสหวิชาชีพเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือประชากรแฝงที่ประสบปัญหาทางสังคม ระดมทุนตั้งกองทุนผู้ยากไร้เกิดไ้ห้องครัวชั้นย้	✓	✓	✓	✓
เทศบาลเมืองบ้านสวน	มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องครอบครัว สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว	✓	✓	✓	✓
เทศบาลนครแหลมฉบัง	การจัดสวัสดิการต่างๆ ในเบื้องต้นของหน่วยงาน สามารถจะทำได้ตามอำนาจหน้าที่จะต้องเป็นประชากรในเขตพื้นที่เท่านั้น ประชากรแฝงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ แต่ในด้านสวัสดิการที่ช่วยเหลือ ยังไม่	✓	✓	✓	✓

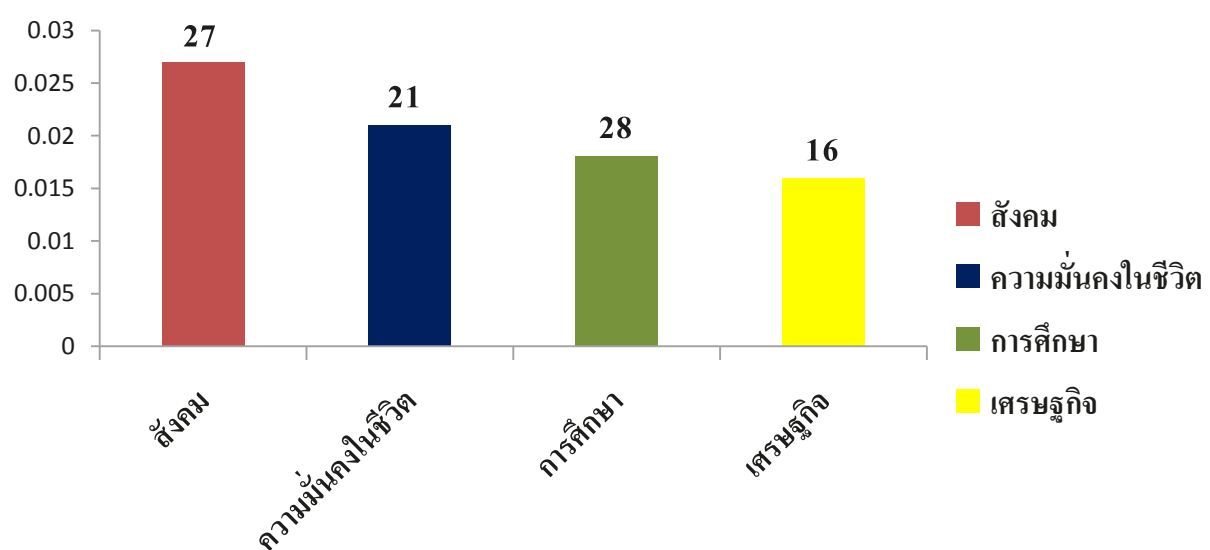
หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	สามารถช่วยเหลือได้เต็มที่				
เทศบาลตำบลหนองปลาไหล	จะดูแลกลุ่มประชากรแฝงที่ประสบปัญหาต่างๆ นอกเหนือจากการร้องเรียนและตรวจสอบให้การช่วยเหลือตามกระบวนการให้การช่วยเหลือ คงจะต้องมีการจัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อรับฟังปัญหาต่างๆ และนำมาเข้าที่ประชุมและดำเนินการในส่วนที่จำเป็น เป็นภารกิจของเทศบาล และการประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป	✓	✓	✓	✓
เทศบาลตำบลโป่ง	มีสวัสดิการสร้างสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อน ออกกำลังกาย ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมกลุ่ม เพื่อออกกำลังกาย พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ เช่น เต็นท์แอโรบิค เครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง ส่งเสริมชมรมจักรยาน มีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพื่อสิทธิประโยชน์อื่นๆมากมาย	✓	✓	✓	✓
เทศบาลตำบลนาป่า	ให้ความสำคัญและตระหนักในการจัดสวัสดิการแก่ประชากรแฝง โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการจัดสวัสดิการต่างๆ ในชุมชน คิดค้นการจัดสวัสดิการใหม่ๆ เพิ่มขึ้นรวมทั้งตระหนักให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดสวัสดิการต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ กระตุ้นผู้นำชุมชนให้เห็นความสำคัญ และปฏิบัติกับประชากรแฝงอย่างเท่าเทียมกัน	✓	✓	✓	✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	จัดกิจกรรม/โครงการ เกี่ยวกับสวัสดิการให้กับประชาชน				
องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ	บทบาทในการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการให้กับกลุ่มประชากรแฝงที่อยู่ในพื้นที่ ยังไม่มีความชัดเจนมากนักที่ปฏิบัติอยู่จะเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำเพื่อให้ได้รับสวัสดิการเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เนื่องจากยังพบปัญหาในการกำหนดหลักเกณฑ์ภูมิฐานะตามทะเบียนบ้าน	✓	✓	✓	✓
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ	การบริหารจัดการด้านระบบสาธารณสุขปกศให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ การจัดการขยะ/มลพิษสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ป้องกันโรคติดต่อในชุมชน สร้างระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด ตั้งจุดตรวจสารเสพติด เป็นต้น การส่งเสริมการพัฒนาเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ การส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ	✓	✓	✓	✓
เทศบาลตำบลคอนหัวฟ่อ	มีการจัดบริการสาธารณะเพื่อใช้ในการออกกำลังกาย มีห้องสุขาที่สะอาด การจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของสังคม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพ ความรู้ทางด้าน	✓	✓	✓	✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
	กฎหมายเบื้องต้น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา				
สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี	บทบาทการขับเคลื่อนการเข้าถึงระบบการรักษาพยาบาลที่เท่าเทียมกัน การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลและการเปลี่ยนสิทธิการรักษาที่เหมาะสม รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่ผู้มารับบริการจะได้รับตามสิทธิการรักษาของตน ได้รับการด้านส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคอย่างทั่วถึงได้รับโอกาส การสนับสนุน สำหรับประชากรแฝงกลุ่มพิเศษที่ท้องถิ่นได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น กลุ่มพิการผู้สูงอายุ เป็นต้น	✓			✓
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี	บทบาทในการขับเคลื่อนในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลประชากรแฝงในพื้นที่ร่วมบูรณาการการทำงาน กับองค์กรหลัก(เจ้าภาพ) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดูแลในเรื่องของการจัดสวัสดิการสังคม ความเสมอภาคให้กับประชากรแฝงในพื้นที่				✓
สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี	บทบาทในการขับเคลื่อนในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลประชากรแฝงในพื้นที่ ให้ประชากรแฝงมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยงาน เช่น การอบรมด้านอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริม			✓	✓
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	บทบาทในการขับเคลื่อนในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลประชากรแฝงใน				✓

หน่วยงาน	บทบาท	สวัสดิการ 4 ด้าน ในจังหวัดชลบุรี			
		ความมั่นคง	การศึกษา	เศรษฐกิจ	สังคม
ชลบุรี	พื้นที่บทบาทในการเข้าถึงประชากรแฝง ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งวิทยุชุมชน เคเบิลทีวีท้องถิ่น เสียงตามสาย ป้ายติดประกาศต่างๆ ที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล อำเภอ ให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย ทั้งภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่เป็นประชากรแฝงด้วย				

จากตารางสรุปผลการจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี มีการจัดสวัสดิการสังคม การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการได้รับบริการทางสังคมมากที่สุด จำนวน 27 หน่วยงาน รองลงมา มีการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงในชีวิต ทั้งด้านสุขภาพ ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม จำนวน 21 หน่วยงาน มีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ และการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร จำนวน 18 หน่วยงาน และมีการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ทั้งรายได้และการออม จำนวน 16 หน่วยงาน

ภาพที่ 4.1 สถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคมประชากรแฝงจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี

บทที่ 5

บทสรุปข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรีขึ้น เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและมาตรการในการรองรับและป้องกันปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงอย่างทั่วถึง

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาถึงสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยการใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการบริการด้านต่างๆ ต่อบุคคลที่เป็นกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่ เชิงคุณภาพเป็นการศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มประชากรแฝง ในประเด็นการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรแฝง) ในทุกๆ ด้าน โดยศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะการจัดบริการต่างๆ ว่ามีวิธีการอย่างไร จัดให้ในลักษณะใด ซึ่งใช้ศึกษาหลายวิธีการ อาทิเช่นการศึกษาเอกสาร ทั้งเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) หรือการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดบริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่โดยคัดเลือกจากประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี จำนวน 11 อำเภอ จากฐานข้อมูลองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (2553)

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. สถานการณ์ปัญหาประชากรแฝงในปัจจุบัน พื้นที่จังหวัดชลบุรี

1.1 ด้านความมั่นคงในชีวิตประเด็นครอบครัว ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มาอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ เป็นสามี/ภรรยาที่มาอยู่ด้วยกัน

ประเด็นสุขภาพปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัวประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว หลักประกันสุขภาพประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้หลักประกันจากประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐ ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยใช้การใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยรัฐ

ประเด็นที่อยู่อาศัยประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านเช่า/ห้องเช่า ลักษณะสภาพที่อยู่อาศัยด้านความมั่นคงแข็งแรงส่วนใหญ่มีความมั่นคง ด้านห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้าน

ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย ด้านแสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวันมีเพียงพอ ด้านความสะดวกภายในบ้านและบริเวณบ้าน ด้านความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเช่น ไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน

1.2 ด้านการศึกษา

ประเด็นการศึกษาการบริการด้านการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอรรถศาสตร์ เช่น ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ รู้แต่ไม่เคยใช้ด้านห้องสมุดประชาชน/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านการเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา รู้แต่ไม่เคยใช้บริการ ด้านสื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตตำบล ร้อยละรู้แต่ไม่เคยใช้บริการด้านการจัดไปทัศนศึกษาดูงาน ร้อยละรู้แต่ไม่เคยใช้บริการ

ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารช่องทางการเข้าถึงข้อมูลประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทาง ส่วนใหญ่เข้าถึงทางโทรทัศน์

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นรายได้เมื่อมีการเปรียบเทียบอาชีพก่อนและหลังย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป ก่อนย้าย หลังย้ายเข้ามาอยู่ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.9 แสดงว่าคนส่วนใหญ่ที่ย้ายมายังคงอาชีพเดิมอาชีพเกษตรกรรม

รายได้หลักหรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัวประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จากการทำงาน รายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่าย และการออมประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท รายได้เฉลี่ย 16,926.87 บาท ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 11,743.17 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีการออม ออมเฉลี่ย 1,344.85 บาท

วิธีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงิน ยืมญาติ/พี่น้อง

1.4 ด้านสังคม

ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคมการรับรู้หรือการใช้บริการตามสิทธิประโยชน์การบริการทางสังคมประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชนส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิเช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึกส่วนใหญ่รู้ เบี้ยยังชีพของภาครัฐเช่น เบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุเบียดบังชีพคนพิการ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุผู้พิการ ส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม/ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติพิพิภักดิ์ที่โบราณสถานสวนสัตว์โรดมหรสพส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่แพ้อาศัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้ ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่รู้แต่ไม่เคยใช้

กิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวันประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมนอกเหนือกิจวัตรประจำวัน ส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ เป็นต้น

2. ความต้องการการบริการของประชากรแฝงต่อการให้บริการของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของการจัดการบริการสวัสดิการสังคม ประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการได้รับการจัดสวัสดิการ ประกอบด้วย

ด้านความมั่นคง ความต้องการบริการสวัสดิการด้านสุขภาพ ระดับมาก ความต้องการบริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมระดับปานกลาง

ด้านการศึกษาความต้องการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ระดับมาก ความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ระดับมาก

ด้านเศรษฐกิจ ความต้องการบริการทางด้านรายได้และการออมระดับมาก

ด้านสังคมความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมระดับมากความต้องการบริการทางสังคม ระดับมาก

3. การให้บริการสวัสดิการของภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรแฝง

ด้านความมั่นคง มีหน่วยงานที่ให้บริการสวัสดิการ เช่น หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรีสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดชลบุรีสถานสงเคราะห์คนพิการการณยศวิวัฒน์ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้าน

บางละมุง เคหะชุมชนพิทยาหน่วยงานระดับอำเภอ ได้แก่ อำเภอเกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง หน่วยงานระดับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลหนองปรือ เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลตำบลหนองปลาไหล เทศบาลตำบลโป่ง เทศบาลตำบลนาป่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ และหน่วยงานระดับกระทรวง ได้แก่ สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี

ด้านการศึกษา มีหน่วยงานที่ให้บริการสวัสดิการ เช่น หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษาสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดชลบุรีศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี หน่วยงานระดับอำเภอ ได้แก่ อำเภอเกาะสีชัง อำเภอสัตหีบอำเภอเกาะจันทร์อำเภอบ่อทองและหน่วยงานระดับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลหนองปรือ เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลตำบลหนองปลาไหล เทศบาลตำบลโป่ง เทศบาลตำบลนาป่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ

ด้านเศรษฐกิจ มีหน่วยงานที่ให้บริการสวัสดิการ เช่น หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษาสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดชลบุรีศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุจังหวัดชลบุรี เคหะชุมชนพิทยา หน่วยงานระดับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลหนองปรือ เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลตำบลหนองปลาไหล เทศบาลตำบลโป่ง เทศบาลตำบลนาป่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ และหน่วยงานระดับกระทรวง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี

ด้านสังคม มีหน่วยงานที่ให้บริการสวัสดิการ เช่น หน่วยงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรี สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดชลบุรี สถานสงเคราะห์คนพิการการุณยเวศม์ ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุจังหวัดชลบุรี ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี เคหะชุมชนพิทยาหน่วยงานระดับอำเภอ ได้แก่ อำเภอเกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง หน่วยงานระดับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลหนองปรือ เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลตำบลหนองปลาไหล เทศบาลตำบลโป่ง เทศบาลตำบลนาป่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อและหน่วยงานระดับกระทรวง ได้แก่ สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี

4. ข้อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประชากรแฝงจากหน่วยงานในพื้นที่

1. ประชากรแฝงต้องให้ความสำคัญในการย้ายทะเบียนบ้านเพื่อสิทธิสวัสดิการของตนเอง
2. ข้อเสนอการปรับด้านระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับประชากรแฝงให้เปิดกว้างในเรื่องให้บริการ เช่น การย้าย การเปลี่ยนชื่อการปรับอำนาจให้กับท้องถิ่นสามารถทำได้
3. ระเบียบสภาพบ้านเช่า ในชุมชน ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ พักอาศัยอยู่กันหลายคน ควรมีจัดระเบียบบ้านพักให้ถูก กำหนดชัดเจนว่าควรพักได้กี่คน โดยให้เจ้าของบ้านเช่าเป็นผู้ดูแล ช่วยลดพฤติกรรมเลียนแบบการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ปกครอง
4. สวัสดิการที่รัฐจัดให้กับประชากรที่มีสามะ โนครัวในเขตพื้นที่เท่านั้น รัฐควรจัดสวัสดิการให้กับเด็กในวัยเรียนให้เหมาะสม กรณีเด็กมีสัญชาติไทย
5. แก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้น โดยการส่งเสริมการเกษตรให้เด็กในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ และทางโรงเรียนนำผลผลิตมาทำเป็นอาหารกลางวันสามารถแบ่งเบาภาระผู้ปกครองเด็ก
6. หน่วยงานในชุมชน สวนสุขภาพสาธารณะ จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับคนพิการ เช่น ทางลาดที่เหมาะสม ห้องน้ำคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงบริการนั้นได้
7. มองกลุ่มประชากรแฝงเป็นเรื่องปัญหา เพราะงบประมาณที่ได้มาเฉพาะที่อยู่ในกลุ่มทะเบียนราษฎร แต่กลุ่มประชากรแฝงที่มาทำงานเป็นภาระของหน่วยงานอำเภอที่จะต้องดูแลคนกลุ่มนี้ด้วย มองว่าหน่วยงานภาครัฐควรณรงค์ให้กลุ่มประชากรแฝงย้ายบ้านมาอยู่อาคาร/บ้านเช่าได้และควรมีหน่วยบริการให้ความรู้ต่อสถานประกอบการในการย้ายกลุ่มประชากรแฝงเข้ามาเป็นคนอำเภอพานทอง
8. ควรจะสนับสนุนให้มีอาชีพในท้องถิ่น จังหวัดทั่วถึง เพื่อลดจำนวนประชากรแฝงในชลบุรีเนื่องจากประชากรแฝงเข้ามาเพื่อหางานไม่มีเวลาในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม บริษัทนายจ้างควรมีการอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น เรื่องของแรงงานสัมพันธ์ นายจ้างลูกจ้าง ควรมีการอบรมในการวางแผนทางการเงินการออมให้กับลูกจ้างบริษัท
9. ประชากรแฝงควรมีสิทธิเท่าเทียมกับประชากรในพื้นที่เรื่อง ที่อยู่อาศัย เงินสงเคราะห์ หรือเงินกู้ยืม จากกองทุนต่างๆ แต่อาจจะมีต้องเงื่อนไข มีสิทธิ มีเสียงในการรวมกลุ่มตั้งชมรม เพื่อเข้าถึงบริการทางสังคม
10. เสนอควรเจาะลึกด้านความต้องการสวัสดิการเป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ โดยเน้นกลุ่มประชากรแฝงที่เดือดร้อน การเข้าถึงเบี้ยยังชีพ บางครั้งอยู่ต่างพื้นที่ทำให้ขาดสิทธิ์ลำดับ

แรกต้องพิจารณาก่อนว่าประชากรแฝงนั้น ในจำนวนทั้งหมดมีผู้ที่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจำนวนเท่าไร จึงจะให้ความช่วยเหลือได้ตรงจุด เพราะประชากรแฝงคือประชาชนต่างถิ่นที่ย้ายเข้ามาในจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่ย้ายมาเพื่อประกอบอาชีพ จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าประชากรแฝงทั้งหมดหรือส่วนใหญ่คือผู้ที่สมควรได้รับการจัดสวัสดิการเพิ่มจากสวัสดิการสังคม ซึ่งตามปกติก็มิได้มีการแบ่งแยกประชากรแฝงหรือประชาชนในพื้นที่ เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล การเข้าโรงเรียนการประกอบอาชีพ หรือสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น แต่ปัญหาจากประชากรแฝงที่ควรแก้ไขน่าจะเป็นเรื่องของงบประมาณภาครัฐที่กระจายลงสู่พื้นที่ไม่ตรงกับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงในจังหวัดที่ได้รับงบประมาณจากส่วนกลาง เพื่อนำมาจัดสวัสดิการในพื้นที่ให้เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่แท้จริง

11. ระบบการจัดบริการทางสังคม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน โดยไม่เลือกถือปฏิบัติเนื่องจากชลบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเมืองเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีประชากรแฝงจำนวนมากเข้ามาทำงานทำและประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งควรจัดสวัสดิการให้ประชากรแฝงได้รับคุณภาพชีวิตในทุกๆด้าน เพื่อส่งเสริมประชากรแฝงให้มีความเป็นอยู่แก่คุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์

12. กรณีที่ประชากรแฝงเข้ามาอยู่อาศัยเกิน 5 ปี ควรย้ายภูมิลำเนาเข้ามาในพื้นที่ที่อาศัยเพื่อจะได้จัดสวัสดิการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อไป

13. ภาครัฐควรให้ความสำคัญโดยการเป็นเจ้าภาพหลักมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับประชากรแฝงในด้านต่างๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่าเรือแห่งประเทศไทย ฯลฯ

5.2 ข้อเสนอ

จากการศึกษาถึงสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ในประเด็นการให้บริการสวัสดิการสังคมกับประชากรแฝงในทุกๆ ด้าน คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตและข้อเสนอที่เจาะจงบางประการ ในด้านทัศนคติมุมมองความคาดหวังและสภาพความจริงต่อการจัดสวัสดิการในกลุ่มประชากรแฝง ดังนี้

1. ทักษะมุมมองที่มีต่อประชากรแฝง

การทำความเข้าใจต่อความหมายของประชากรแฝง พบว่าได้มีการกล่าวถึงประชากรแฝงว่าเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดหนึ่งๆ โดยไม่ได้มีชื่อทางทะเบียนราษฎรตรงตามความเป็นจริง ซึ่งประชากรแฝงอาจมีวัตถุประสงค์การอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดนั้นๆ เพื่อการศึกษา การทำงาน ประกอบอาชีพ หรือการติดตามครอบครัว เป็นต้น ลักษณะสำคัญของประชากรแฝงจึงเป็นกลุ่มประชากรที่มีการย้ายถิ่นจากพื้นที่ต้นทางไปสู่พื้นที่ปลายทาง การย้ายถิ่นที่เกิดขึ้นจึงสะท้อนให้เห็นปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันจากพื้นที่ต้นทาง ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเงื่อนไขด้านเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ การแสวงหาโอกาสในการทำงานที่ดีกว่า หรือการติดตามเป็นครอบครัว ขณะเดียวกันในพื้นที่ปลายทางก็มีแรงดึงดูดที่ก่อให้เกิดการย้ายถิ่น ด้วยมีศักยภาพที่ดีกว่า เช่น มีแหล่งงานที่หลากหลาย มีเครือข่ายที่จะช่วยให้เข้าถึงแหล่งงานที่ดี ทั้งนี้ภาครัฐควรขยายการจ้างงาน เช่น นิคมอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น ดังนั้น จึงมองประชากรแฝงผ่านลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่มีย้ายถิ่นเป็นสำคัญ

ความเข้าใจต่อความหมายของประชากรแฝงคือประชากรจากพื้นที่ต้นทางมีการย้ายถิ่นและอยู่อาศัยในพื้นที่ปลายทาง โดยไม่ได้แจ้งย้ายทะเบียนราษฎรตามกฎหมายกำหนด ทำให้กลุ่มประชากรดังกล่าวถือเป็นประชากรแฝงในพื้นที่ปลายทางนั้นๆ จากการนำเสนอผลการศึกษา ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการการจัดบริการสวัสดิการสังคมในกลุ่มประชากรแฝงพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่าประชากรแฝงส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน มีการย้ายถิ่นจากภูมิภาคอื่นๆ เข้ามาเป็นแรงงานในสถานประกอบการ ลูกจ้างบริษัท ห้างร้านต่างๆ รวมถึงการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพอิสระอื่นๆ ประชากรแฝงเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัด ทั้งนี้ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ นั้น โดยเฉพาะในการเข้าถึงและรับบริการสวัสดิการสังคมนั้น ยังเป็นข้อห่วงใยที่ต้องได้รับการพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการจัดสวัสดิการที่สอดคล้อง เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรแฝง

โดยสรุป หน่วยงานและองค์กรในจังหวัดชลบุรี มีทักษะและมุมมองต่อกลุ่มประชากรแฝงว่าแท้จริงแล้วประชากรแฝงคือกลุ่มบุคคลที่เป็นประชาชนคนไทย ที่มีการย้ายถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยส่วนใหญ่จะเข้ามาเป็นแรงงานในสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ มุมมองต่อกลุ่มประชากรแฝงจึงไม่ได้มองว่าเป็นบุคคลที่แปลกแยกแตกต่างจากประชากรดั้งเดิม เพียงแต่ประชากรที่ย้ายถิ่นเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชลบุรีนั้น ไม่ได้แจ้งย้ายหรือไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรจังหวัดชลบุรี จึงเรียกกลุ่มประชากรเหล่านี้ว่าเป็นประชากรแฝง

2. ความคาดหวังและสภาพความจริงต่อการจัดสวัสดิการในกลุ่มประชากรแฝง

จากทักษะ/มุมมองที่มีต่อประชากรแฝงดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น มุมมองต่อประชากรแฝงจึงสามารถทำความเข้าใจได้ตามลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏ เช่น ประชากรแฝงที่เป็นเด็กและเยาวชน ประชากรแฝงที่เป็นแรงงาน ประชากรแฝงที่เป็นผู้สูงอายุ คนพิการ หรือประชากรแฝงที่ถูกทอดทิ้งในชุมชน เป็นต้น ความเข้าใจต่อประชากรแฝงจึงไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างหรือมีลักษณะพิเศษจากการจำแนก

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการสวัสดิการสังคม เพียงแต่ประชากรแฝงเป็นประชากรที่ไม่มีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนราษฎรจังหวัดชลบุรี ความคาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่มีต่อการได้รับการจัดสวัสดิการจึงปรากฏดังนี้

2.1 ประชากรแฝงทุกคนในจังหวัดชลบุรีได้รับสิทธิรักษาพยาบาลอย่างไม่มีเงื่อนไข

หน่วยงานและองค์กรในจังหวัดชลบุรี มีความคาดหวังให้ประชากรแฝงได้รับสิทธิรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึงและไม่มีเงื่อนไข แต่ในสภาพเป็นจริงโดยข้อเท็จจริงตามระเบียบ/กฎหมาย ประชากรแฝงจะสามารถใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลในเขตชลบุรีได้นั้นจะต้องมีเจ้าบ้านในเขตชลบุรีรับรอง ซึ่งโดยทั่วไปประชากรแฝงจะไม่ทราบในสิทธิดังกล่าว และเลือกรักษาตามคลินิกเอกชนหรือกลับไปรักษาพยาบาลในถิ่นพำนักของตน ทั้งนี้โดยทั่วไปนั้นประชากรแฝงอยู่ในวัยแรงงานที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์จะมีแต่เพียงเด็กและคนชราที่จะมาใช้สิทธิรักษาพยาบาล

2.2 บุตรหลานของประชากรแฝงได้รับสิทธิด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานตามช่วงวัยโดยไม่มีเงื่อนไข

ลักษณะของการย้ายถิ่นของประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่า มีการย้ายถิ่นติดตามมาในลักษณะของครอบครัว ซึ่งในบางครอบครัวจะมีเด็กติดตามมาด้วย ความคาดหวังต่อการจัดการสวัสดิการในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวจึงต้องการให้ได้รับการศึกษาตามช่วงวัย ซึ่งเป็นไปตามสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในบางกรณีที่พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานในเวลากลางวัน สมาชิกภายในกลุ่มเห็นว่าควรมีสถานที่รับเลี้ยงหรือดูแลเด็ก เพื่อให้เด็กมีความปลอดภัย ลดปัญหาความเสี่ยงจากภัยอันตรายต่างๆ ด้านการศึกษา

สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในการได้รับสวัสดิการในกลุ่มประชากรแฝงที่เป็นเด็ก พบว่า เด็กที่ติดตามพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามาทำงานหรืออยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมักประสบปัญหาการปฏิเสธการรับเข้าศึกษาระหว่างภาคเรียน ทำให้เด็กไม่ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง บางส่วนต้องอยู่เพียงลำพังในช่วงเวลาที่พ่อแม่ออกไปทำงาน ทำให้เป็นความเสี่ยงที่เด็กจะได้รับอันตรายจากภัยต่างๆ

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาพบว่า สาเหตุสำคัญเกิดจากเงื่อนไขการรับเข้าศึกษาของโรงเรียนที่มีวงรอบการรับเข้าศึกษาตามปฏิทินปีการศึกษา ส่งผลให้เด็กที่มีการย้ายถิ่นระหว่างภาคเรียนไม่สามารถเข้ารับการศึกษารับในโรงเรียนได้ ประกอบกับในสภาพความเป็นจริงสถานศึกษาของรัฐในเขตจังหวัดชลบุรีบางแห่ง จะไม่รับเด็กนอกเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีเข้าศึกษาและถูกขับให้ไปเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนเอกชน ซึ่งได้ให้เหตุผลประกอบถึงสภาพการณ์ดังกล่าวว่า เนื่องจากงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้จะถูกกำหนดโดยนับจากรายหัวของเด็กนักเรียนในเขตพื้นที่ หากมีการรับเด็กนอกเขตพื้นที่จะส่งผลต่อการใช้จ่าย/ไปเบียดบังงบประมาณที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะ:

แนวทางการในการแก้ไขปัญหาจึงต้องอาศัยการปรับ ระเบียบกฎเกณฑ์การรับเข้าศึกษา ระหว่างภาคเรียนที่ยืดหยุ่นมากกว่าที่เป็นอยู่ รวมหน่วยงานท้องถิ่นต้องมีสถานที่ในการดูแลเด็กในช่วงเวลา กลางวัน ทั้งนี้ในส่วนของสถานประกอบการต้องพิจารณาจัดให้มีสถานที่รับเลี้ยงเด็กภายในสถาน ประกอบการร่วมด้วย เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึงสวัสดิการที่หลากหลาย

นอกจากนี้พื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มีความน่าสนใจ ในปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กเร่ร่อนในพื้นที่สาธารณะ ลักษณะและสภาพปัญหาของกลุ่ม เด็กดังกล่าว เป็นกลุ่มที่อยู่นอกระบบความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ทำให้มีความเสี่ยงต่อการ ดำเนินชีวิต การจัดสวัสดิการเพื่อให้การดูแล คุ้มครองแก่กลุ่มเด็กเร่ร่อนจึงต้องมีการศึกษา ทำความเข้าใจ สภาพปัญหา ความต้องการของเด็กให้ชัดเจน เพื่อจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และออกแบบช่องทางในการ เข้าถึงสวัสดิการของเด็กเร่ร่อน

2.3 บุคลากรประจำการแฝงได้รับการเลี้ยงดูตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ

การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครอง/ดูแลได้ถูกกำหนด เป็นกฎกระทรวงฯแต่ในสภาพความเป็นจริงพบว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรียังคง ขาดการดูแลตามมาตรฐานดังกล่าว กล่าวคือ ยังพบเด็กไร้บ้าน (homeless) เด็กไร้ที่พึ่ง เด็กขอทาน และเด็ก ถูกทารุณกรรมในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นบุตรหลานของประชากรแฝงที่เข้ามา ประกอบอาชีพเป็นแรงงานในเขตจังหวัดชลบุรี

2.4 ประชากรแฝงในเขตจังหวัดชลบุรีมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย

พื้นที่จังหวัดชลบุรีมีที่พักอาศัยที่หลากหลาย ประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นเข้ามาจึงมีทางเลือกใน การเข้าถึงที่พักอาศัยตามศักยภาพของตนที่สามารถจ่ายค่าเช่าได้ ทั้งนี้ประชากรแฝงบางส่วนมีที่พักที่สถาน ประกอบการหรือนายจ้างจัดเตรียมไว้ให้จึงไม่มีข้อห่วงใยมากนักแต่สำหรับกลุ่มประชากรแฝง โดยส่วนใหญ่ที่เป็นแรงงานที่ได้ค่าแรงในราคาถูก การลดรายจ่ายด้วยการเช่าที่อยู่อาศัยประเภทเช่ารายเดือนในราคา ถูกจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญของแรงงาน โดยลักษณะที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่ประชากร แฝงในเขตจังหวัดชลบุรีเช่าอยู่นั้นจะอยู่ในอัตราค่าเช่าเดือนละ 1,000 – 2,000 บาทโดยประมาณ และมี ลักษณะที่ไม่ปลอดภัยทั้งในส่วนของที่พักและสภาพแวดล้อม กล่าวคือ เป็นห้องแถว บ้างมีสภาพที่ผุพังและ อยู่ในชุมชนแออัด โดยเฉพาะกลุ่มประชากรแฝงที่เป็นแรงงานก่อสร้าง ซึ่งมีการสร้างสิ่งปลูกสร้างเพื่ออยู่ อาศัยเป็นการชั่วคราว ในลักษณะอาคารหรือบ้านสังกะสี ซึ่งไม่มีความมั่นคง ปลอดภัยมากพอต่อการพัก อาศัย รวมถึงการมีระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะต่อการมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงปลอดภัย: หน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทในการ สอดส่องดูแลสภาพที่พักอาศัยของแรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ

2.5 ประชากรแฝงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและเข้าถึงแหล่งงานอย่างปลอดภัย

ด้วยพื้นที่ของจังหวัดชลบุรีเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการ โรงงานขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลาย รวมถึงการมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เป็นแรงดึงดูดให้มือนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและนอกประเทศเข้ามาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ส่งผลให้ธุรกิจการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีความต้องการของประชากรวัยแรงงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีการย้ายถิ่นเข้ามาของประชากรแฝงอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา จึงมีความคาดหวังร่วมกันว่าอยากให้ประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นเข้ามาได้เข้าถึงแหล่งงานที่มั่นคงปลอดภัย ไม่ถูกหลอกลวง รวมถึงในกลุ่มประชากรแฝงที่เป็นแรงงานในสถานประกอบการต่างๆ ต้องได้รับการดูแลสิทธิสวัสดิการตามกฎหมายกำหนด

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพความจริงในพื้นที่พบว่า ประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่จะมีเครือข่ายที่เป็นเครือญาติ เพื่อน หรือคนรู้จักแนะนำแหล่งงานในเบื้องต้นอยู่ก่อนแล้ว ทำให้ในเบื้องต้นประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นเหล่านั้นเข้าถึงแหล่งงานได้อย่างปลอดภัย ดังนั้นในประเด็นการเข้าถึงแหล่งงาน จึงขึ้นอยู่กับศักยภาพและเครือข่ายในการแนะนำประชากรที่ย้ายถิ่นเพื่อให้เข้าถึงแหล่งงาน

นอกจากนี้ยังมีในกลุ่มประชากรแฝงจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่จังหวัดชลบุรี สามารถพบได้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วินมอเตอร์ไซด์ หาบเร่ แผงลอย ค้าขายรถเข็นตามท้องถนนหรือตามชายหาด เป็นต้น บุคคลที่ประกอบอาชีพเหล่านี้ถือเป็นผู้หนึ่งในกลุ่มประชากรแฝงที่ขาดความมั่นคงด้านสิทธิสวัสดิการเมื่อเปรียบเทียบกับลูกจ้างในสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะ :

1) กลุ่มประชากรแฝงในสถานประกอบการ บทบาทภาครัฐจึงควรมีช่องทางการแนะนำแหล่งงานหรือแนวทางการประกอบอาชีพที่หลากหลาย สวัสดิการเรื่องที่พิกอาศัย โดยเฉพาะเทคนิคอุตสาหกรรม ในการให้สวัสดิการแก่พนักงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรย้ายถิ่นได้เข้าถึงแหล่งงานอย่างปลอดภัย รวมถึงต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ ควบคุม กำกับสถานประกอบการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

2) กลุ่มประชากรแฝงที่เป็นแรงงานนอกระบบ การจัดบริการสวัสดิการสังคม ต้องมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิประกันสังคมผู้ใช้แรงงานนอกระบบมาตรา 40 เพื่อให้ประชากรกลุ่มนี้มีหลักประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ได้รับการคุ้มครองเมื่อประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ประกันสังคมต้องร้อยเปอร์เซ็นต์

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวต้องมีการทำงานเชิงรุก ประสานการทำงานร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เพราะแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ความสำคัญของการเข้าร่วมในสิทธิประกันสังคมดังกล่าว แนวทางการปฏิบัติงานจึงต้องมีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่

รับผิดชอบและหน่วยงานในพื้นที่ (ท้องถิ่น ชุมชน) เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคมมาตรา 40 ให้แก่ ประชากรแฝงที่เป็นแรงงานนอกระบบ

อนึ่ง มีกรณีตัวอย่าง ในตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี มีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์กลุ่มหนึ่งที่เข้มแข็งและครั้งหนึ่งประชากรแฝงสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการกับปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานของประชากรแฝงได้ ในปัจจุบันกลุ่มดังกล่าวจึงไม่รับสมาชิกที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ ซึ่งหากมีการหนุนเสริมให้กลุ่มมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ก็สามารถจัดรูปแบบกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ดังกล่าวมาสร้างสวัสดิการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประชากรแฝงของจังหวัดชลบุรีได้อีกทางหนึ่ง

2.6 การจัดสวัสดิการแก่ประชากรแฝงในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุให้ได้รับสิทธิเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

ด้วยลักษณะของประชากรแฝงที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ส่วนหนึ่งเป็นแรงงานที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัยมาเป็นเวลานาน จนอยู่ในช่วงวัยของผู้สูงอายุ บางคนทำงานประสบความสำเร็จสามารถดูแลและจัดการชีวิตของตน หากแต่ในบางรายกลายเป็นผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งไม่ญาติพี่น้องคอยดูแล รวมถึงไม่มีบ้านในภูมิลำเนาให้กลับ สภาพปัญหาของประชากรแฝงกลุ่มผู้สูงอายุเหล่านี้จึงมีความน่าห่วงใย ทั้งปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหารายได้ ปัญหาที่พักอาศัย ฯลฯ ดังนั้นความคาดหวังต่อการจัดสวัสดิการในเบื้องต้นจึงอยากให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทุกๆ คน เพราะถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่ภาครัฐได้จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นประชาชนคนไทย นอกจากนี้ยังคาดหวังให้ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ คนไร้ที่พึ่ง ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร และแนวทางการปฏิบัติงานต่อกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวด้วย

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงพบว่า ประชากรที่เป็นผู้สูงอายุโดยพื้นฐานคือ ประชาชนคนไทย ซึ่งได้รับสิทธิสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นประจำอยู่แล้ว หากแต่ในข้อห่วงใยที่ปรากฏเป็นข้อเท็จจริงคือ ผู้สูงอายุเหล่านั้นมักอาศัยอยู่เพียงลำพัง ไม่มีญาติพี่น้องหรือคนดูแล ส่งผลให้ประสบความยากลำบากเมื่อมีอาการเจ็บป่วย แม้ในชุมชนจะมีเพื่อนบ้านหรือคนรู้จัก รวมถึง อสม. คอยสอดส่อง ดูแล แต่ก็ไม่เพียงพอ เพราะถือเป็นประชากรแฝงในพื้นที่ ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้เข้าถึงสิทธิสวัสดิการของประชากรแฝงในกลุ่มผู้สูงอายุ จึงต้องมีรูปแบบที่หลากหลายมากกว่าการได้รับเบี้ยยังชีพเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ปัจจุบันแม้จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557 และได้มีการดำเนินการจัดทำบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างร่วมมือเพื่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หากแต่ในส่วนของการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แนวทางการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและ

สนับสนุน งบประมาณ บุคลากร ยังไม่มีความชัดเจนมากนัก ส่งผลให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นไม่สามารถดูแลประชากรแฝงในลักษณะที่เป็นคนไร้ที่พึ่งได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.7 ประชากรแฝงรับรู้และใช้สิทธิการบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน

จากการสอบถามและสังเกตการณ์ประชากรแฝงในเขตจังหวัดชลบุรียังไม่รับรู้และใช้สิทธิตามที่ตนเองพึงได้รับเท่าที่ควร เช่น การรักษาพยาบาลที่สามารถใช้บริการในสถานพยาบาลประจำจังหวัดได้โดยไม่ต้องให้เข้าบ้านในเขตจังหวัดรับรอง และ/หรือการบริการทางสังคมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

นอกจากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่เจาะจงในข้อ 5.2 ที่นำเสนอไปแล้วนั้นคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในภาพรวมต่อการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านการจัดสวัสดิการสังคม

1. ท้องถิ่นจัดสำรวจประชากรหรือการสำมะโนประชากรแฝงในเขตพื้นที่ของตนและจัดทำเป็นฐาน ข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ โดยอาจผนวกเรื่องการสำรวจข้อมูลประชากรแฝงในการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง สำหรับวางแผนการจัดสวัสดิการ
2. ประชาสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจให้ประชากรแฝงย้ายทะเบียน หรือมาแจ้ง/รายงานตัวเพื่อแสดงตนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ต่อหน่วยงานที่ดูแล และบันทึกในระบบสมาร์ทการ์ด (smart card) เพื่อการติดตาม และสามารถจัด บริการสวัสดิการได้ทั่วถึง
3. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการและการบริการทางสังคมควรเปิดช่องทางการสื่อสารให้ประชากรแฝงได้ทราบและใช้สิทธิของตน เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนที่พำนักของประชากรแฝงอาศัยอยู่ หรือการบอกสิทธิที่ประชากรแฝงสามารถใช้บริการได้ เป็นต้น
4. ควรมีหน่วยประสานงานกลางหรือช่องทางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการในลักษณะเป็นเครือข่ายสหวิชาชีพ/สหวิชาการ เพื่อบูรณาการการจัดกิจกรรม/การทำงานร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนและหนุนเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน
5. สร้างความรู้จากตัวแบบการทำงานที่ดีด้านการจัดสวัสดิการแก่ประชากรแฝง เช่น เทศบาลเคลื่อนที่ อบจ. เคลื่อนที่ รูปแบบของกลุ่มสังฆะออมทรัพย์ ตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ตัวแบบการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพ “คลินิกมิตรไมตรี” ฯลฯ
6. จังหวัดชลบุรีมีโอกาสในเรื่องมีภาคธุรกิจมาลงทุนในพื้นที่จำนวนมาก หากสามารถเชื่อมประสานให้ภาคธุรกิจดังกล่าวนี้ มาช่วยสนับสนุนในเรื่องการจัดสวัสดิการ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็น

ข้อจำกัดของภาค รัฐ (เครือข่ายความร่วมมือ) จะเป็นการสร้าง/ขยาย โอกาสแรงในการเข้าถึงสวัสดิการของ กลุ่มประชากรแฝงได้ครอบคลุมมากขึ้น

7. เสริมพลังเครือข่ายที่ทำงานในพื้นที่ (ทั้งการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ และ สร้างความร่วมมือ) กำหนดบทบาทอาสาสมัครในพื้นที่ดูแลสวัสดิการด้านต่างๆ ของประชากรแฝงในเขตที่ รับผิดชอบด้วย เพื่อเป็นเครือข่ายในการดูแลกลุ่มประชากรแฝง

8. การสร้างแรงจูงใจ/การให้ความสำคัญของผู้บริหารองค์กรที่ดูแลเรื่องสวัสดิการกลุ่ม ประชากรแฝงแบบไม่เลือกปฏิบัติ

9. การจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงในชีวิต เพื่อให้ประชากรแฝง (แรงงานนอกระบบ) รับรู้ และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคม (มาตรา 40) มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการสร้าง ประกันความมั่นคงให้แก่ชีวิต หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเรื่องสิทธิประกันสังคม จึงต้องมีการ ทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารข้อมูล สร้างความรู้ ความเข้าใจต่อกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

10. การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนซึ่งควรได้รับการ ศึกษาตามสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่มีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงระบบการศึกษาใน โรงเรียนหรือนอกโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานด้านการศึกษาจึงต้องมีรูปแบบการจัดบริการด้านการศึกษาที่ หลากหลาย สอดคล้องกับกลุ่มประชากรที่เป็นแรงงาน ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะใน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก ซึ่งต้องได้รับการจัดบริการด้านการศึกษาที่ต่อเนื่อง และในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก เยาวชน เป็นอีกหนึ่งกลุ่มประชากรแฝงที่อยู่นอกระบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและชุมชน จึงต้องมี การศึกษาแนวทางในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทำความเข้าใจสภาพปัญหาความต้องการ อันจะนำไปสู่ การจัดบริการสวัสดิการสังคมที่รองรับและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของเด็กเยาวชน

11. การจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจประชากรแฝงมีช่องทางการเข้าถึงความรู้ การฝึก ทักษะการประกอบอาชีพที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการฝึก อาชีพที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในส่วนประชากรแฝงในสถานประกอบการ นายจ้าง/สถาน ประกอบการที่มีแรงงานเป็นประชากรแฝง ซึ่งย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ต้องให้ความสำคัญ ต่อการจัดให้สวัสดิการดูแล สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงาน ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต้องเป็นกลไกสำคัญในการเข้าไปตรวจสอบ ควบคุม กำกับ สถานประกอบการและ นายจ้างให้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ของหน่วยงาน

ตารางที่ 5.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ของหน่วยงาน

สังกัด	องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
หน่วยงาน กระทรวงการ พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์	ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมีบริการด้านสวัสดิการนอกเหนือจากฝึกออาชีพ ในสถาบันและนอกสถาบันแล้วยังมี การให้สวัสดิการการทำกิจกรรมค่ายพุทธบาท เป็นการเพิ่มทักษะคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การให้ความรู้เรื่อง สิทธิความเสมอภาคหญิง/ชาย การบำเพ็ญประโยชน์ จิตอาสา และการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากอาจารย์ ต่างชาติรวมทั้งมีการกิจกรรมเสริมสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจให้สตรีให้ความรู้ การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ เป็นต้น
	ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดชลบุรี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีการจัดอบรม กิจกรรม โครงการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และ ขอดทานทั่วไป เกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์
	สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดชลบุรี มีแนวทางการช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรม ที่เกิดจากคนในครอบครัวและนอกครอบครัว จากความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี
	สถานสงเคราะห์คนพิการ การณเวศม์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิต่าง ที่คนพิการควรจะได้รับ เช่น เบี้ยคนพิการ สิทธิด้านการรักษาพยาบาล สิทธิด้านการขอรับการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยพิการและ ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน ตระหนักถึงการดูแลคนพิการที่อยู่ในครอบครัวที่ ถูกต้อง
	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุงมีการถอดบทเรียนชุมชน ท้องถิ่นที่มีการดูแลผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ ศึกษาปัญหา การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในอนาคต
	เคหะชุมชนแหลมฉบัง มีบทบาทสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและ ปานกลางให้มีคุณภาพที่ดี พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนา เมืองให้สภาพแวดล้อมที่ดี มีข้อเสนอแนะเหตุผลที่ประชากรแฝงไม่ย้าย สาเหตุเรื่อง ความมั่นคงในอาชีพ
	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรีในการปฏิบัติงานจะมี กฎหมายและพระราชบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น

สังกัด	องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
	พรบ.คุ้มครองเด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ขอทาน คนไร้ที่พึ่ง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
หน่วยงานอำเภอ	อำเภอบางละมุง จ.ชลบุรี ให้บริการงานกับประชากรแฝงหลักๆ เช่น การออกบัตร การทำบัตรต่างพื้นที่ การตรวจสอบทำบัตรประชาชน การจดทะเบียนสมรส การรับรองบุตรการจัดทำพินัยกรรม เป็นต้น
	อำเภอเกาะจันทร์มีนโยบาย “จิบกาแพ แชร้ความคิด” หน่วยงานราชการท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ เอกชน เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมหารือเรื่องประชากรแฝงในอำเภอ
หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบลคอนหัวพ้อม้องค์ความรู้ในเรื่องสิทธิสวัสดิการการให้บริการของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพความพิการตามระเบียบที่กำหนดไว้ จะสามารถจ่ายสวัสดิการต่างได้ต้องเป็นประชากรที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่เท่านั้น การจัดสวัสดิการต่างที่เทศบาลจัดให้กับประชาชนทั่วไป บางครั้งประชากรแฝงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากต้องไปปฏิบัติงานในช่วงเวลาดังกล่าว
	เทศบาลเมืองแสนสุขควรเป็นลักษณะเมืองยั่งยืน เป็นการจัดสวัสดิการในเมืองที่มีทิศทางพัฒนาทั้งในด้าน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยในด้านสังคมมีเป้าหมายเพื่อการรักษาคุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชากรในเขตให้มีระดับสูงอย่างยาวนาน ด้านเศรษฐกิจ จะต้องมีเป้าหมาย เพื่อให้รองรับตลาดแรงงานในด้านประชากรแฝงอย่างทั่วถึง และด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องมีเป้าหมายเพื่อการจัดการและรักษาระบบนิเวศรวมทั้ง เอื้อต่อการสนับสนุนให้ประชากรมีชีวิตที่มีสุขภาพ
	เทศบาลหนองปรือมีกฎหมาย ระเบียบ รองรับในการช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการให้ประชากรแฝงอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
	เทศบาลเมืองบ้านสวน การจัดสวัสดิการควรรองรับบุคคลต่างๆ ด้วยความเสมอภาค ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะหรือแม้แต่คนต่างพื้นที่
	เทศบาลนครแหลมฉบังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สวัสดิการ (Welfare) มีความหมายกว้างทั้งในฐานะระบบหรือบริการหรือโครงการที่จัดให้มีขึ้นเพื่อส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ การกินอยู่คืออยู่ดี หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งเมื่อก้าวถึงสถานะที่ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีก็มักจะหมายรวมถึงสถานะหลักๆ 4 ด้านที่เหมาะสมตามความต้องการพื้นฐานและควรแก่อัตภาพประกอบกัน ด้านที่ 1 สุขภาวะที่ดี สวัสดิการที่ดีจำเป็นต้องมีเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมของบุคคลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน คนทุกคนควรได้รับสิทธิในการรับการรักษา บำบัด ฟื้นฟู และป้องกันจากปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บทั้งทาง

สังกัด	องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
	ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ด้านที่ 2 ด้านการศึกษา หากขยายความก็จะครอบคลุมถึงการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้โอกาสทางการศึกษาจะต้องเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ และที่สำคัญต้องครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต ด้านที่ 3 ด้านที่อยู่อาศัยที่มั่นคงตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ห่างไกลจากแหล่งมลพิษและแหล่งเสื่อมโทรม อันจะนำไปให้ประชาชนขาดคุณภาพชีวิตที่ดีหรือไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติสุข ด้านที่ 4 ด้านอาชีพ การส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ที่เพียงพอในการดำเนินชีวิต นอกจากการมีงานทำและมีรายได้ที่ยุติธรรมแล้ว ประชาชนควรได้รับการปกป้องจากการทำงานที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ และรวมไปถึงการปกป้องจากงานที่สร้างความเสื่อมเสียในเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ดังนั้น งานด้านสวัสดิการจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่างานนั้นสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนได้มากน้อยเพียงใดและครอบคลุมเสมอภาคหรือไม่
	เทศบาลตำบลหนองปลาไหล ควรให้สวัสดิการสำหรับประชากรแฝงที่เร่ร่อนแนวทางในการให้ความช่วยเหลือวิธีการ กระบวนการ และกลุ่มประชากรแฝงที่อาศัยในพื้นที่ แต่ไม่มีเอกสารประจำตัว
	เทศบาลตำบลโป่ง ขอเสนอให้ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจถึงข้อดี ข้อเสีย ของการเป็นประชากรแฝง และขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ลงมือทำอย่างจริงจัง
	เทศบาลตำบลนาป่าการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านระบบ โซเชียลเน็ตเวิร์ค และเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนและประชากรแฝง ได้รับรู้สิทธิและสวัสดิการต่างๆ
	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ควรมีการจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติ ควรมีการเน้นกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน ควรมีการจัดสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วม
	องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาความต้องการด้านสวัสดิการสังคม ที่กลุ่มประชากรแฝงมีความต้องการในพื้นที่ และองค์ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายต่างๆ ที่รองรับการส่งเสริมและสนับสนุนประชากรแฝง

สังกัด	องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สาธารณสุขจังหวัดชลบุรีระเบียบข้อกำหนดต่างๆ สำหรับการจัดสวัสดิการที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม นำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้
	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี องค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้ประชากรแฝง ตระหนัก เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติตนในพื้นที่ ไม่สร้างความเดือดร้อน แนะนำให้ย้ายทะเบียนบ้าน เพื่อจะได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงเสมอภาค

บทสรุปสังเขป

จากการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่าประชากรแฝงไม่ได้มีความแตกต่างจากประชาชนในพื้นที่ดั้งเดิม เพราะถือเป็นประชาชนคนไทยเช่นเดียวกัน หากแต่สภาพปัญหาที่ผูกติดกับประชากรแฝงคือ การไม่แจ้งย้ายทะเบียนราษฎร์จากพื้นที่ต้นทาง ส่งผลต่อการรับสิทธิในด้านต่างๆ เช่น หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งมีการระบุสิทธิในการเข้ารับบริการในโรงพยาบาลตามที่ปรากฏในภูมิลาเนาตั้งเดิมเมื่อมีการย้ายถิ่นด้วยสาเหตุต่างๆ และกลายมาเป็นประชากรแฝงในพื้นที่ปลายทาง จึงทำให้ไม่ได้รับสิทธิสวัสดิการตามที่ควรจะได้รับ ดังนั้นหากระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิของประชาชนคนไทยในระดับโครงสร้างยังผูกติดเรื่องสิทธิกับชื่อตามทะเบียนราษฎร์ ปัญหาของประชากรแฝงก็จะปรากฏในลักษณะของการเข้าไม่ถึงสิทธิสวัสดิการต่างๆ การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องแก้ในระดับนโยบายซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ขณะเดียวกันหน่วยงานในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นพื้นที่ปลายทาง ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของประชากรแฝง จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด มุมมองต่อประชากรแฝง เป็นแรงงานที่ทำให้เมืองการเติบโตและเคลื่อนไหว เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ ดังนั้นประชากรแฝงจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณค่าที่ต้องได้รับการดูแลและจัดให้มีบริการสวัสดิการสังคมเช่นเดียวกับประชากรหลักในพื้นที่ การปรับเปลี่ยนวิธีคิดดังกล่าวจะนำไปสู่การทำความเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงมากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบระบบสวัสดิการมีความหลากหลาย และเข้าถึงกลุ่มประชากรแฝงได้อย่างแท้จริง

กล่าวเฉพาะจังหวัดชลบุรีถือเป็นเขตอุตสาหกรรมพิเศษของประเทศ ที่มีแรงงานจากทั้งภายในและภายนอก ประเทศหลั่งไหลเข้ามาประกอบอาชีพ ซึ่งแรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานที่สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจให้กับจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างมาก ดังนั้น การจัดสวัสดิการที่เป็นสวัสดิการจำเพาะหรือเฉพาะเจาะจงในกลุ่มประชากรแฝงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัดชลบุรีต้องร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดต่างๆ

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ การประสานความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างภาครัฐ เอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ในจังหวัดชลบุรี ในการแสวงหาแนวทางการจัดสวัสดิการให้ประชากรแฝง เนื่องด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการและการบริการทางสังคมในจังหวัดชลบุรีล้วนเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพและเอาใจใส่จริงจังกับการขับเคลื่อนงานสวัสดิการให้แก่สังคมทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค

การนำรูปแบบองค์กรชุมชนหรือหน่วยบริการทางสังคมที่ดีในจังหวัดชลบุรีมาเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการให้กับประชากรแฝงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง และทำในลักษณะ “สหกรณ์”, “กลุ่ม” หรือ “ชมรม” ที่เป็นการบริหารจัดการโดยประชากรแฝงเอง ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องในจังหวัดชลบุรี

บรรณานุกรม

- บงการ รัตโนคม. (2549). **ปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายภาษีของประชากรแฝง กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร.** เทศบาลเมืองแสนสุข. **ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการจัดสวัสดิการสังคมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กรณีศึกษา : เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี.**
- สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548). ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทพเพ็ญวานิชย์.**
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). **โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด.**
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2548). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรชุมชน.**
- กลุ่มสถิติประชากร สำนักสถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). **รายงานประชากรแฝง พ.ศ. 2553.**
- จิราภรณ์ สุนทรานนท์. (2553). **การบริหารจัดการประชากรแฝงที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2553.**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **รายงานการศึกษาเบื้องต้นประชากรแฝงในพื้นที่จังหวัดระยอง. นนทบุรี : บริษัท ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.**
- อาจารย์อัญมณี บุรณกานนท์ และคณะ. (2548). **การศึกษาสถานการณ์ทางสังคมเมืองพัทยา.**
- อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ และ Jerrold W.Huguet. (2554). **รายงานการย้ายถิ่นของประเทศไทย 2554. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอฟ เอส พี เน็ทเวิร์ค จำกัด.**
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 – 12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). **รายงานการวิจัยทิศทางการให้บริการของธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่จะก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ.**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555- 2559.**
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555 - 2558)**
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2556. (หน้า 6 – 8).
- Best, J.W. (1977). *Research in Education.* Englewood Cliff, New Jersey : Prentice Hall.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

โครงการศึกษาวิจัย แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมให้กับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

โครงการศึกษาวิจัย “แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมให้กับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของประชากรแฝงในพื้นที่ และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรแฝงในพื้นที่

ด้วยเหตุที่ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้แทนในการตอบแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความจริง ข้อมูลที่ได้จากท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด คณะผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบไว้เป็นความลับโดยจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น และขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความต้องการการได้รับการจัดสวัสดิการสังคม

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ หรือเติมข้อความตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ศึกษาข้อมูล ตำบล.....อำเภอ.....

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา (1) พุทธ (2) คริสต์ (3) อิสลาม (4) อื่นๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

- (1) ไม่ได้เรียน / เรียนแต่ไม่จบประถมศึกษาตอนต้น (2) ประถมศึกษา
- (3) มัธยมศึกษาตอนต้น (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
- (5) ปวส. / อนุปริญญา (6)ปริญญาตรี
- (7) สูงกว่าปริญญาตรี (8) อื่นๆ (ระบุ).....

5. สถานภาพ (1) โสด (2) สมรส
 (3) แยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย (4) อื่นๆ.....

6. ที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน จังหวัด.....

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีเป็นระยะเวลา.....ปี.....เดือน

8. วัตถุประสงค์ในการเข้ามาอาศัยในจังหวัดชลบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) เรียน (2) ประกอบอาชีพ (3) ติดตามครอบครัว (4) อื่นๆ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์การจัดสวัสดิการสังคม

ด้านความมั่นคงในชีวิต

ประเด็นครอบครัว

9. ปัจจุบันสมาชิกที่อยู่ในครอบครัวท่านในจังหวัดชลบุรี มีจำนวน.....คน มีใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1)สามี / ภรรยา (2) ผู้สูงอายุ จำนวน.....คน (3) ผู้พิการ จำนวน.....คน

- (4) เด็ก จำนวน.....คน ดังนี้

4.1 อายุต่ำกว่า 5 ปีคน

4.2 อายุระหว่าง 5 – 10 ปีคน

4.3 อายุระหว่าง 10 – 15 ปีคน

4.4 อายุ 15 ปี ขึ้นไปคน

- (5) อื่นๆ.....

ประเด็นสุขภาพ

10. ปัจจุบันท่านมีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัวต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) ไม่มีปัญหาสุขภาพ (2) โรคหลอดเลือด / เส้นเลือดในสมองตีบ
 (3) โรคความดันโลหิตสูง/ต่ำ (4) โรคเบาหวาน
 (5) โรคหัวใจ / หลอดเลือดหัวใจตีบ (6) โรคมะเร็ง
 (7) อัมพาต / อัมพฤกษ์ (8) โรคปวดตามข้อ / ข้อเสื่อม / เข่าเสื่อม
 (9) โรคเกี่ยวกับตา (ต้อกระจก/ต้อหิน/ต้อเนื้อ) (10) อื่นๆ (ระบุ).....

11. ท่านมีหลักประกันสุขภาพอะไรบ้าง

- (1) ไม่มีหลักประกันสุขภาพ (2) สวัสดิการข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (จากตัวเอง/คู่สมรส/บุตร)
 (3) ประกันสังคม / กองทุนเงินทดแทน (4) ประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง)
 (5) ประกันสุขภาพ (เอกชน) (6) กองทุนสวัสดิการชุมชน / สัจจะออมทรัพย์
 (7) สวัสดิการที่นายจ้างจัดให้ (ระบุ)..... (8) อื่นๆ (ระบุ).....

12. ท่านเคยใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่จัดโดยภาครัฐหรือไม่

- (1) เคยใช้
 (2) ไม่เคยใช้เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 (2.1) ไม่รู้ว่ามีสิทธิ (2.2) ไม่มั่นใจในคุณภาพเนื่องจากรักษาฟรี
 (2.3) ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาที่ใช้สิทธิ (2.4) เจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย
 (2.5) อุบัติเหตุ / เจ็บป่วยฉุกเฉิน (2.6) สถานพยาบาลอยู่ไกล / เดินทางไม่สะดวก
 (2.7) แพทย์วินิจฉัยโรคไม่เก่ง / รักษาไม่หาย (2.8) อื่นๆ (ระบุ).....

ประเด็นที่อยู่อาศัย

13. ลักษณะที่อยู่อาศัยของท่าน

- (1) บ้านพักของตนเอง (2) บ้านเช่า / ห้องเช่า
 (3) อยู่กับญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก (4) อยู่กับนายจ้าง
 (5) อื่นๆ.....

14. สภาพที่อยู่อาศัยของท่านเป็นอย่างไร (การสังเกตของผู้สัมภาษณ์ เพิ่มเติมในข้อสังเกต)

สภาพที่อยู่อาศัย	ไม่มี	มี	ข้อสังเกต
(1) ความมั่นคงแข็งแรง			
(2) ห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ในบ้านใช้ได้สะดวกและปลอดภัย			
(3) แสงสว่างเพียงพอกับการใช้ชีวิตประจำวัน			
(4) ความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้าน			
(5) ความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน			
(6) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ไม่มีแหล่งอบายมุขไม่ไกลจากเพื่อนบ้าน			

ด้านการศึกษา

ประเด็นการศึกษา

15. ท่านรู้ว่ามึบริการทางด้านการศึกษาและการเรียนรู้ในชุมชนและเคยใช้บริการหรือไม่

รายละเอียด	ไม่รู้	รู้	
		ไม่เคยใช้	เคยใช้
(1) การจัดการเรียนรู้ในชุมชนตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรม ศูนย์สุขภาพ เป็นต้น			
(2) ห้องสมุดประชาชน / ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน			
(3) การเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความสามารถหรือเป็นคลังสมองภูมิปัญญา			
(4) สื่อการเรียนรู้หรืออุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตตำบล			
(5) การจัดไปทัศนศึกษาดูงาน			

ประเด็นการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร

16. ท่านเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยช่องทางด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย (2) วิทยุ (3) โทรทัศน์
 (4) หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร (5) แผ่นพับ / ใบปลิว (6) ป้ายประกาศ / โปสเตอร์
 (7) รถแห่ประชาสัมพันธ์ (8) อินเทอร์เน็ต/คอมพิวเตอร์ (9) สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก
 (10) บุคคลต่างๆ (เช่น ผู้นำชุมชน ญาติ เพื่อน ฯลฯ) (11) อื่นๆ.....

ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นรายได้

17. ก่อนย้ายมาที่จังหวัดชลบุรีท่านทำงานอะไร

☐ (1) ไม่ได้ทำงาน	☐ (2) เกษตรกรรม
☐ (3) รับจ้างทั่วไป	☐ (4) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
☐ (5) รับราชการ	☐ (6) รัฐวิสาหกิจ
☐ (7) ลูกจ้างประจำของเอกชน	☐ (8) อื่นๆ (ระบุ).....

18. ปัจจุบันท่านทำงานหรือไม่

☐ (1) ไม่ได้ทำงาน	☐ (2) เกษตรกรรม
☐ (3) รับจ้างทั่วไป	☐ (4) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
☐ (5) รับราชการ	☐ (6) รัฐวิสาหกิจ
☐ (7) ลูกจ้างประจำของเอกชน	☐ (8) อื่นๆ (ระบุ).....

19. ท่านมีรายได้หรือทรัพย์สินในการเลี้ยงชีพตนเอง/ครอบครัวจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยจัดลำดับมากไปหาน้อย)

(1) การทำงาน	(2) เงินบำนาญ/บำนาญ
(3) เบี้ยยังชีพจากทางราชการ	(4) ดอกเบี้ยเงินออม / เงินออม / ทรัพย์สิน
(5) คู่สมรส	(6) บุตร / เขย / สะใภ้ (รวมบุตรเลี้ยง / บุตรบุญธรรม)
(7) พ่อ / แม่	(8) พี่/น้อง / ญาติ
(9) อื่นๆ (ระบุ).....	

20. รายได้ของท่าน (จากข้อที่ 19) เฉลี่ยต่อเดือน เป็นเงิน.....บาท

21. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของท่าน เป็นเงิน.....บาท

22. ปัจจุบันท่านมีเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน เป็นเงิน.....บาท

23. หากท่านมีความเดือดร้อนทางการเงินจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) กู้ยืมเพื่อน / เพื่อนบ้าน	☐ (2) ยืมญาติ / พี่น้อง
☐ (3) กู้ยืมหนี้นอกระบบ	☐ (4) กู้ยืมจากสถาบันการเงิน (เช่น ธนาคาร)
☐ (5) กู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนสัจจะ	☐ (6) ขอบุตร / หลาน
☐ (7) อื่นๆ (ระบุ).....	

ด้านสังคม

ประเด็นการเข้าถึงบริการทางสังคม

24. ท่านรู้/เคยใช้บริการตามสิทธิประโยชน์ต่อไปนี้หรือไม่

รายละเอียด	ไม่รู้	รู้	
		ไม่เคยใช้	เคยใช้
(1) โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีการจัดช่องทางพิเศษให้กับประชาชน			
(2) ประชาชนจะได้รับการลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะตามสิทธิ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก			
(3) เบี้ยยังชีพของภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ			
(4) กองทุนของรัฐบาล เช่น กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนคนพิการ กองทุนสตรี กองทุนสวัสดิการชุมชน			
(5) เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 400 บาท ของภาครัฐ			
(6) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ผู้พิการ สตรี หรือการรวมกลุ่มพัฒนาชุมชน			
(7) รัฐบาลจะต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ เช่น ในสถานที่ของรัฐต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ			
(8) ยกเว้นค่าธรรมเนียม / ลดค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน สวนสัตว์ โรงมหรสพ เป็นต้น			
(9) ผู้ที่มีปัญหาเรื่องอาหารที่พิกัดภัยและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสมจากภาครัฐ			
(10) ผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ			

ประเด็นการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

25. ปกติท่านใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมใดบ้างนอกเหนือจากกิจวัตรประจำวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(1) เลี้ยงลูก/หลาน	(2) ดูโทรทัศน์
(3) ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	(4) พบเพื่อนฝูง / สังสรรค์ร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น
(5) ออกกำลังกาย	(6) เกษตรกรรม/ปลูกไม้ดอก / ไม้ประดับ / ทำสวน
(7) งานประดิษฐ์ / งานฝีมือ	(8) อยู่บ้านอ่านหนังสือ
(9) อยู่บ้านคอยดูแลบ้าน	(10) เดินทางท่องเที่ยวใน/ต่างประเทศ
(11) เรียนหนังสือ/เรียนต่อ/เรียนรู้เพิ่มเติม	(12) นวดตัว / ทำสปา
(13) ทำกิจกรรมเพื่อสังคม	(14) อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความต้องการการได้รับการจัดสวัสดิการสังคม

คำอธิบาย ระดับ 1 น้อยที่สุด ระดับ 2 น้อย ระดับ 3 ปานกลาง ระดับ 4 มาก ระดับ 5 มากที่สุด

ด้านความมั่นคงในชีวิต

26. ท่านมีความต้องการได้รับการสวัสดิการด้านสุขภาพหรือไม่เพียงใด

การได้รับการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) หน่วยบริการดูแลสุขภาพ เยี่ยมบ้านและให้ความรู้						
(2) ได้รับคำปรึกษาทางสังคมสงเคราะห์/จิตวิทยา (ช่วยเหลือเยียวยาทางจิตใจ)						
(3) ศูนย์จัดส่งผู้ดูแล (ตามบ้านหรือโรงพยาบาล)						
(4) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ (ศูนย์เอนกประสงค์ในการทำกิจกรรม)						
(5) บริการจัดหาหนะเคลื่อนย้าย/รับ-ส่ง ในเวลาฉุกเฉิน						
(6) ต้องการอาสาสมัครในการดูแลให้การช่วยเหลือ เช่น อผส., อสม., อพมก.						
(7) เครื่องออกกำลังกายที่ชุมชนจัดไว้ให้						

27. ท่านมีความต้องการได้รับการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมหรือไม่เพียงใด

การได้รับการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) บริการซ่อมแซมบ้านพัก						
(2) กิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม						
(3) การปรับสิ่งแวดล้อมบริเวณในบ้านรอบบ้าน เช่น แสงสว่าง ความสะอาดเรียบร้อย						
(4) การดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต เช่น สวนสาธารณะ มลภาวะ ชีวอนามัย เป็นต้น						
(5) ทางลาดขึ้น-ลงภายในบ้าน (ผู้สูงอายุ ผู้พิการ)						
(6) บริการที่พักอาศัยบ้านพัก/สถานสงเคราะห์						

ด้านการศึกษา

28. ท่านมีความต้องการที่จะได้รับการบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) การจัดการกิจกรรม เช่น การดูแลสุขภาพตนเอง และผู้อื่น การฝึกอาชีพ						
(2) การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำตำบล						
(3) การจัดการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ / ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน						
(4) สนับสนุนให้สังคม / ชุมชนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน						
(5) การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เช่น เศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรอินทรีย์						

29. ท่านมีความต้องการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสารด้วยช่องทางใดเพียงใด

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย						
(2) วิทยุ						
(3) โทรทัศน์						
(4) หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร						
(5) แผ่นพับ / ใบปลิว						
(6) ป้ายประกาศ / โปสเตอร์						
(7) รถแห่ประชาสัมพันธ์						
(8) อินเทอร์เน็ต / คอมพิวเตอร์						
(9) สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก						
(10) บุคคลต่างๆ เช่น ผู้นำชุมชน ญาติ เพื่อน ฯลฯ						

ด้านเศรษฐกิจ

30. ท่านมีความต้องการที่จะได้รับการทางด้านรายได้และการออมหรือไม่เพียงใด

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) การจัดหางาน / อาชีพที่เหมาะสม						
(2) การอบรมให้ความรู้ / พัฒนาทักษะด้านอาชีพโดยชุมชนหรือภาครัฐ						
(3) จัดหาแหล่งงบประมาณ / เงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ						
(4) จัดหาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์						
(5) จัดตั้งกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน						
(6) การแนะนำการบริหารการเงินในครอบครัว (จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย)						
(7) การอบรมให้ความรู้เรื่องการออม						

ด้านสังคม

31. ท่านมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือไม่เพียงใด

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด						
(2) กิจกรรมสำคัญทางศาสนา/เข้าวัดปฏิบัติธรรม						
(3) กิจกรรมตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น						
(4) เป็นอาสาสมัคร / จัดอาสาในชุมชน						
(5) เข้าร่วมชมรม / สมาคม / กลุ่มองค์กร						
(6) ออกกำลังกายและกีฬา						
(7) การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับชุมชน						

32. ท่านมีความต้องการที่จะได้รับการทางสังคมหรือไม่เพียงใด

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(1) สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะ เช่น ห้องสุขา ตู้โทรศัพท์สาธารณะ						
(2) สนับสนุนอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น กายอุปกรณ์						

การได้รับบริการ/สวัสดิการ	ระดับความต้องการ					
	ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5
(3) การช่วยเหลือแนะนำการประสานงาน/ติดต่อหน่วยงานต่างๆ						
(4) การช่วยเหลือที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือการถูกคุกคามทางเพศโดยมิชอบด้วยกฎหมายและการถูกทอดทิ้ง						
(5) แนวปฏิบัติช่องทางการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย						

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

โปรดเติมข้อความเขียนตอบตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

(1) ด้านความมั่นคงในชีวิต (สุขภาพที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและครอบครัวและการอยู่อาศัย)

.....

.....

(2) ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ (การศึกษา/การเรียนรู้และการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร)

.....

.....

(3) ด้านเศรษฐกิจ (รายได้และการออม)

.....

.....

(4) ด้านสังคม (การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเข้าถึงบริการทางสังคม)

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ชื่อผู้เก็บข้อมูล.....เบอร์โทรศัพท์.....วัน/เดือน/ปีที่เก็บ.....

บันทึกข้อสังเกตเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

ประเด็นคำถาม

ศึกษาวิจัย แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมให้กับประชากรแฝงในจังหวัดชลบุรี

The Appropriate Model of Social Welfare for The Non-registered Population in Chonburi Province.

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความเขียนตอบตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับหน่วยงานของท่าน
จากผลการศึกษาเบื้องต้น ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านควรต้องเพิ่มการจัดสวัสดิการอย่างไรบ้าง

1. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปฏิบัติ

ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการ	วิธี/แนวทางปฏิบัติได้จริง
(1) ด้านความมั่นคงในชีวิต (สุขภาพที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและครอบครัวและการอยู่อาศัย)	
(2) ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ (การศึกษา/การเรียนรู้และการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสาร)	
(3) ด้านเศรษฐกิจ (รายได้และการออม)	
(4) ด้านสังคม (การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเข้าถึงบริการทางสังคม)	

2. ท่าน/องค์กรของท่านจะมีบทบาทในการขับเคลื่อนในการจัดสวัสดิการอย่างไร เพื่อดูแลประชากร
แฝงในพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. องค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้ดำเนินการวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

ดร.สมศรี	ศิริขวัญชัย	อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
นางพรสม	เปาปราโมทย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

คณะผู้วิจัย

นางสาวสุทธิรัตน์	โทชนบท	สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
นางสาวพนิดา	แน่นอุดร	สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

ผู้ช่วยนักวิจัยในชุมชน

นางวันดี	เบ็ญจศิริวรรณ
นางสาวจิตาภา	บุญเสมอ
นางสาวเบญญาภา	เจียดคำจร
นางละม่อม	ชั้นวัฒนกุล
นายสายชล	นาคสุข
นายสมบูรณ์	ลาลาด
ว่าที่ รต. วุฒินันท์	จันทะบาล
นายประดับ	ยิ่งชล
นางกาญจนา	แก้ววิไล
นางสาวสุณิษา	แซ่เล้า
นายสายัณห์	สุทธิเจริญ
นางปัทมา	สุทธิเจริญ
นางสาวสมทรง	ประมาณ
นางสุรีย์	น้อยหลา
นางสาวธัญญารัตน์	สิทธิประภา
นายสถิต	รามณู
นางสาวยุพิน	กังตะญาณ
นางสาวบังอร	เกตุมณี
นายชนะสิทธิ์	โชติวิไลวรรณ
นางอำไพ	อ่อนมา
นายเจษฎา	บุญแก้ว
นางรพีพร	จันดา
นายชาญยุทธ	คุณยา
นางเกษมศรี	จุลวิเชียร

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ที่อยู่ 172/9 ม.4 ต.บางตะมุง อ.บางตะมุง จ.ชลบุรี 20150
โทร/โทรสาร 0-3824-0938-9
email : tpso3@hotmail.com, tpso3@m-society.go.th
www.facebook.com/tpso3.chonburi